Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 117 Wydanie P

Poznań, środa dnia 11 marca 1936

Rok 31

Poznań, 10 marca.

Punkt wyjścia

Nauka, badając zjawiska społeczne, rozpatruje je z różnych punktów widzenia. Ekonomja, prawo, etyka, psychologja posługują się właściwemi sobie metodami, ujmując tylko pewien wycinek stosunków społecznych. Rozwój nauki wymaga specjalizacji. Należy przeto wyodrębnić z niezmiernie skomplikowanego splotu rzeczywistości zjawiska określonego typu i oddzielnie je badać.

Jeżeli wszakże chodzi o działalność ludzką, to takie izolowanie poszczególnych rodzajów działalności jest błędem, który musi spowodować opłakane skutki. W życiu zbiorowem jedne zjawiska zazębiają się o inne, wzajemnie na siebie oddziaływają. Podmiotem działań społecznych jest człowiek. Psychiki jego nie da się podzielić na niekomunikujące się ze sobą szufladki.

Wprawdzie rozpowszechnił się pogląd, że można bez szkody kierować się *innemi* zasadami postępowania w jednej sferze działalności, niż w innej. Spotykamy się czasami z faktem, że dana jednostka w życiu prywatnem zachowuje się zgodnie z nakazami etyki, a w życiu publicznem nie uznaje tych nakazów, albo że ten sam człowiek, uczciwy w swoich stosunkach osobistych, w działalności gospodarczej powoduje się wyłącznie chęcią zysku, nie cofając się przed wyzyskiem. A jeżeli rozpatrywać będziemy życie społeczeństwa, to w obecnym okresie naszej cywilizacji dostrzeżemy stałe nieliczenie się z oddziaływaniem wzajemnem zjawisk z różnych dziedzin. Prawo pozytywne coraz więcej odrywa się od moralności, działalność gospodarczą ocenia się jedynie na podstawie osiągniętego powodzenia itd.

A właśnie to pokawałkowanie psychiki ludzi i psychiki zbiorowej jest źródłem najistotniejszem przeżywanego kryzysu cywilizacyjnego. Jednostka ludzka, wychowana w tradycyjnych zasadach moralności, przez czas jakiś może odgrodzić jedną sferę swej działalności od drugiej, ale wkońcu ulegnie spaczeniu cała jej postawa moralna. Gdy takie rozdwojenie trwa przez kilka pokoleń, upadek moralności we wszystkich dziedzinach jest nieunikniony. Jeszcze gdy dany osobnik żyje w społeczeństwie mu obcem, to wyrządzając swem postępowaniem szkodę temu środowisku, którego los mu jest obojętny, łatwiej w sprawach osobistych może uchronić się przed demoralizacją. Ale, działając wśród rodaków, musi ulec deprawacji.

Kościół Katolicki, który zdobył przez wieki wyjątkową znajomość natury ludzkiej, stanowczo przeciwstawia się wyłączaniu jakichkolwiek dziedzin życia zbiorowego z pod nakazów moralności chrześcijańskiej.

Tak rozpowszechniona obecnie metoda postępowania w sprawach społecznych, którą można nazwać metodą dojutrków, dla chwilowego wybrnięcia z trudności, dla osiągnięcia celów doraźnych lub dla zyskania sobie popularności, prowadzi do podważenia podstaw, wynikających z psychiki ludzkiej, podstaw, na których opiera się byt cywilizowanych narodów.

Przepisy prawa winny być zgodne z poczuciem moralności i z psychologją społeczeństwa, w przeciwnym bowiem razie szerzą upadek etyczny. A z drugiej strony instytucje prawne wobec ułomnej natury ludzkiej winny mieć za zadanie umoralnienie ludzi, wychowanie ich w myśl określonych ideałów. Pod tym względem robi się coraz więcej błędów. Prawo przestaje spełniać swoje najistotniejsze zadanie.

Ale obok usiłowania urzeczywistnienia postulatów sprawiedliwości prawo ma również inne zadanie — zagwarantowanie pewności w stosunkach między ludźmi. I znowu ten cel prawa bardzo często obecnie jest przez ustawy przekreślany, gdyż właśnie wprowadzają one stan niepewności.

Egoizm klasowy czy grupowy, który znajduje wyraz w ustawach, odznacza się zawsze wielką krótkowzrocznością. W żądaniach swoich zmierza do doraźnych korzyści, nie zważając na dalsze konsekwencje, które rykoszetem godzą w trwałe interesy danej klasy czy grupy.

Przykładów powyższych ujemnych skutków zapoznawania istoty życia zbiorowego przytoczyćby można bez liku. Kredyt np., na którym oparte było współczesne gospodarstwo kapitalistyczne, jak wskazuje jego źródłosłów, wymaga zaufania. Gdy dłużnicy, wyzbywszy się skrupułów moralnych, przestają wywiązywać się ze swoich zobowiązań, chociaż nie są niewypłacalni, wywołują podrożenie stopy procentowej do wysokości, rujnującej przedsiębiorstwa, bowiem wzrasta ryzyko wierzycieli. Kiedy w czasie inflacji markowej dłużnicy hipoteczni starali się wykwitować swych wierzycieli, byli tak mało przewidujący, że nie zdawali sobie sprawy, iż uwalniając się od dawnych długów z krzywdą ludzką, wkrótce uginać się będą pod ciężarem nadmiernych odsetek od nowych pożyczek.

Tak samo państwo, jeżeli nie dotrzymuje swoich zobowiązań, podcina kredyt publiczny, doraźny zysk okupuje trwałemi stratami. Jeżeli normy prawne pozostawiają władzy nieograniczone pole do stosowania swobodnego uznania, nie dając możności wykrywania jego nadużyć, muszą podważyć poczucie prawne społeczeństwa, a więc istotną zasadę współżycia, muszą szerzyć demoralizację wśród rządzących i rządzonych. Jeżeli pewne grupy czy jednostki korzystają z przywilejów prawnych czy faktycznych, pozwalających na wyzyskiwanie reszty obywateli, powstaje reakcja, która zwraca się nietylko przeciwko tym nadużyciom, lecz grozi podstawom indywidualnej wytwórczości czy prywatnemu handlowi.

Gdy się przeto dyskutuje o kryzysie gospodarczym, czy wogóle o kryzysie cywilizacji, trzeba przedewszystkiem zacząć od stwierdzeń może banalnych, ale których przyjęcie jest warunkiem sine qua non uzdrowienia społeczeństwa. Żadne próby naprawy czy reformy nie dadzą pożądanego wyniku, lecz zwiększą tylko panujący chaos, jeżeli ich drogowskazem nie będzie podniesienie moralności jednostkowej i zbiorowej i oparcie się na znajomości psychiki społeczeństwa. Zarządzeniami mechanicznemi nie można uzdrowić ducha.

BOHDAN WASIUTYŃSKI.

O rząd jedności narodowej we Francji

Dążenia kół prawicowych — Apele pod adresem premjera — Przed dzisiejszem posiedzeniem izby — Sprawa odroczenia wyborów

Paryż (PAT) Położenie międzynarodowe, w którym znalazła się Francja, poczyna odbijać się na terenie polityki wewnętrznej i w stanowiskach partyj politycznych wobec gabinetu.

Rząd Sarraut, który ostatnio przychylał się wyraźnie w stronę lewicy, w swem oświadczeniu odwołał się do jedności wszystkich Francuzów, starając się skupić wszystkich bez różnicy przekonań. Ton oświadczenia znalazł żywy oddźwięk i przychylne przyjęcie w opinji narodowej oraz umiarkowanej, jednak ustęp, iż kanclerz Hitler wybrał specjalnie moment przedwyborczy, w jakim znajduje się Francja, by przeprowadzić swe zamiary, wywołał w niektórych prawicowych kołach obawy, czy rząd nie nosi się z zamiarem odroczenia wyborów, lub zamknięcia izby. Byłoby to w obecnej chwili szczególnie nie na rękę prawicy, która zamierza wykorzystać niepowodzenia polityki Frontu Ludowego na terenie międzynarodowym.

Jednocześnie ze strony pewnych ugrupowań poczęto wysuwać żądanie utworzenia rządu unji narodowej i rozszerzenia podstawy parlamentarnej gabinetu Sarraut w kierunku środku oraz prawicy. Mimo, iż oficjalnie zaprzeczano pogłoskom o możliwościach odroczenia daty wyborów, oraz przedłużenia kadencji parlamentu, czy też zmiany gabinetu, jednak kilka dzienników w dalszym ciągu domaga się nadania rządowi oblicza bardziej narodowego i umiarkowanego. Pos. Taittinger, przywódca „Jeune se Patriote", wystosował w „Ami du Peuple" apel do premjera Sarraut, wzywając go do zmiany gabinetu i oczyszczenia czynników skrajno lewicowych.

Z wielkiem zainteresowaniem oczekuje się dzisiejszego posiedzenia izby deputowanych. Posłowie prawicowi Taittinger, Evain i Ybarnegaray zapowiedzieli zgłoszenie interpelacji politycznej. W kołach parlamentarnych panuje jednak przekonanie, iż premjer przeciwstawi się wszelkiej dyskusji, natomiast złoży oświadczenie, które prawdopodobnie będzie apelem do jedności narodowej i zespolenia wszystkich ugrupowań dokoła rządu. Podobne oświadczenie ma złożyć w senacie min. sprawiedliwości Delbos.

Paryż (PAT) Wielu posłów wyraża przekonanie, iż ze względu na obecne położenie polityczne na terenie międzynarodowym należałoby przedłużyć kadencję izby o 5 do 6 miesięcy.

Niemniej liczni byli jednak przeciwnicy tego projektu, którzy sądzą, iż położenie polityczne nie jest tak groźne, aby mogło usprawiedliwić tego rodzaju wyjątkową uchwałę. Przeważa zdanie iż projekt przedłużenia kadencji nie ma jeszcze ostatecznie określonej formy, by mógł być poważnie dyskutowany.

Żądania b. kombatantów

Paryż (PAT) Unja Narodowa b. Kombatantów, licząca przeszło 800 tys. członków, ogłosiła komunikat, głoszący, że, oceniają obecne wydarzenia z zimną krwią i niezbędnym spokojem, proponuje następujące natychmiastowe zarządzenia:

1) zmianę gabinetu w celu utworzenia rządu pojednania i obrony narodowej.

2) Wezwanie do prasy i partyj politycznych, by zaniechały wszelkiej polemiki, mogącej podburzać Francuzów, jednych przeciw drugim.

3) Odroczenie wyborów,

4) Niezwłocznie wzmożenie skutecznych środków bezpieczeństwa, łącznie, jeśli tego zajdzie potrzeba, z powołaniem ostatnich zwolnionych roczników.

5) Zażądanie od wszystkich, którzy podpisali pakt lokarneński, natychmiast podobnych zarządzeń.

Oświadczenie pułk. de la Rocque

Paryż. (PAT). Przywódca „Croix de Feu" de la Rocque ogłosił oświadczenie, w którem podkreślił, iż ze względu na powagę i rozmiary ruchu. głos „Croix de Feu" winien być wzięty pod uwagę przez kierowników polityki państw zagranicznych.

Dla „Croix de Feu" wypowiedzenie traktatu lokarneńskiego nie było niespodzianką. Jest to logiczny wynik dyplomacji ustępstw, idącej po linji najmniejszego oporu, jaką uprawiali politycy francuscy z prawicy i z lewicy, począwszy od r. 1920.

„Zamiast oburzać się na stanowisko Niemiec, oświadcza płk. de la Rocque, należy Rzeszę brać taką jaka jest, a Sowietom nie przypisywać tej potęgi, ani uczciwości politycznej, której nie posiadają. Zrozumienie tych podstawowych praw winno ożywiać francuską działalność polityczną, celem ustalenia między Berlinem i Paryżem i w całej Europie stanu równowagi oraz współdziałania."

Przed nową bitwą w Abisynji?

Obie strony przygotowują się do ofensywy — Pogłoski o zaciętych walkach na północy — Działalność lotnictwa włoskiego — Panika w Adis Abebie — Odpowiedź negusa

Warszawa. (PAT) Na podstawie wiadomości z różnych źródeł, P. A. T. podaje następujący komunikat o położeniu na frontach Abisynji 9 marca:

Na froncie północnym urzędowy komunikat włoski notuje wyłącznie działania wojsk łączności, oraz intendentury dla przyszłej akcji wojennej.

Źródła angielskie podają, że operacje w Tembienie i na północy od rzeki Takaze trwają i mają w dalszym ciągu na celu oczyszczenie Tembienu. Ponadto wojska włoskie posuwają się powoli naprzód od Amba-Aladżi na południe, w kierunku jeziora Asziangi. Ag. Reutera stwierdza, że pogłoski o zajęciu Kworam są nieprawdziwe. Według wiadomości z Dessje, wojska włoskie znajdują się na południe od Amba-Aladżi, we wsi, w odległości 50 km na północ od Kworam.

Wojska abisyńskie zajęły nowe pozycje na płaszczyźnie, leżącej na południe od Amba-Aladżi, i zatrzymały dalszy ruch przeciwnika. Na tych pozycjach Abisyńczycy zamierzają utrzymać się aż do okresu deszczów i uniemożliwić połączenie Włochom z tyłami armji. Jak donosi Reuter, pragną wznowić próbę ofensywy, twierdząc, że pomimo porażki pod Makalle, mogą jeszcze zmierzyć się z wojskami włoskiemi.

Źródła angielskie i francuskie donoszą, że według wiadomości z Adis-Abeby rozpoczęta w końcu ub. tygodnia bitwa na froncie północnym w jego części zachodniej ,trwa w całej pełni.

O operacjach lotniczych źródła angielskie donoszą, że aparaty włoskie bombardowały kilka miejscowości w prowincji Sidamo. Jeden z samolotów podążał w kierunku linji kolejowej Dżibuti — Adis Abeba, lecz nie doleciawszy, zawrócił na południe. Wreszcie 12 samolotów bombardowało okolice Kworam, gdzie ofiarą bomb padło kilkunastu włościan.

Adis Abeba. (PAT) Powstał znów alarm w stolicy. Obawiano się nalotu aparatów włoskich, nadeszła bowiem wiadomość, że bombardowano Irga-Alem, główne miasto prowincji Sidamo. Alarm trwał kilka godzin, poczem dano znać, iż napadu samolotów nie należy oczekiwać..

Jednocześnie ogłoszono urzędowo, że trzy aparaty włoskie, które bombardowały Kworam, spłonęły.

Paryż. (PAT) Poseł abisyński w Paryżu, Wolde - Mariani przesłał do Ligi Narodów następującą notę:

„W odpowiedzi na apel „komitetu trzynastu" cesarz Abisynji ponawia swe oświadczenie o zgodzie na wszczęcie natychmiastowych rokowań w ramach Ligi Narodów i w duchu paktu o przerwaniu działań wojennych. Cesarz ponawia oświadczenie o przyjęciu do wiadomości propozycyj „komitetu trzynastu", oraz wyraża przekonanie, że rokowania będą prowadzone w ramach i zgodnie z duchem paktu Ligi."

Los Polaków wziętych do niewoli

Rzym. (PAT). W związku z przybyciem do Rzymu dwóch Polaków dr. Belau i Tad. Medyńskiego min. prasy i propagandy złożyło następujące oświadczenie:

„Dwaj Polacy wzięci do niewoli oznajmili, że należą do międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Istnieje konwencja z 27 czerwca 1929 r. w sprawie polepszenia bytu rannych w czasie wojny. Konwencja ta w artykule 9 głosi, że członkowie personelu Czerwonego Krzyża jeśli dostaną się w ręce nieprzyjaciela, nie mogą być uważani za jeńców. Dlatego też obu Polaków nie uważamy za jeńców. Mają oni do wyboru albo powrót do Abisynji, albo odstawienie do granicy."

Znaczenie rozbrojonej strefy nadreńskiej

Warszawa. (Tel. wł.). Z kół zbliżonych do ambasady francuskiej wyrażają przekonanie, że w obecnych warunkach wszczęcie romów z Niemcami Francja uważa za niemożliwe.

Sprawa rozbrojenia Nadrenji interesuje nietylko państwa zachodnie, t. j. Francję i Belgję, ale w równej mierze dotyczy ona jeszcze bezpieczeństwa Polski. Z chwilą bowiem, kiedy zasady rozbrojenia strefy nadreńskiej przestają istnieć, Niemcy mogą tam wybudować fortyfikacje, odpowiadające linji Maginota. Francja wskutek tego zostałaby zablokowana. Umocnienia niemieckie będą wykonane niewątpliwie na miarę olbrzymią i takie zabezpieczenie od strony Francji pozwoli Niemcom stosunkowo drobnemi siłami trzymać w szachu armję francuską oraz uniemożliwić wszelką akcję pomocy dla sojuszników wschodnich, kiedy zajdzie wypadek obowiązujący do przyjścia sprzymierzonym z pomocą.

Utworzenie strefy neutralnej nastąpiło wzamian za terytorjalną zdobycz całego lewego wybrzeża Renu. Domagała się tego wojskowość francuska przy układaniu preliminarjów pokojowych, dowodząc na przykładach historycznych, że tu znajduje się brama wypadowa wojsk obcych do Francji. Aby tę bramę zatrzasnąć, przeprowadzono zasadę rozbrojenia strefy, mającej być gwarancją bezpieczeństwa Francji od tej strony.

W Hiszpanji wciąż wre

Madryt. (PAT). W szeregu miast Hiszpanji doszło do poważnych zaburzeń.

W Jerez de Los Caballeros w czasie manifestacji, zorganizowanej przez skrajną lewicę, dokonano napadu na mieszkanie przywódcy partji radykalnej i na szkołę. Gwardja obywatelska musiała wkroczyć, przyczem kilku manifestantów odniosło rany. Aresztowano parę osób.

W Sewilli, według opowiadania uciekinierów, podpalono 9 kościołów i kilka klasztorów. Gubernator wyraził podobno zgodę na przekazanie władzy wojsku ze względu na niedostateczność sił policyjnych dla utrzymania ładu.

W Ecija doszło do strzelaniny między uczestnikami, manifestacji Frontu Ludowego, a gwardją obywatelską. Obecnie panuje tam spokój.

W Escalona doszło do starcia między organizacjami prawicowemi a Frontem Ludowym. Zabici zostali trzej członkowie lewicy republikańskiej i jeden socjalista.

Madryt (PAT) Z Grenady donoszą: Wśród członków organizacji faszystowskiej „Talanga Hiszpańska" dokonano rewizji i aresztowano 4 osoby. Podczas prowadzenia aresztowanych do więzienia doszło do manifestacyj ze strony publiczności. Przy rozpraszaniu wynikło starcie z policją. 5 osób jest ciężko rannych, a 6 lżej.

Organizacje robotnicze na znak protestu uchwaliły strajk powszechny.

Madryt (PAT) Grupa lewicowców napadła na lokal partji ludowców-katolików (Gil Roblesa) w Segowji. Trzy osoby są ranione. Policja przywróciła porządek.

W Baracaldo (pod Bilbao) nieznany sprawca strzelał do dwóch członków partji narodowców baskijskich, jednego zabił, a drugiego ciężko ranił.

Dążenia Hiroty

Tokjo (PAT) Premjer Hirota po zakończeniu posiedzenia nowego gabinetu udzielił prasie wywiadu, w którym oświadczył, że rząd, armja i marynarka będą działały wspólnie, aby wyprowadzić naród z obecnego kryzysu.

„Niczi-Niczi" pisze, że głównie rząd będzie dążyć do wzmocnienia pozycji Mandżuko na terenie międzynarodowym, doprowadzenia do rozbrojonej strefy na granicy sowieckiej, utworzenia frontu przeciwkomunistycznego z Chinami i uniknięcia wyścigu zbrojeń morskich przez dwustronne rozmowy ze Stanami Zjednoczonemi oraz W. Brytanją.

Wiadomości

W ramach akcji przedwyborczej wygłosi premjer pruski Goering w czwartek na zgromadzeniu w Królewcu dłuższe przemówienie.

*

W Rzymie ambasador Rzeszy von Hassel podpisał w Pałacu Weneckim z Mussolinim układ włosko - niemiecki w sprawie wykonania wyroków cywilnych pomiędzy obu krajami.

*

W Rumunji rząd złożył w izbie projekt ustawy o przedłużeniu na pół roku stanu oblężenia i cenzury wprowadzonej po zamordowaniu premjera Duci.

*

Lotnik Rose, który we wtorek wyleciał z Kapstadtu, wylądował wczoraj o godz. 11 w Croydon, bijąc w ten sposób o prawie 6 godzin poprzedni rekord, ustanowiony przez Lewellyna.

Przeciw Żydom w rzeźni gdyńskiej

Gdynia. (Tel. wł.). Odbyło się zebranie przedstawicieli rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego z całej Polski. Szczególnie licznie stawili się przedstawiciele ziem zachodnich.

Obrady toczyły się pod znakiem akcji, jaką prowadzą na rynku wewnętrznym eksporterzy bekonów. Związek bekoniarzy, posiadający pieniądze z premij wywozowych, zużywa je na robienie niezdrowej konkurencji rodzimemu rzemiosłu. Skupia on przeważnie Żydów i Niemców.

Ujawniono dowody nielojalności bekoniarzy w stosunku do polskiego gospodarstwa narodowego. Zjazd stanowczo zaprotestował przeciwko dopuszczaniu Związku Bekoniarzy do spółki z miastem Gdynią dla budowy i wykorzystywania rzeźni. Poddano ostrej krytyce fakt, że miasto portowe zakłada spółkę z bekoniarzami, którzy będą zdolni z przyszłej rzeźni zrobić narzędzie walki z rzeźnictwem i wędliniarstwem na ziemiach zachodnich.

(p)

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.25½ zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.27 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 10. 3. 1936 r.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: wołów 52, buhajów 170, krów 248, świń 1350, cieląt 700, owiec 55, razem 2575 zwierząt.

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	54— 56
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	46— 50
Mięsiste tuczone starsze	40— 44
Miernie odżywione	32— 36
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	52— 54
Tuczone mięsiste	46— 50
Nietuczone dobrze odżywione starsze	40— 44
Miernie odżywione	34— 36
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	50— 56
Tuczone mięsiste	44— 48
Nietuczone dobrze odżywione	30— 38
Miernie odżywione	14— 18
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	54— 56
Tuczone mięsiste	46— 50
Nietuczone dobrze odżywione	40— 44
Miernie odżywione	34— 36
Młodzież:	
Dobrze odżywione	34— 38
Miernie odżywione	32— 34
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	64— 70
Tuczone cielęta	54— 60
Dobrze odżywione	48— 52
Miernie odżywione	40— 46
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	56— 60
Tuczone starsze skopy i maciórki	40— 50
Dobrze odżywione	00— 00
Miernie odżywione	00— 00
ŚWINIE: (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi:	90— 92
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi:	84— 88
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	78— 82
Miesiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	74— 76
Maciory i późne kastraty	72— 82

Dobrze wytuczonego bydła brak ponad notowania.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNĄ

Poznań, 10. 3. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 60,—, natomiast 4% premj. dol. ofiarowano po 52,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% złotowe listy zast. po 40,50 oraz 4% listy zast. konwert. po 39,50

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 92,75 — bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 60,— P.
4% poż. premj. dol., serja III 52,50 O.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,50 +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,50 +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 10. 3. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:
STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne)	12,50— 12.75
Pszenica (Usposob. spokojne)	19,00— 19,25
Jęczmień browarowy	15,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,50— 15,00
Jęczmień 670—680 g/l.	14,25— 14,50
Usposobienie spokojne.	
Owies 450—470 g/l.	14,50— 14,75
Owies standartowy	13,90— 14,15
Usposobienie stałe.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wl. w.	19,25— 19,50
żytnia gat. I 0-50% wl. w.	18,75— 19,00
żytnia gat. I 0-65% wl. w.	17,75— 18,25
żytnia gat. II 50-65% wl. w.	14,75— 15,75
żytnia pośl. pon. 65% wl. w.	13,25— 14,25
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wl. w.	31,25— 33.00
pszenna gat. IA 0-45% wl. w.	30,50— 31,00
pszenna gat. IB 0-55% wl. w.	29,50— 30,00
pszenna gat. IC 0-60% wl. w.	29,00— 29.50
pszenna gat. ID 0-65% wl. w.	28,00— 28,50
pszenna gat. IIA 20-55% wl. w.	27,25— 27,75
pszenna gat. IIB 20-65% wl. w.	26,75— 27,25
pszenna gat. IID 45-65% wl. w.	24,25— 24,75
pszenna gat. IIF 55-65% wl. w.	22,25— 22,75
pszenna gat. IIG 60-65% wl. w.	20,75— 21,75
pszenna gat. IIIA 60-70% wl. w.	18,75— 19,25
pszenna gat. IIIB 70-75% wl. w.	16,75— 17,25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	9,75— 10,25
Otręby pszenne grube stand.	11,75— 12,25
Otręby pszenne średnie stand.	10,50— 11,25
Otręby jęczmienne	10,00— 11,25
Rzepak zimowy	38,00— 39,00
Siemię lniane	37,00— 39,00
Gorczyca	32,00— 34,00
Wyka latowa	22,00— 24,00
Peluszka	24,00— 26,00
Groch Viktorja	24,00— 28.00
Groch Folgera	22,00— 24,00
Łubin niebieski	9,50— 10.00
Łubin żółty	11,50— 12,00
Seradela	22,00— 24,00
Mak niebieski	60,00— 62.00
Koniczyna czerwona surowa.	120,00—130.00
Koniczyna czerw. 95-97% czysta	135,00—145,00
Koniczyna biała	75,00—100,00
Koniczyna szwedzka	165,00—190,00
Koniczyna żółta odłuszczona.	65,00— 75.00
Przelot	75,00— 90,00
Makuch lniany w taflach.	17,25— 17.50
Makuch rzepakowy w taflach	14,50— 14.75
Makuch słonecznik. w tafl. 42/43%	18,25— 18,75
Śrut Soja	21,00— 22,00
Słoma pszenna luzem	2.20— 2.45
„ pszenna prasowana	2,70— 2,95
„ żytnia luzem	2.50— 2,75
„ żytnia prasowana	3,00— 3,25
„ owsiana luzem	2,75— 3,00
„ owsiana prasowana	3.25— 3.50
„ jęczmienna luzem	2.20— 2.45
„ jęczmienna prasowana	2,70— 2.95
Siano zwykłe luzem	5.75— 6.25
„ zwykłe prasowane	6.25— 6,75
„ nadnoteckie luzem	6.50— 7.00
„ nadnoteckie prasowane	7,50— 8.00

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2489.8 tonn, w tem żyta 652 tonn, pszenicy 152 tonn, jęczmienia 460 tonn, owsa 195 tonn.

Uwaga! Owies, nadający się do siewu, ponad notowanie.

Gorczycy Większe ilości stale kupuje z pierwszego źródła
Górnośląska Fabryka Octu winnego „SZOPIENICE" ng 6167

Co odpowie Mussolini?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym, 8 marca

Na kilka dni przed zebraniem Ligi (komitetu osiemnastu) przeważało przekonanie — nietylko na kontynencie ale i w Londynie, — że przedstawiciel Anglji nie wysunie inicjatywy odnośnie embarga na naftę, że natomiast, w myśl wzmianki o pokoju, zawartej w ostatniej mowie w izbie gmin, zdobędzie się raczej na krok kompromisowy.

To też nieprzejednane, bo takiem się wydało i było, stanowisko Edena uderzyło wszystkich i zaskoczyło nawet część opinji politycznej angielskiej. W tutejszych kołach dyplomatycznych jednakże wyrażono zaraz opinję, że stanowisko takie podyktowane zostało z jednej strony koniecznością ratowania autorytetu Ligi, z drugiej zaś autorytetu rządu angielskiego i samego Edena wobec wyborców i nieprzejednanych sankcjonistów. Okazało się, że Włosi zanadto zwyciężają. Stąd kłopot, w jakim znalazła się Liga i jej inspirator minister Eden, którego polityka oparta była na rachubach, że Włosi napotkają na nieprzezwyciężone trudności, że się wyczerpią i że Mussolini, jak się wyraził do piszącego te słowa pewien wybitny Anglik, stanie przed Ligą z kapeluszem w ręku. Tymczasem w dniu 2 marca Mussolini stanął w Genewie nie z kapeluszem w ręku, ale w hełmie Scypiona afrykańskiego. Stąd trudności dla Edena zawrócenia na miejscu z dotychczasowej drogi.

Anglja i stojące za nią europejskie koła radykalno-masońskie przewidywały jeszcze niespełna trzy tygodnie temu, że wojna przeciągnie się, że negus będzie walczył do ostatniej kropli krwi nie tyle o swój tron, ile o rzekomo ideały... Ligi Narodów. Prasa europejska dawała wiarę informacjom z Adis Abeby, że Makale lada dzień wpadnie w ręce Abisyńczyków, a wojska marszałka Badoglio zostaną odrzucone do Erytrei. Wszystkie te rachuby i przewidywania zostały przekreślone. Faktem górującym nad położeniem politycznem są i pozostaną zwycięstwa włoskie w Afryce, w których wyniku cztery armje negusa przestały istnieć.

Ale oprócz tych ważkich argumentów natury wojskowej Mussolini dysponuje nie mniej ważkiemi argumentami natury politycznej. Już na kilka dni przed zebraniem się komitetu ośmnastu kazał oświadczyć ambasadorowi Grandiemu w Londynie, iż na wypadek, gdyby sankcje zostało zaostrzone w jakiejkolwiek formie, Włochy odmówią współpracy i solidarności w tych wszystkich sprawach międzynarodowych, w których ich udział jest pożądany i użyteczny.

Narazie Włochy odmówiły podpisu na konwencji flotowej, na czem Anglji wielce zależało, oraz grożą ustąpieniem z Ligi i cofnięciem podpisu na układzie włosko-francuskim z 7 stycznia 1935 r., a nawet na traktacie lokarneńskim (wypowiedzianym przez Rzeszę w dniu pisania tych słów przez naszego korespondenta rzymskiego — red.).

Czy Anglja może i czy zechce wziąć odpowiedzialność za następstwa takich powikłań międzynarodowych? Oto pytanie, jakie zadają sobie przedewszystkiem sfery polityczne i rządowe we Francji i domagają się na nie odpowiedzi nad Tamizą.

Korespondenci pism włoskich z Paryża i z Londynu donoszą, że w obecnej chwili na ten temat toczą się rozmowy dyplomatyczne między Anglją a Francją, że jednem słowem problem nadreński i pokój europejski, zagrożony przez zbrojenia niemieckie, zepchnął na drugi plan pokój afrykański.

Według tych informacyj Londyn, nie chcąc, jak zwykle, wziąć zobowiązanie automatycznej interwencji na rzecz Francji, próbuje chwycić za słowo Hitlera i wyzyskać jego ostatnią ofertę celem zawarcia: a) układu uzupełniającego układ flotowy anglo-niemiecki z 18 czerwca 1935 r. b) zachodniego paktu lotniczego; c) ewentualnego układu kolonjalnego, któryby poczynił pewne ustępstwa kolonjalne na rzecz Niemiec.

W ten sposób Francja miałaby być podwójnie zabezpieczona od Niemiec: przez pakt lotniczy oraz przez sam fakt, że Niemcy, będąc w przyjaźni z Anglją, nie mogłyby myśleć o zaatakowaniu Francji (?!). Traktat francusko-sowiecki straciłby na wartości jako zbyteczny w tej sytuacji dla Francji, a przed Niemcami otworzyłaby się droga do ekspansji ku wschodowi kosztem Rosji. „Jasnem jest — pisze korespondent londyński „Tribuny" — że powodzenie tych planów zmniejszy konieczność zwycięstwa Ligi nad Italją, zwycięstwa, uważanego za niezbędny precedens dla nastraszenia Niemiec i dla ich przestrogi."

Oczywiście Francja zrobi wszystko, by Włochy nie znalazły się w konieczności opuszczenia Ligi i wypowiedzenia Locarna. Apel komitetu trzynastu do stron wojujących był pierwszym ku temu krokiem. Obecnie odbywa się żywa wymiana zdań między Paryżem a Rzymem co do ewentualnych preliminarjów pokoju. Przewidują tu, że odpowiedź Mussoliniego będzie w zasadzie twierdząca; ale błędem, jeśli wręcz nie ironją, byłoby przypuszczać, że zgodzi się on na zawieszenie broni, nie otrzymawszy wpierw konkretnych zapewnień co do warunków pokoju.

S. M.

Zdobycie Amba - Aladżi

Powyżej reprodukujemy pierwsze zdjęcie z ataku na Amba - Aladżi, nadesłane do Europy samolotem. Czarna piechota włoska podczas szturmu.

Prawda o planie inwestycyjnym

Dokoła ogłoszonego przez rząd planu inwestycyjnego rozwinęła się w izbach parlamentarnych i w prasie obszerna dyskusja. Aktywiści, czyli zwolennicy nakręcania konjunktury, uważają, że 223 miljony — to za mało na zatrudnienie bezrobotnych i zwiększenie spożycia, co ma być głównym celem podejmowanych przez państwo robót publicznych. Natomiast bezkompromisowi deflacjoniści twierdzą, że wbrew zapewnieniom rządu o wycofaniu się państwa z wewnętrznego rynku kredytowego plan inwestycyjny zaciąży nad tym rynkiem, a wódz tego obozu, płk. Matuszewski, oświadczył wręcz, że uważa ten plan za najsłabszy punkt programu rządowego. Wynika z tego, że wyznawcy teorji deflacyjnej woleliby, żeby plan inwestycyjny był jak najskromniejszy.

Obok tych kontrowersyj finansowo-gospodarczych wyłoniły się także zarzuty natury prawnej, tej mianowicie treści, że plan inwestycyjny jest dodatkowym budżetem, a zatem powinien być przedłożony parlamentowi do zatwierdzenia. Na takiem stanowisku stanął generalny referent budżetu w Sejmie, p. Miedziński, a jego kolega senacki b. premjer Kozłowski zarzucił wręcz, że plan inwestycyjny służy do ukrycia i pokrycia deficytu budżetowego.

Jakże więc jest naprawdę z tym planem inwestycyjnym?

Aby odpowiedzieć na to pytanie, przeprowadzimy analizę planu i jego części składowych, ujmując je w następujące grupy:

1.	Inwestycje kolejowe . .	60 milj.
2.	Roboty drogowe	35,3 „
3.	Roboty wodne	8,5 „
4.	Inwestycje pocztowe . .	15 „
5.	Wydatki budowlane i inwestycyjne różnych min. . .	27,2 „
6.	Budownictwo mieszkaniowe (prywatne)	38 „
7.	Inwestycje samorządowe .	39 „
	Razem	223 milj.

Widać odrazu, że ostatnie dwie pozycje nie należą do inwestycyj, obciążających budżet państwa i że, chcąc ustalić sumę, jaką państwo w przyszłym roku przeznacza na inwestycje, należy od 223 milj. odjąć 77 miljonów.

O ile chodzi o obciążenie rynku pieniężnego, to trzeba zauważyć, że blisko połowę kredytu, preliminowanego przez B. G. K. na poparcie prywatnego ruchu budowlanego, pokryje podatek od lokali, nie figurujący w budżecie państwa, cała zaś suma tego kredytu jest znacznie mniejsza, niż w ubiegłych latach. Także inwestycje samorządowe preliminowane są bardzo skromnie. Obciążą one budżety samorządowe, względnie będą pokryte pożyczkami z B. G. K., którego obligacje komunalne nabywają i upłynniają zakłady ubezpieczeniowe.

Po odjęciu tych dwóch pozycyj pozostaje na państwo 146 miljonów. Z tego 35 miljonów wynoszą wydatki inwestycyjne Funduszu Pracy, objęte jego planem finansowo - gospodarczym, a pokryte z rozmaitych opłat na rzecz tego Funduszu, zaś 20 miljonów stanowi reszta z pożyczki inwestycyjnej. Pozostaje zatem do pokrycia 91 miljonów.

Tutaj wtrącić jeszcze należy, że inwestycje Funduszu Drogowego od szeregu już lat wykonywane są na średnioterminowy kredyt przez przedsiębiorstwa krajowe i zagraniczne, które asekurują się z rozmaitych banków, przeważnie zagranicznych. A zatem także i pozycja robót drogowych częściowo lub w całości znajdzie pokrycie poza wewnętrznym rynkiem pieniężnym.

Ale pozostańmy przy ustalonej wyżej cyfrze 91 miljonów. Równa się ona zupełnie dokładnie sumie, przeznaczonej w planach finansowo - gospodarczych kolei i poczty na pokrycie inwestycyj tych przedsiębiorstw.

Jak tedy z powyższej analizy wynika, plan inwestycyjny nie przynosi właściwie nic nowego. Jest on rachunkowem zestawieniem i podsumowaniem zamierzonych, a przeważnie nawet już rozpoczętych inwestycyj państwowych, samorządowych i budownictwa prywatnego, popieranego przez Fundusz Rozbudowy Miast, którym dysponuje Bank Gospodarstwa Krajowego.

Niewątpliwie plan ten obciąży częściowo wewnętrzny rynek pieniężny, bądź bezpośrednio, bądź via fundusze ubezpieczeniowe, jednak rozmiary tego obciążenia będą mniejsze, aniżeli w latach ubiełych.

Nie ulega również wątpliwości, że plan inwestycyjny, abstrahując od strony formalno - prawnej, jest dopełnieniem budżetu, zarówno w tem znaczeniu, że obejmuje pominięte w budżecie wydatki budowlane, pokrywając je częściowo pozostałością z pożyczki inwestycyjnej, jak i dlatego, że najistotniejszemi pozycjami tego planu są objęte budżetem inwestycje kolejowe i pocztowe, od których pokrycia zależy wpłata tych przedsiębiorstw do skarbu, a zatem realność i równowaga całego budżetu.

Jak zatem widzimy, plan inwestycyjny zarówno przez ścisły związek z budżetem, jak i nieznacznemi stosunkowo rozmiarami należy do pierwszego, deflacyjnego okresu polityki gospodarczej rządu. Nie jest on tym nadzwyczajnym bodźcem, który miałby podnieść stan zatrudnienia i spożycia. Pod piękną nazwą kryje on bardzo szarą rzeczywistość.

M. K.

UWAGI

Parter nowojorskiego „niebotyka" zgoła nie przypomina „sieni" przeciętnego domu europejskiego.

Stale falujący ruch przechodniów, oszałamiający blask reklam, tajemnicze sygnały, napisy orjentacyjne, kioski, szatnie — wszystko wygląda raczej na halę dworcową, tembardziej, że z miejsca tego wzbijają się linje wind ku wyższym piętrom. Linje lokalne, zatrzymujące się na każdem piętrze; linje ekspresowe, które przystają tylko co piąte piętro. Linje wysokobieżne, których pierwszy przystanek mieści się dopiero na trzydziestem piętrze. W orjentowaniu się pomaga rozkład jazdy; w pośrodku hali króluje z wysokiego podjum możnowładny „przewodnik", udzielający wyjaśnień i zestawiający marszrutę niczem biuro podróży Wagons-Lits-Cook.

„Dworzec windowy" jest ośrodkiem nerwowym niebotyka. Tutaj odczuwa się puls całego domu.

Nowy Jork żyje w rozterce, odkąd zastrajkowało 78.000 konduktorów liftowych, wraz z technicznym personelem wind. Doszło do nieporozumień na tle płac: lifciarze twierdzą, że nie mogą ze swych pensyj wyżyć. Poza tem żądają dodatków z powodu szkodliwego wpływu pracy w ich zawodzie na zdrowie. „Ujeżdżanie przez cały dzień w sztolni windowej — twierdzą — jest pracą cięższą niż życie górnika pod ziemią".

Strajk stał się katastrofą dla tysiącznych rzesz pracowników biurowych, zatrudnionych na wyższych piętrach nowojorskich niebotyków. Wysokość poniżej dziesięciu pięter można przy wysiłku woli pokonać dwa razy na dzień. Przy wyższych atoli piętrach jest owa wspinaczka udręką.

Monotonja stromych schodów działa zabójczo. Strata czasu dezorganizuje normalną pracę w biurach. Dla specjalnych posług terminowych zorganizowały niektóre „wysokie kondygnacje" sztafety kurjerskie co pięć pięter i tylko tą drogą mogą jako tako utrzymywać pospieszny kontakt ze światem. Ale życie bankowe i giełdowe kuleje. Przy dłuższem trwaniu strajku i rozszerzeniu się jego na wszystkie niebotyki nowojorskie (narazie objęte nim są tylko niektóre dzielnice) miasto-olbrzym będzie sparaliżowane.

Nie myślał zapewne konstruktor niebotyków, ile słabych punktów ma koncentracja ruchu w tak potężnej maszynie, jaką jest gmach biurowy o kilkudziesięciu piętrach. Mały szczegół w tym mechaniźmie: dobra wola lifciarza — a olbrzym zdany jest całkowicie na łaskę.

Strajk nowojorski naucza, ile niedomagań kryje w sobie technika, jeśli nie wtóruje jej ludzka życzliwość.

Manifestacje niemieckie na Pomorzu

Toruń. W poniedziałek odbyły się w Toruniu nowe wielkie manifestacje mniejszości niemieckiej. W Deutsches Heim odbyło się wielkie zgromadzenie Verband für Jugendpflege, organizacji młodzieży, stojącej pod wpływami młodoniemieckiemi. Obszerne przemówienia były poświęcone ostatniej mowie Hitlera w Reichstagu oraz polityce wewnętrznej i zewnętrznej Trzeciej Rzeszy w związku z zajęciem strefy nadreńskiej przez Reichswehrę.

Manifestacje niemieckie, które odbyły się w niedzielę i poniedziałek, wywołały w Toruniu zrozumiałe poruszenie. (f)

Major Burgoyne

szef angielskiego Czerwonego Krzyża, zginął tragicznie podczas ataku lotników włoskich.

Wydarzenia na politechnice w Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.) Wypadki na politechnice znalazły szersze oświetlenie tylko w „Gazecie Polskiej i „Expresie Porannym". Zarówno „Warsz. Dziennik Narodowy" jak i „Kurjer Warszawski" ograniczyły się do bardzo ogólnikowych danych.

Według doniesień pism „sanacyjnych", wczoraj o godz. 11 odbyło się zebranie w obecności studentów również i innych uczelni. Na zebraniu, na które rektorat nie udzielił zezwolenia, uchwalono — jak informuje „Gazeta Polska" — pozostanie na terenie politechniki aż do chwili przyjęcia przez władze oświatowe postulatów młodzieży w sprawie obniżenia czesnego. Rezolucję zakomunikowano min. oświaty i rektorowi.

Wieczorem rektor politechniki prof. Warchałowski ogłosił zarządzenie, zawieszające wykłady aż do odwołania, wzywając studentów do powrócenia do domów oraz oznajmiając, że każdy ma zapewnione bezpieczne opuszczenie gmachu. Ostatni ustęp odnosi się do tego, że władze bezpieczeństwa wczoraj wieczorem otoczyły politechnikę. Mimo wezwania rektora studenci w dalszym ciągu pozostali na terenie uczelni, zajmując sale wykładowe, laboratorja i pracownie.

Po zawieszeniu wykładów gmach politechniki otoczono kordonem policji. Nadjechały — cytujemy opis „Gazety Polskiej" — trzy samochody, w tem jeden ciężarowy, jeden opancerzony i sikawka do rozpędzenia tłumu. Ponieważ politechnika korzysta z prawa eksterytorjalności, policja bez specjalnego zezwolenia nie może wkraczać do wnętrza, a rektor tego zezwolenia nie udzielił. Politechnikę opuścili jedynie studenci Żydzi, przyczem nie było żadnych zajść.

Redakcja „Gazety Polskiej" rozmawiała o godz. 24,30 z Bratnią Pomocą, która oświadczyła, że na terenie politechniki przebywa około 3.500 studentów. Demonstranci uchwalili nie opuszczac swych stanowisk aż do czasu obniżenia czesnego przez władze oświatowe. Na znak protestu studenci zamierzają głodować. Narazie wykupiono wszystkie zapasy w bufecie politechniki. W jednej ze sal Koło Medyków zorganizowało punkt opatrunkowy.

Przed politechniką od wczoraj zaczęła się gromadzić licznie publiczność, którą rozpraszały posterunki. Demonstranci wyglądali przez okna i spacerowali poza żelaznemi sztachetami, wznosząc rozmaite okrzyki. O zmierzchu zaczęto urządzać prowizoryczne sypialnie w audytorjach, salach wykładowych, rozkładając na ziemi płaszcze.

Senat politechniki obradował do późnego wieczora, a o przebiegu tych obrad zawiadomiono min. Świętosławskiego.

Nasz korespondent miał sposobność obejrzenia terenu politechniki o godz. drugiej w nocy. Posterunki policyjne były już u zbiegu ul. Marszałkowskiej i Śniadeckich. Na placu stał samochód ciężarowy oraz motopompa z wodą i silny oddział policji, a około całego terenu politechniki krążyły patrole. Główne lokale uczelni były oświetlone i w oknach stały grupy młodzieży. Podobny mniej więcej stan utrzymał się aż do godz. 13-ej.

Zakończenie strajku

Kraków. (Tel. wł.) Od dłuższego czasu strajkowało w tutejszej fabryce „Suchard" robotnicy i robotnice, domagając się poprawy stosunków zarobkowych. Daremne były konferencje i narady, strajk trwał.

Wreszcie odbyła się trzecia z rzędu konferencja między dyrekcją fabryki „Suchard", a strajkującymi robotnikami. Naskutek ustępstw z obu stron, konferencja dała pozytywne rezultaty. Dyrekcja fabryki „Suchard" zgodziła się na podwyżkę płac robotniczych, w wysokości 3, 5, względnie 7 proc., zależnie od rodzaju wykonywanej pracy. Poza tem dyrekcja fabryki zgodziła się na podpisanie umowy zbiorowej, oraz na przyjęcie zpowrotem 12 wydalonych ostatnio robotników.

Po zakończeniu obrad zakomunikowano około godz. 3 rano treść ugody strajkującym robotnikom, którzy zaraz potem opuścili okupowaną od kilku dni fabrykę.

MYDŁO BEBE SZOFMANA
NAJLEPSZE, BO SPECJALNE DLA DZIECI
ng 7602

SPORT

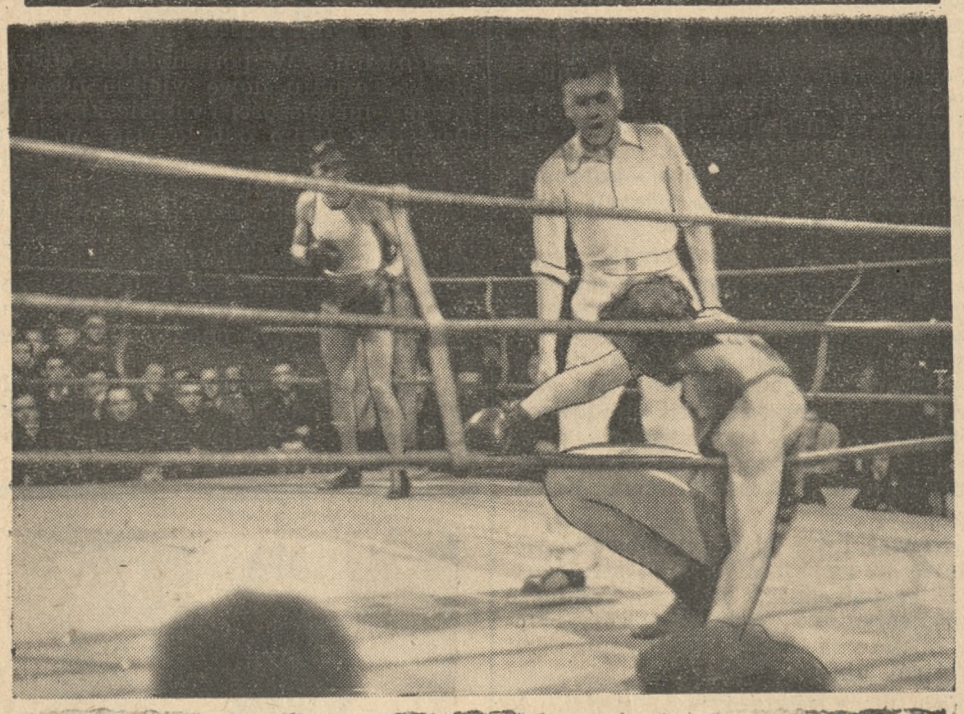

Moment z walki Węgrowski i Robbe. Belg idzie po raz pierwszy na deski, aby po powstaniu się poddać. Gong zanulował jego decyzję, lecz w sumie walkę wygrał na punkty Węgrowski.

Lekka atletyka

Kucharski i Noji nie jadą do Budapesztu. W poniedziałek odbyła się konferencja kierownika naszej drużyny olimpijskiej, p. Szlachciaka, z zawodnikami Kucharskim i Nojim na temat przygotowań przedolimpijskich.

Na prośbę obu zawodników zarząd P. Z. L. A. zrezygnował z wysłania ich do Budapesztu, a jednocześnie zwrócił się do „męża zaufania" w okręgu lwowskim, p. Chigera, z prośbą o jak najdokładniejsze przypilnowanie treningu Kucharskiego i uprzystępnienie mu korzystania z masaży.

O puhar Davisa

Pierwsza runda musi być ukończona 5 maja. Niemcy walczą w Barcelonie z Hiszpanją w dn. 24—26 kwietnia, Holandja i Monaco w Monte Carlo w dniach 1—3 maja. Jedynie termin trzeciego meczu Chiny — Francja nie został jeszcze ustalony. (Pat.)

Przed olimpjadą

Karty wstępu na igrzyska olimpijskie w Berlinie zostały podzielone na grupy, z których każda przeznaczona jest dla innego państwa. Wszystkie bilety, zarezerwowane dla publiczności niemieckiej, zostały już wyprzedane.

Z biletów, które zarezerwowane były dla zagranicy, wyprzedane już zostały następujące:

główny stadjon olimpijski: — „paszporty" I kat., abonament lekkoatletyczny na pierwsze miejsca, karty wstępu na otwarcie igrzysk na I i III miejsca, abonamenty pływackie na II miejsca, abonamenty wioślarskie na I miejsca, jeździeckie na I i II miejsca i abonamenty szermiercie.

W ostatnich tygodniach zgłoszenia o karty wstępu na igrzyska olimpijskie nieustannie wzrastają.

Piłka nożna

Międzynarodowy Związek Piłki Nożnej zamierza przeprowadzić już w r. 1937 piłkarskie mistrzostwa świata. Kandydatem na organizatora zawodów jest Paryż.

Walne zebranie K. S. „San" odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Dusika, ul. M. Focha 62. (kom)

Pięściarstwo

Mistrzostwa P. O. Z. B. W piątek, sobotę i niedzielę odbędą się w sali Targów Poznańskich indywidualne mistrzostwa senjorów okręgu poznańskiego, do których kluby zrzeszone w POZB zgłosiły ogółem 66 zawodników w wszystkich kategorjach wag. „Warta" zgłosiła do mistrzostw 26 zawodników z mistrzami Polski Sobkowiakiem, „Wirskim", Sipińskim, Szymurą i Piłatem na czele. Poza tem z „Warty" startować będą: „Kajnar", Rogalski, Koziołek, Ratajak, Vogt, Kruszyna, Karpiński, Jarecki, Florysiak I., Wolniakowski i inni. „Sokół" poznański reprezentowany będzie przez Janowczyka, Pelę, Woźniaka, Dankowskiego, Rogowskiego, Przybylskiego i Tilgnera. „HCP" wystawia 7 zawodników z Klimeckim, Wojewodą, Adamczykiem i Misiornym na czele. „Cuiavia" Inowrocław zgłosiła 11 pięściarzy m. i. Ładę, Rogowskiego, Dudziaka, Mrozowskiego, Radomskiego, Lewandowskiego, braci Zielińskich i Kuchnowskiego. Inowrocławska „Goplanja" przysyła na mistrzostwa 8 zawodników z Ładą, Niemczykiem, Stubem. Puszczkowskim i Leśniakiem. Poza tem „Z. S." Poznań wystawia 3 zawodników: Walkowiaka, Stefańskiego i Maciejewskiego, a „Harcerski K. S." Jarocin: Dolatę, Błaszczyka, Gęstwę i Szymczaka. Walki ćwierćfinałowe odbędą się w piątek o godz. 20, półfinały w sobotę o godz. 19, finały w niedzielę o godz. 19. Ważenie zawodników i losowanie odbędzie się w obecności delegatów klubowych w piątek o godz. 18.30 w sekretarjacie POZB. (al)

Pływanie

Nowy rekord światowy ustanowił w Chicago Amerykanin Kiefer, poprawiając swój dotychczasowy rekord na dystansie 150 y na wznak (ustanowiony podczas pobytu w Europie w Aarhus) z 1:33.9 na 1:32.3. (Tel. wł.)

W Tokio odbyły się przedolimpijskie zawody, na których uzykano szereg doskonałych wyników: 100 m dow. 1) Yusa 58.4, 2) Arai 59.6; 400 m dow.: 1) Negami 4:50,6, 2) Terada 5:01; 100 m wzn.: 1) Kiokawa 1:08,8, 2) Yoszida 1:09,4; 200 m klas.: 1) Koike 2:43,6, 2) Hamura 2:46,8.

Różne

Coubertin w nędzy. Sztokholmski dziennik „Dagens Nyheter" donosi, że twórca nowoczesnych igrzysk olimpijskich, baron Pierre de Coubertin, znajduje się dosłownie w nędzy. Hr. Clarance von Rosen, przewodniczący międzynarodowej federacji jeździeckiej podniósł już tę sprawę w czasie ostatnich igrzysk olimpijskich w Garmisch - Partenkirchen. Międzynarodowy Komitet Olimpijski postanowił wówczas przesłać Coubertinowi niezwłocznie pewną kwotę do Lozanny, gdzie stale mieszka Coubertin.

Wspomniany hr. Rosen projektuje utworzenie stałej pomocy finansowej dla Coubertin'a, jednocześnie wysuwając wniosek, aby zgłosić kandydaturę Coubertin'a do nagrody „Pokoju Nobla".

Od francuskich związków sportowych de Coubertin otrzymał szczególne wyróżnienie, związane z nagrodą 30.000 fr. fr., za zasługi położone na polu sportu.

Trochę matematyki olimpijskiej

Jak wiadomo igrzyska, które odbędą się pomiędzy 1 i 16 sierpnia w Berlinie, są 11 olimpjadą nowej ery. Olimpjada obejmuje, jak w czasach starożytnych, gdy była ona jedyną, powszechnie uznaną jednostką kalendarzową, każdorazowo cztery lata. 4 razy 11 daje 44, a 44 do kwadratu wynosi 1936. Rok olimpijski 1936 jest więc nietylko rokiem kwadratowym kalendarza ery chrześcijańskiej, ale i rokiem kwadratowym olimpjady, a poza tem jedynym rokiem kwadratowym całego stulecia. Ostatni rok kwadratowy (43^2) przypadł na 1849, a więc przed 87 laty. Następny rok kwadratowy przypadnie w roku 2025 (45^2). W obecnym okresie ery chrześcijańskiej powtarzają się cyfry kwadratowe mniejwięcej raz na stulecie.

Na tę statystyczną perełkę po raz pierwszy zwrócił uwagę profesor Emeritus A. E. Kenelly z uniwersytetu w Harvard.

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklaneczkę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.** Przy użyciu takowej jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszek u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek. Zalecana przez lekarzy.
Tg 466

Z kraju

FOKI W ZATOCE GDYŃSKIEJ

Wielkie stado fok, opuszczając Bałtyk naskutek ocieplenia, wpadło do wystawionych przez rybaków helskich, sieci pod Jastarnią. Foki pożarły większość ryb, lecz część ich w liczbie 10 sztuk, zaplątała się w sieci, tak że naskutek braku powietrza zginęła. Rybacy z sieci żywcem wydobyli tylko jedną fokę, którą do czasu przesłania do jednego z ogrodów zoologicznych, ulokowano w Jastarni. Pozostałe 9 sztuk fok o wadze do 1 i pł ctr., wzięli rybacy jako cenną swą zdobycz ze względu na futerko oraz wartościowy tran.

UMORZENIE SPRAWY SĄDOWEJ

Głośny proces, wytoczony ks. infułatowi Szczęsnowiczowi przez prokuraturę w Łomży „o przestępstwo z art. 170 K. K.", został umorzony „wobec braku dostatecznych poszlak". Chodziło o to, że ks. Szczęsnowicz jako proboszcz łomżyński napiętnował agitację i zbieranie podpisów pod oszczerstwa rzucane na J. E. ks. biskupa łomżyńskiego. (KAP)

ZBOJKOTOWANE PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE ŁÓDZKIM

Na przedstawieniu sztuki pisarza rosyjskiego Gorkiego p. t. „Jegor Bułyczow" w teatrze łódzkim, młodzież narodowa zaczęła demonstrować przeciwko tej sztuce. Zawezwano policję, która aresztowała cztery osoby, które następnie przez sąd starościński zostały ukarane tygodniowym aresztem.

DELEGACJA ŻYDOWSKA U WOJEWODY KIELECKIEGO

Prasa żydowska donosi, że z głośnego już dzisiaj na całą Polskę Przytyka, gdzie to ludność chrześcijańska postanowiła omijać sklepy żydowskie i święcie tego dotrzymuje, udała się do Kielc delegacja ze skargą na swoje ciężkie położenie.

Na miejscu odbyła się narada przełożonych gminy żydowskiej, poczem udała się delegacja do wojewody Dziadosza. W jego nieobecności przyjął ją naczelnik wydziału polityczno - społecznego Lutomski. Delegacja przedstawiła, że mimo kilkakrotnej interwencji u starosty w Radomiu o zlikwidowanie działalności antyżydowskiej, trwa ona nadal. Stan materjalny i stan bezpieczeństwa ludności żydowskiej jest bardzo opłakany. Wkroczenie natychmiastowe władz jest konieczne, inaczej bowiem ludności żydowskiej w Przytyku i okolicy grozi śmierć głodowa.

Naczelnik Lutomski przyrzekł sprawę przedstawić wojewodzie, prosząc o złożenie tych skarg na piśmie.

ROZPANOSZENIE NIEMCZYZNY NA ŚLĄSKU

W Pszczynie „Volksbund" zorganizował kursy wyszkoleniowe dla młodzieży, ściąganej z odległych nawet wiosek powiatu. Cechą charakterystyczną dla tej młodzieży jest, że między sobą rozmawia ona prawie wyłącznie po... polsku. Młodzież otrzymuje pełne zaprowiantowanie i bezpłatne noc[illegible]

Z pogrzebu em. strażnika kopalnianego Hildebrandta w Michałkowicach, niemczyzna miejscowa urządziła sobie niesmaczną demonstrację. Mianowicie za trumną zmarłego, trzech umundurowanych (!) hitlerowców niosło wielkich rozmiarów wieniec z szarfą z napisem niemieckim i wielką swastyką(!).

Dalej kroczyli w długim pochodzie w ilości 200 osób, bezrobotni, będący doniedawna w przewadze członkami organizacyj polskich.

W Równem pow. rybnicki na zabawie tanecznej volksbundowcy pobili obecnego na sali żołnierza polskiego, który sprzeciwił się odegraniu przez orkiestrę pieśni hitlerowskich.

Narodowa Organizacja Kobiet

Zebranie odbędzie się 12 b. m. o godz. 20 w sali wydawnictwa św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, z referatem politycznym p. prof. Bohdana Winiarskiego.

PLACE BUDOWLANE
w rozwijającej się miejscowości uzdrowiskowej korzystnie do nabycia. Informacyj udziela: Dyrekcja Dóbr Rycerskich i Zakładu Zdrojowego Jastrzębie Zdrój, telefon nr. 2. Tg 427

FELJETON KULTURALNY

„Słoń wśród porcelany"

Napisał Karol Hubert Rostworowski

Nowi nieprzyjaciele = A zresztą wszystko stare — Moje radjo — Dawniej przeklinane, dzisiaj umiłowane — I ja byłem obieżyświatem — Zamiana przeżyć na wspomnienia — Optymizm i jego sprzymierzeńcy — Filharmonja w Monte Carlo — „Trzeźwość" i „uczucie", czyli: stara ciotka przy fortepianie — Radjo uczy wymagać — Skoki po Europie — Robota od siekiery — Artysta za sto złotych miesięcznie — Muzyka i gwiazdorzy — Muzyczne zjawy — Kapelmistrz, który przegrał 100 000 w karty — I miasto które je zapłaciło — Orkiestra jako żona — Goście batuty — Gdyby tak spróbować małżeństwa?

PRAGNĘ dzisiaj (à la Irzykowski) odegrać rolę „słonia wśród porcelany", chociaż wiem, że narobię sobie sporo nieprzyjaciół i że wszystko zostanie po staremu. Nieprzyjaciele wezmą mi za złe nieznajomość przedmiotu, a wszystko zostanie po staremu, bo porcelana, o której mowa, jest „słoniotrwała", moje zaś nogi są właściwie — od jakich trzech lat — sparaliżowane. Siedzę odcięty od świata, wstęp do sal koncertowych wzbroniony, posługiwanie się jakimkolwiek wehikułem — począwszy od wymienionych nóg, a skończywszy na samolotach — również wzbronione, wobec czego jedynym bezpośrednim kontaktem ze światem dźwięków jest, niegdyś znienawidzone, obecnie umiłowane, radjo.

Nienawidziłem go, dopóki mogłem rozmawiać z orkiestrami twarzą w twarz. Zarzucałem mu zniekształcanie barw, uciekanie fal i bogactwo trzasków. Dzisiaj? Niech trzaska, niech ucieka, niech zniekształca, byle było i byle chciało od czasu do czasu łączyć mnie bez przeszkód z Wiedniem, Berlinem, Lipskiem, Medjolanem, a nawet... nawet z Warszawą.

Dlaczego „nawet"? Dlatego, że „wyrób" jej (obecnie niedostępny dla radjosłuchaczy) filharmonicznej „porcelany" pozostawia wiele do życzenia.

*

Kontrola tego wyrobu była przed laty monopolem muzykalnych obieżyświatów. Jeździło się na wschód, na zachód, na północ, na południe i powracało się „do kraju", „unosząc uszy, pełne huku, stuku" dwudziestoczterolub trzydziestosześciogodzinnego kolejowego fokstrota. To „intermezzo", aczkolwiek nader rytmiczne, pozwalało śpieszyć „myślą utęsknioną" do własnej łazienki i własnego łóżka, by potem (wszędzie dobrze, lecz w domu... najtaniej) „wojażować" po „krajowych" kawiarniach, ogadywać z rodakami setki arty- i niearty-stycznych zagadnień, zamieniać przeżycia na wspomnienia przeżyć, no i na świeżo, na wypoczęto słuchać krajowego Bacha, Mozarta czy Beethovena, wprawdzie krytykując dla zasady, ale w razie czego mając w zanadrzu nieśmiertelne i rozkosznie rozleniwiające „dictum": „cudze chwalicie, swego nie znacie, sami nie wiecie, co posiadacie".

Sprzymierzeńcem optymizmu jest wrodzona naturze człowieczej zarówno potęga przyzwyczajenia, jak i potęga odzwyczajenia. Niema tak złego „własnego sosu", któryby, po dłuższem smażeniu się w nim, nie smakował. To też (wciąż mówię o konsumentach muzycznych) zwolna, pod wpływem środowiska, zaczyna się „spuszczać z tonu" i dochodzi się nawet do ciekawych przewartościowań. Np. ja sam — po dziesięciu latach wojennego i powojennego domatorstwa — doznałem dziwnego wstrząsu przy nagłem zetknięciu się z dawną znajomą, sławną orkiestrą filharmoniczną w Monte Carlo. Jej niebywała krystaliczność i jej, powiedziałbym, stuprocentowa trzeźwość wydały mi się w pierwszej chwili (nie do wiary!) oschłością. Brakowało mi tego specyficznego jeżdżenia „rzemiennym dyszlem" po instrumentach (zwłaszcza rżniętych), co w języku miłośników cygańskiej muzyki nazywa się „uczuciem". Kto słyszał (sięgam po szczyt uczucia) stare ciotki, grające na fortepianie, ten odrazu rozumie, o co mi chodzi. Dużo pedału, zasadnicze łamanie akordów, bas do sasa, a wiolin do lasa, wreszcie „pianissima", polegające na figlarnem, wypiętem w przegubie, a przetrąconem w kostkach łaskotaniu klawiszów.

*

Otóż radjo posiada jedną pierwszorzędną zaletę. Pozwala nam lekceważyć paszportowe ograniczenia, odkręcać wszystkie podatkowe śruby, z najbardziej dziurawemi kieszeniami skakać po kuli ziemskiej, jak pchła, konfrontować ze sobą stolice świata, wyrabiać sobie smak i — co najważniejsze, gdy chodzi o prawdziwą kulturę — wymagać.

Proszę spróbować. Proszę wybrać dzień, w którym koncertuje np. filharmonja berlińska albo wiedeńska i (jak to w zeszłym sezonie bywało i mam nadzieję, niebawem będzie) warszawska. Uczyniwszy to, proszę skakać naprzemian tam i zpowrotem. Tam i zpowrotem. Zaręczam, że efekt będzie piorunujący, zwłaszcza w stosunku do klasyków, którzy byli i będą probierzem zgrania się i „ogrania" danego zespołu. Filharmonja warszawska zrobi nam wrażenie roboty „od siekiery". Powiedzmy to sobie szczerze, uczciwie i starajmy się znaleźć przyczyny tej smutnej prawdy.

*

Jest ich wiele.

Pomijam tak powszechne u nas niedocenianie tradycji; pomijam odwagę, z jaką rzucamy się w nurty najnowszych prądów bez gruntownej znajomości ich źródeł, głębi, no i bez długoletniego treningu; pomijam naszą dumę z siedmiomilowych butów postępu, które utwierdzają nas w przekonaniu, że jesteśmy wyjątkowo zdolnym narodem; pomijam to wszystko, a dotknę tylko dwóch ran, wołających o szybką kurację, bez której niema mowy (przynajmniej tak mi się wydaje) o rzeczywistej doskonałości.

Bo, że „prowincja" niedomaga? Trudno! według stawu grobla. Ale Warszawa? Ale „stolica"? Ale (jak się to często słyszało) ten „drugi Paryż"? Tymczasem czytamy, że członkowie warszawskiej orkiestry filharmonicznej pobierają w czasie sezonu po... sto złotych miesięcznie, a po sezonie są... zwalniani. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że ci „członkowie" powinni całotygodniowo móc pracować, żeby się „zgrać" i żeby każdorazowy koncert wycyzelować należycie, to bez trudności dojdziemy do przekonania, iż mają do wyboru albo śmierć głodową, albo — użyjmy właściwego terminu — fuszerkę. Muszą zarabiać gdzieindziej, a pracę w orkiestrze uważać za zajęcie dodatkowe. Do tej nędzy finansowej należy dorzucić i nędzę moralną.

Nasza publiczność nie chodzi „na orkiestrę", ale „na solistów". Proszę posłuchać oklasków. Inaczej grzmią po np. symfonji Beethovena, a inaczej po „kawałku" estradowego gwiazdora. A tych oklasków każdy członek orkiestry słucha i całkiem zasłużenie pragnie, bo czuje się (i czuć się powinien) promyczkiem największej gwiazdy, którą jest orkiestralny zespół. Na tyle niepotrzebnych rzeczy szasta się u nas pieniędzmi... Czyż dla propagandy polskiej nie byłaby również ważna pierwszorzędna orkiestra, jak np. biegi maratońskie, niezawsze triumfalne dla naszych asów mięśniowych? Przecież i „kultura ducha" coś znaczy. Bez niej w zdrowem ciele zdrowe cielę, a to naprawdę nie wystarcza.

*

Ale niechby zostało i sto złotych! Niechby nasi muzycy nadal pracowali z zaparciem się siebie, dorywczo i za nasze grosze dawali nam, co w takich warunkach dać mogą. Pozostaje jeszcze druga rana, równie groźna, a której uleczenie byłoby nawet... oszczędnościowe.

Każda orkiestra jest instrumentem, który musi być nietylko „zgrany", ale i (jak już wspomniałem) „ograny", umiejętnie ograny, bo w przeciwnym razie można ją rozbić jak fortepian, lub spaskudzić jak skrzypce. Jej rozbicie polega na niewyrobieniu jednolitości jej ducha, jej spaskudzenie na pozbawieniu jej własnego stylu. Niezawodnym środkiem, wiodącym do tego tragicznego celu, jest ustawiczne zmienianie dyrygentów. Każdy wybitny dyrygent ma swoje artystyczne „credo" i swoje, powiedziałbym „uderzenie". Jeżeli pracuje przez szereg lat z jednym i tym samym zespołem, to poznaje nawylot swój instrument, a instrument wolę swojego władcy. Wyrabia się wtedy w orkiestrze przedziwna intuicja. Najlżejszy ruch dyrygenta, drgnięcie jego powiek, ba! nawet zupełny bezruch jest natychmiastowo odgadnięty, odczuty i zrozumiany. Dyrygent dosłownie „wciela" się w orkiestrę, tworzy z nią nierozerwalną całość, znika „on" i „ona" a powstaje coś wręcz niesamowitego, jakieś cudowne zjawy, koniecznie tak a nie inaczej „wywoływanych", jakby z zaświata, utworów.

Z takiemi zjawami miałem do czynienia przez całych siedm lat w lipskim Gewandhauzie. Tak, ale przed moim przyjazdem już był Nikisch, po moim wyjeździe jeszcze był Nikisch i nikogo oprócz Nikischa nie było. To też oglądaliśmy cuda niebywałe. Bezruch a orkiestra szalała. Czasem (dla szyku) odkładanie batuty a orkiestra szalała na pamięć. Ale sala była zawsze wybita do ostatniego miejsca i na środowych próbach generalnych i na czwartkowych koncertach. Ale gdy Berlin chciał Lipskowi zdmuchnąć Nikischa, to miasto zapłaciło jego (pono stutysięczne) długi karciane i w ten sposób zobowiązało go aż do śmierci. Ale każdy koncert był triumfem każdego członka orkiestry. Grzmiały oklaski. Wówczas Nikisch wskazywał na orkiestrę. Oklaski grzmiały crescendo. Orkiestra stawała na baczność, my zaś, publiczność, dziękowaliśmy wszystkim naraz i każdemu z osobna. I każdy zosobna wiedział, że jest nietylko zjadaczem chleba (a miał go poddostatkiem), ale i serc wówczas półmiljonowego miasta.

*

U nas inaczej. Naszej stołecznej orkiestrze (jak widzieliśmy, przemienianej w aniołów) nie wolno być wierną kochanką jednego dyrygenta. Oprócz kilku miejscowych „sił", z któremi naprzemian dzieli estradę, musi co chwila rzucać się w ramiona Niemców, Rumunów, Węgrów, Włochów, i to rzucać się bez zarobku, bo inaczej nawet „kawałki solowe" nie zapełnią sali. Jej rola jest wtedy podwójnie upokarzająca. Służy za pole do popisu zupełnie obcego „gościa" (dyrygenta-solisty), z którym nie łączy jej wspólne pożycie, ale bierna uległość i możliwie zręczne, jednowieczorowe zaspokojenie jego ambicji i rozbudzenie (po największej części) snobistycznych ekstaz rozkapryszonej publiczności.

Orkiestra Nikischa była zawsze panią Nikischową. Każdy gość (jeżeli się wyjątkowo nawinął) liczył się z tem i przestrzegał porządku domowego. Nie tak bywa, gdzie „brama nawciąż otwarta przechodniom ogłasza", że wszystkim wszystko wolno, byleby jakoś inaczej i na krótko. Pytam, czy takie przelotne stosunki nie są poprostu zawracaniem głowy, rozbijaniem stylu, czyli, z artystycznego punktu widzenia, nierządem? Bo w kogo ma zespół uwierzyć? Za kim iść? Kogo pokochać? Kogo wcielić? Przypominam słowa Mickiewicza:

Jednej woli jednemu trzeba przedsięwzięciu.
Lepszy jeden wódz głupi, niż mądrych dziesięciu.

A gdybyśmy tak spróbowali z jednym i to w dodatku najmądrzejszym? Czyż nie stać Polski na takiego „wodza"?

K. H. ROSTWOROWSKI.

Kraków.

Rewizje i aresztowania

Ostrów. W poniedziałek przesłuchiwano w wydziale śledczym w Ostrowie szereg członków Stronnictwa Narodowego.

Referenta organizacyjnego S. N. p. Wacława Janowskiego, sekretarza powiatowego p. Tadeusza Kaczmarka z Ostrowa i kierownika obwodowego S. N p. Sylwestra Sztukowskiego z Biskupina Ołobockiego, po przesłuchaniu aresztowano i osadzono w areszcie policyjnym. Powody aresztowania nieznane. (rp.)

Grodzisk Na jarmarku w Nowym Tomyślu w dniu 5 bm. aresztowała policja sekretarza pow. Str. Nar. p. Fliska i p. Kucharzewskiego z Grodziska. Kiedy przechodzili oni przez Rynek, dostąpił do nich komendant posterunku Bukowiec Jackowski i zapytał się, który z nich jest p. Flisek, poczem obu zabrał na posterunek. Przeprowadzono rewizję osobistą i odebrano p. Fliskowi przepisany fragment z Rydla „Zaczarowanego Koła". Zabrano też p. Kucharzewskiemu odpis fragmentu z książki Dmowskiego „Myśli nowoczesnego Polaka", zaczynający się od słów „Jestem Polakiem".

Aresztowani mieli wystąpić w niedzielę 8 b. m. na Wieczorku Literackim, urządzonym staraniem sekcji kulturalno-oświatowej Stron. Nar.

Wypuszczono ich po 8 godzinach nie spisując żadnego protokółu i nie podając powodu aresztowania. Przeciw bez podstawnem zaaresztowaniu wnieśli pp. Flisek i Kucharzewski zażalenie.

Leszno. Rewizje w poszukiwaniu broni, głównie u członków Str. Nar., przeprowadzała bardzo skrupulatnie policja mundurowa i tajna. (Ch)

O ustawę dziennikarską

Zarząd główny Związku Dziennikarzy R. P. ogłasza następujący komunikat:

W dniu 8 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa Mieczysława Ścieżyńskiego kolejne zebranie kwartalne zarządu głównego Związku Dziennikarzy R. P., na którem m. in. omawiano obszernie sprawę ustawy dziennikarskiej. Zarząd przyjął do wiadomości sprawozdanie swej komisji zawodowej w tej sprawie i polecił jej utrzymywanie dalszego kontaktu z rządem i jego organami, powołanemi do wypracowania projektu ustawy oraz dalsze przygotowywanie i urealnienie zgłoszonych materjałów. Zarząd postanowił równocześnie zwrócić się do wszystkich Syndykalistów i członków Związku z apelem, aby w okresie prac przygotowawczych nad ustawą dziennikarską solidarnie popierali zabiegi władz organizacyjnych Związku, zmierzające do uregulowania warunków pracy w zawodzie dziennikarskim, w szczególności przez ograniczanie dyskusji w tej sprawie do terenu organizacyjnego.

Walny zjazd Związku Dziennikarzy R. P. wyznaczony został na niedzielę, dnia. 29 bm.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec
11
ŚRODA

Kalendarz rzym.-kat.
Środa: Pelagji
Czwartek: Grzegorza W. papieża
Kalendarz słowiański
Środa: Ludosławy
Czwartek: Światosza
Słońca: wschód 6,17 zachód 17,49
Długość dnia 11 g. 32 min.
Księżyca: wschód 21,53 zachód 6,42
Faza: 3 dzień po pełni.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,68 m.

Przepowiednia pogody na środę: Po miejscowych rannych mgłach w dzień ciepło i pogodnie. Nieznaczne lokalne deszcze.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Śródmieście: Apt. św. Marcina, Fr. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski. — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apt. na Śródce, Rynek Śródecki 1. — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). — **Łazarz:** Apt. przy ul. Matejki 1. — Apt. Plucińskiego, M. Focha 72. — Apt. Karpińskiego, M. Focha 158 (Górczyn). — **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. — Apt. Fortuna, G. Wilda 96. — **Starołęka:** Apt. miejscowa. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

SZCZAWNICKA JÓZEFINA przyśpiesza rekonwalescencję po zapaleniu opłucnej.

Tg 467

REKOLEKCJE

— * **Rekolekcje zamknięte dla pań miłosierdzia** odbędą się od 23 do 26 bm. w domu rekolek. SS. Serafitek przy ul. św. Rocha (koszta 10 zł). Zgłoszenia przyjmuje do końca tygodnia biuro rady wyższej Stow. Pań Miłos. św. Wincentego a Paulo, św. Marcin 8.

OSOBISTE

— * **Uroczystość złotych godów małżeńskich** pp. Franciszka Ksawerego i Marji z Schmidtów Dybizbańskich, odbyła się w kościele parafjalnym św. Jana Vianney na Sołaczu. Ks. prob. Lewandowski w asyście ks. prob. Dybizbańskiego z Nowego Miasta i ks. prob. Michałowicza z Jeżyc, udzielił jubilatom błogosławieństwa, poczem na ich intencję odprawiona została msza św. Do podniosłego nastroju przyczynił się p. M. Zygmański (utalentowany baryton) przy akompanjamencie prof. Marek - Onyszkiewiczowej. Z uwagi na zasługi jubilata dla polskości i Kościoła, osobne błogosławieństwo udzielił jubilatom J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond. (wel)

— * **Ś. p. Alfons Pajzderski.** Dnia 9 bm. zmarł znany i ceniony w Głównej obywatel, mistrz kowalski, śp. Alfons Pajzderski. Gorący społecznik, należał do współzałożycieli Tow. Obywateli i Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Głównej. Poza tem był członkiem Stronnictwa Narodowego i Kat. Tow. Przemysłowców. Cześć jego pamięci. (jr)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Przyj. Nauk — wydz. lekarski.** Zebranie dnia 13 marca o godz. 20 w sali wykł. Collegium Marcinkowskiego, Górna Wilda 87-89.

WYKŁADY

— * **Wykłady liturgiczne.** Odbywające się już od dnia 3 bm. co wtorki i piątki o godz. 20 w sali sodalicyjnej (św. Marcin 69) wykłady liturgiczne pod przewodnictwem ks. prof. dr. Śpikowskiego, cieszą się ogromnem powodzeniem. Frekwencja wynosi stale ponad 300 osób. Wykłady trwać będą do dnia 3. 4. rb.

— * **Z cyklu „Katolicyzm kulturalny"** Dn. 11 bm. wykład p. Marcina Rożka n. t. „Katol. myśl twórcza w nowej sztuce polskiej" w Coll. Minus s. 18 o godz. 20.

— * **Artysta o sztuce.** W środę 11 b. m. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus przemawiać będzie artysta - rzeźbiarz, Marcin Rożek, n. t. „Katolicka myśl twórcza w nowej sztuce polskiej". — Tak temat, jak i osoba znanego i powszechnie cenionego artysty wywołują specjalnie silne zainteresowanie. Bilety do nabycia w Archidiecezjalnym Instytucie Akcji Katolickiej, Al. Marcinkowskiego 22, III piętro i przy wejściu do sali.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Pokaz racj. stosow. gazu w gosp. domowem** 11 bm. o godz. 17 w poradni gazowni miejs, ul. Grobla 15.

— * **Potrawy z kasz i roślin strączkowych.** Sposób przyrządzania tych potraw przedstawiony zostanie na pokazie gospodarczym dla pań domu dziś we wtorek, o godz. 17, w Państw. Szkole Handl. i Przemysłowej żeńskiej, ul. Marsz. Focha 2. (wel)

Pijany szofer spowodował katastrofę

Inowrocław (Tel. wł.) PP. Tarczewscy z Szymborza, pod Inowrocławiem, wraz z dwojgiem dzieci i niej. Hoffmanem, wracali w ub. niedzielę wieczorem z Strzelna, gdzie byli na pogrzebie brata p. T. Do domu wracali taksówką, którą prowadził szofer Dittbrenner ze Strzelna.

Już po przejechaniu kilku kilometrów, pasażerowie spostrzegli, że szofer znajduje się w nietrzeźwym stanie i wyprawia różne harce, a mniejwięcej na połowie drogi, przy rozwinięciu szybkości 60 km na godz., całym pędem wpadł na przydrożne drzewo. Wypadek miał miejsce w pobliżu Markowic. Skutki zderzenia były fatalne. Wszyscy pasażerowie dużym łukiem wypadli z samochodu, który został kompletnie zdruzgotany, jedynie bez szwanku wyszedł szofer. Reszta pasażerów odniosła bardzo poważne obrażenia. Co do p. Tarczewskiej, to niema nadziei utrzymania jej przy życiu. Wszystkich rannych odstawiono do szpitala.

W poniedziałek odbyła się na miejscu, w obecności komisji sądowo-śledczej, wizja lokalna, po której aresztowano szofera, który jest ojcem pięciorga drobnych dzieci. (c)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Czy wróżba wczesnej wiosny?** W dniu dzisiejszym przypada święto 40 męczenników. Według wierzeń ludowych, jaki jest dzień 40 męczenników, takich będzie następnych dni 40. Ponieważ dzisiaj było na odmianę i ciepło i słonecznie i deszczliwie, więc jeżeli wierzyć przysłowiu, będziemy mieli wczesną wiosnę, ale tylko częściowo słoneczną. (wel)

— * **Rusałka - pokrzywnik — zwiastunem wiosny.** Przy ul. Botanicznej nauczyciel p. Stanisław Przybył złapał barwnego motyla „Vanessa urticae", nazywanego po polsku Rusałka - pokrzywnik. — Motyl ten jest niewątpliwie zwiastunem zbliżającej się wielkiemi krokami wiosny.

— * **„Express Ilustrowany" zbojkotowany w Głównej.** Zdecydowana postawa czynników katolickich w Głównej, spowodowała, że miejscowi sprzedawcy gazet wycofali z dalszej sprzedaży żydowski „Express Ilustrowany". (jr)

— * **Ceny detaliczne** (wedł. zarz. miej.) z dn. 4 bm. Mleko niezbierane: cena najniższa za 1 litr 18 gr, najwyższa 24 gr, najczęstsza 20 gr; jaja: 1 szt. 9 gr; twaróg za 1 kg. 60 gr; masło solone za 1 kg 2,80 zł, mlecz. 3,20—3,40 zł.

— * **W Poznaniu inaczej, niż w Pradze.** Prasa czeska doniosła, że związek pracowników tramwajowych w Pradze zaproponował, aby kilku sędziów sądu karnego nauczyło się prowadzić wóz tramwajowy i tem samem zapoznało się praktycznie z trudnościami, jakie stwarza prowadzenie tramwaju w mieście z silnym ruchem ulicznym.

W sprawie tej zwróciliśmy się do dyrekcji P. K. E. i dowiedzieliśmy się, że urządzenie takiej demonstracji w Poznaniu nie byłoby na miejscu, ponieważ spraw karnych na tle przekroczeń przepisów policyjnych i karnych przez obsługę tramwajów prawie że wogóle się w Poznaniu nie notuje. Sama zasada jednak wydaje nam się słuszną w miastach, gdzie zdarzają się częściej wypadki tramwajowe, któremi muszą się zajmować sądy.

Podobna sprawa była jednak w Poznaniu już aktualna. Przed kilku laty bowiem, jak wiadomo, wystąpiły koła automobilowe z inicjatywą zaznajomienia sędziów i prokuratorów ze sprawą bezpieczeństwa na ulicy. O ile nam wiadomo, odbyły się wówczas objazdy po mieście, w których brali udział członkowie Automobilklubu, oraz sędziowie i prokuratorzy sądów poznańskich. Przy objazdach tych przedstawiciele sądownictwa mieli sposobność praktycznego zaznajomienia się z ruchem ulicznym i jego niebezpieczeństwami zza kierownicy samochodu. (pt.)

— * **Co należy rozumieć przez znęcanie się nad zwierzętami?** Wypadki znęcania się nad zwierzętami zachodzą w Poznaniu dosyć często. Niezawsze mają one swe źródło w bestjalstwie ludzi, wynikają bowiem nieraz wskutek nieuświadamiania sobie tego, co należy rozumieć przez znęcanie się nad zwierzętami. Rozporządzenie Prez. Rzplitej z 22 marca 1928 r. określa dokładnie wszystkie przestępstwa względem zwierząt. — Przestępstwem będzie więc: używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych, bicie zwierząt po głowie, dolnych częściach brzucha i kończyn, przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ciężkiemi ładunkami, które nie odpowiadają sile zwierząt lub stanowi dróg, oraz zmuszanie ich w tych warunkach do szybkiego biegu; przestępstwem jest również bicie ich przedmiotami twardemi, lub ostremi, przewożenie względnie przepędzanie zwierząt, powodujące zbędne ich cierpienie fizyczne, używanie więzów i uprzęży, sprawiających ból (wyjątek stanowi tresura dla interesu publicznego), oraz doświadczenia na zwierzętach, wywołujące ból, uszkodzenia cielesne lub śmierć (dozwolone doświadczenia naukowe z uwzględnieniem wszakże dokonywania tego w niższych i średnich zakładach naukowych); dokonywanie na zwierzętach operacyj nieodpowiedniemi narzędziami i bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności, wreszcie złośliwe drażnienie lub straszenie zwierzęcia.

Za zwierzęta wspomniane rozporządzenie uważa nietylko domowe i oswojone zwierzęta i ptactwo, ale również dzikie oraz ryby, płazy, owady i t. p. Kto dopuszcza się przestępstw wobec zwierząt lub świadomie zezwala na te przestępstwa, podlega karze grzywny do 2000 złotych albo karze aresztu do 6 tygodni względnie obu tym karom łącznie. (sk)

RÓŻNE

— * **Katol. Stow. Młodz. męskiej** organizuje w dniu 22 bm. turniej gier pokojowych w szachu, warcabie i młynku o puhar przechodni. Zgłoszenia wraz z wpisowem 5 zł przyjmuje do dnia 18 bm. Czesław Szczepaniak, ul. Piotra Wawrzyniaka 6, m. 13, w godzinach od 17—19.

KRONIKA POLICYJNA

— * **W sprawie listopadowego napadu w Baranówku** na mieszkanie Senftlebenów, ślusarz-mechanik Władysław Palm i Mikołaj Tołmaczyw z Mosiny pozostają nadal w areszcie śledczym. Na rozkaz sędziego śledczego nastąpiło ponowne aresztowanie dekarza Płoskiego. (kl.)

— * **Napady uliczne.** Wczoraj pod wieczór na ul. Warszawskiej dokonało kilku osobników napadu na 50-letnim Antonim Drygasie (ul. Cybińska 7-8) i poraniło go dotkliwie na twarzy i głowie. Napastnicy po dokonaniu napadu zbieglil niepoznani. Pogotowie ratunkowe (66-66) przewiozło p. Drygasa do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Podczas kradzieży roweru.** Na gorącym uczynku kradzieży roweru przytrzymano przed gmachem urzędu skarbowego na Piekarach 24-letniego Franciszka Jureckiego z Poznania (Pl. Sapieżyński 4). Jureckiego odstawiono do aresztu policyjnego. (kl)

— * **Ujęcia.** W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie kradzieży kieszonkowej, dokonanej w dniu 25 lutego na Rynku Wildeckim, ze szkodą p. Józefa Lorka z Jeżyc, ujęto i osadzono w areszcie policyjnym 21-letniego Władysława Sobczyńskiego (ul. Gen. Umińskiego 6). (kl)

— * **Częste wypadki pobicia na Osiedlu Warszawskiem.** W areszcie policyjnym osadzono Stanisława Matuszaka z Głównej (ul. Krótka 7) i Leona Plucińskiego (ul. Główna 67). Obaj są obwinieni o pobicie p. Konstantego Mazurkiewicza (ulica Krańcowa 9). — Przy tej sposobności należy nadmienić, że w ostatnich ndiach na Osiedlu Warszawskiem zdarzyło się kilka wypadków pobicia, a nawet zdarzyły się napady rabunkowe. M. in. pobito na ul. Gdańskiej p. Wawrzyna Pospieskiego (ul. Sucha 2). Trzech osobników poraniło go tępem narzędziem tak ciężko, że konieczną była pomoc pogotowia ratunkowego. Na ul. Nadbrzeżnej pobity został dotkliwie p. Michał Kosmowski. Napadło go również kilku nieznanych osobników. — W poniedziałek wieczorem na ul. Warszawskiej kilku osobników, wśród których miał być niej. Reiman, napadło na p. Antoniego Drygasa. Dotkliwie poranionego opatrzyło pogotowie (66-66) na stacji i po zaszyciu około 5-centymetrowej rany na głowie, przewiozło go do szpitala miejskiego. (kl)

Pokaz wyrobów huculskich

W lokalach Związku Pań, przy ul. 27 Grudnia 19, katolicka fabryka spółdzielcza „Huculszczyzna" w Kosowie, pod Kołomyją, urządziła pokaz i sprzedaż wyrobów własnych przemysłu ludowego. Nadarza się tu sposobność do zaznajomienia się z pracami Huculów, jak kilimy samodziałowe, oparte w wykonaniu na pierwotnych zasadach wytwórczości, o naturalnych roślinnych barwnikach, wybitnie harmonizujące w tonacji kolorów. Wyroby te są sporządzane z czystej wełny i z lnu. Można także tu oglądać makatki, stylowe kompozycje kwiatowe, już nie na rodzaj ludowych wzorów, lecz wykonane wprost w artystycznem pojęciu. Poza tem pokazuje się wyroby ręczne, siatkowe i szydełkowe, jak obrusy, firanki i t. p.

Zainteresowanie pokazem ze strony publiczności jest poważne, tem więcej, że wstęp do lokalu jest wolny, bez obowiązku kupna. Pokaz trwa do 15-go b. m.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Proces o szantaż i wymuszenie.** Wczoraj rozpoczął się przed sądem okr. w Poznaniu proces przeciwko: Stanisławowi Komaszewskiemu, Adolfowi Szoberowi, Zygmuntowi Antoniewiczowi i Fryderyce Alberti, oskarżonym o to, że w czasie od maja do września ub. roku wyłudzili od Władysława Kordylewskiego, właściciela nieruchomości przy ul. Marsz. Focha 62, szereg sum, na łączną kwotę około 23 000 zł, tytułem rzekomych pretensyj lokatorów Kordylewskiego, które na nich cedowano. Tło procesu przedstawia się następująco:

Szober był dobrym znajomym Kordylewskiego i posiadał biuro porad prawnych. Z tego tytułu Kordylewski powierzał mu niejednokrotnie różne sprawy do przeprowadzania. Szoberowi wiadomem było, że Kordylewski pobierał od szeregu lat zbyt wysokie czynsze od swych lokatorów, że nie stemplował kontraktów i kwitów za opłacane czynsze. To posłużyło mu za pretekst do wymuszenia od Kordylewskiego wspomnianych sum. Miały one rzekomo służyć do pokrywania pretensyj zainteresowanych lokatorów, jednak około 80 proc. wpłaconych Szoberowi z tego tytułu sum przywłaszczał on sobie i dzielił je między swych wspólników, a resztę tylko oddawał lokatorom. W pismach, jakie z tego powodu kierowane były do Kordylewskiego, grożono mu, że, jeśli nie wpłaci żądanych pieniędzy — sprawy kierowane będą do prokuratora. Dla uniknięcia tego rodzaju konsekwencyj Kordylewski był powolnem narzędziem w rękach Szobera i pozostałych.

Osk. Komaszewski miał przytem odgrywać rolę pośrednika, a osk. Antoniewicz i Alberti — posiadali rzekome cesje na sumy, stanowiące pretensje lokatorów.

Oskarżeni na rozprawie do winy się nie przyznali, aczkolwiek nie zaprzeczali pobrania od Kordylewskiego poszczególnych sum. Osk. Komaszewski twierdził, że jako pośrednik handlowy z zawodu — sprawę traktował po kupiecku, pragnąc coś zarobić, a o machinacjach nielegalnych Szobera nic nie wiedział. Osk. Szober wyjaśniał, że z tytułu pretensji Czesława Naglera pobrał od Kordylewskiego 3000 zł, z czego Naglerowi zwrócił 525 zł, sobie zatrzymał blisko 2000 zł, a resztę dał za pośrednictwo Komaszewskiemu. —

Podobne transakcje przeprowadzał i w innych wypadkach. Na poczet pretensyj niej. Dusika Kordylewski wypłacił 7000 zł, z czego Dusikowi wpłacono 1500 zł, osk. Antoniewicz, działający tu jako podstawiony cesjonarjusz, otrzymał 600 zł, resztę zatrzymał sobie Szober. Analogicznie załatwione zostały sprawy niej. Paulowej, Wiśniewskiej i Królikowskiej, w których rzekome cesje posiadali oskarżeni Antoniewicz, względnie Alberti.

Oskarżeni nie mogą na pytania sądu wyjaśnić najważniejszej kwestji: na jakim tytule prawnym opierali się, przywłaszczając sobie lwie części otrzymanych od Kordylewskiego sum. Na pytania te — milczą.

Przesłuchiwanie oskarżonych trwało do godziny 15-tej, poczem sąd zarządził przerwę w rozprawie do dnia 16 marca, godz. 9-tej rano. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Chodzież.** We wtorek, 10 bm. odbędzie się posiedzenie rady miejskiej. Zaznaczyć należy, że sprawa rozpisania konkursu na burmistrza niezawodowego, obecnie po raz drugi postawiona na porządku obrad, upadła na poprzedniem posiedzeniu 9 głosami przeciwko 7. Coraz silniej wśród społeczeństwa podnoszą się głosy niezadowolenia na poczynania rady miejskiej.

— Budżet administracyjny wraz z budżetem zakładów i przedsiębiorstw miejskich na rok 1936/37 wyłożony jest do publ. wglądu do 13 marca włącznie, w godz. urzęd. w ratuszu, pokój 6.

— Koło śpiewacze „Halka" urządza 15 bm. o godz. 20 w sali strzelnicy przedstawienie p. t. „Karpaccy Górale" Korzeniowskiego. Po przedstawieniu chór męski wykona pieśni góralskie.

— Czysty zysk z tegorocznej imprezy Rodziny Policyjnej „Bal bez balu" wynosi 457,74 zł, z czego na dożywianie dzieci bezrobotnych do końca marca przeznaczono 73,64 zł, na urządzenie zaś święconki dla najbiedniejszych dzieci beezrobotnych 100 zł, resztę kwoty na wdowy i sieroty po zmarłych i poległych policjantach. (mi)

— * **Inowrocław.** Reemigrant z Ameryki, Franciszek Kotowski popełnił samobójstwo w mieszkaniu swem przy ul. Dworcowej. Był on właścicielem kilku kamienic w Inowrocławiu i Bydgoszczy, a poza tem posiadał młyn parowy w pobliżu Inowrocławia. Powody samobójstwa nieznane.

— Pod przewodnictwem prezydenta miasta Jankowskiego odbyło się walne zebranie miejscowego oddziału P. C. K. Ustępujące członkinie zarządu pp. Hedingerównę, Znaniecką, Ferberównę, Jankowską, Pawlakową, Bratek-Dąbrowską i Tokarską wybrano jednogłośnie ponownie.

— Liczną frekwencją cieszą się wykłady popularne w miejscowym Uniwersytecie Powsz. Prelegentami są prof. gimnazjalni, księża i osoby zpośród inteligencji.

— Złoty jubileusz święcił cech rzeźnicki w Gniewkowie. Odbył się uroczysty obchód, w czasie którego starszy cechu p. Kaźmierski wręczył dyplomy 50-lecia przynależenia do cechu pp. Janowi Szulcowi, Edwardowi Freyowi i Konst. Paluszkiewiczowi.

— Orkiestra 58 p. p. z Poznania urządziła w parku Zdrojowym dwa koncerty na budowę hangaru na miejscowem lotnisku.

— W realizacji uchwał zjazdu b. dowódców i działaczów z powstania 1918/19 r. na Kujawach wyłoniony komitet prosi o nadsyłanie dokumentów historycznych i pamiątek z okresu ruchu niepodległościowego na terenie powiatów inowrocławskiego, mogileńskiego i szubińskiego. Korespondencję należy kierować na ręce sekretarza komitetu, por. w st. spocz. Fr. Gutorskiego, Inowrocław, Farna 1.

— Gospodarzowi T. Koralewskiemu spaliły się dachy na domu mieszkalnym i stodole oraz zboże i pasza. (c)

— *Krotoszyn. Teatr garnizonowy przy 56 p. p. Wlkp. wystawił wesołą komedję 3 aktową pt. „Czar munduru". Dnia 22 bm. sztuka zostanie odegrana w Koźminie.

— Zebranie właśc. nieruchomości odbędzie się 12. bm. o godz. 20 w Hotelu Wielkop.

— Walne zebranie och. straży poż. odbędzie się 13. bm. o godz. 20 w hot. pod Białym Orłem. (sh)

— * **Leszno.** Rekolekcje dla młodzieńców rozpoczną się 10 bm. w kościele pararfj.

— „Uniwersytet powszechny" dn. 10. bm. godz. 19,15 „Rodzina rzymska" wygł. — prof. Kazior, „Zagadnienia społeczno-polityczne w literaturze polskiej" — prof. Szpunar, „Budowanie państwa polskiego" — prof. Machnikowski.

— Pożar wybuchł w Żakowie, w zagrodzie gospodarza Franc. Chebisza. Pastwą płomieni padła stodoła, obora, 6 mórg żyta i 9 wozów słomy oraz młockarnia, sieczkarnia i bryczka. Straty oblicza się na ogólną sumę 7 000 zł. Przyczyna pożaru nieznana.

— Kurs dla naczelników straży pożarnych z całego powiatu rozpoczął się 9 bm. o godz. 9 nabożeństwem, poczem o godz. 10 w „strzelnicy" przy udziale licznych uczestników, dokonał otwarcia kursu p. star. Świątkowski.

— Pogrzeb śp. Wisława Smolanowicza odbył się w niedzielę. Kondukt pogrzebowy prowadził ks. Marciniak w asyście ks. Kobzy. Zmarły zginął tragiczną śmiercią podczas strzelania do ptactwa. (lh)

— * **Leszno.** Odbyło się spotkanie pięściarskie między Polonją a Cuiawią, zakończone zwycięstwem Cuiawii w stosunku 10:6. Poziom walk był naogół wysoki. (lk)

— * **Mogilno.** U rolnika Żebrowskiego w Proszyskach uprowadzono 2 konie i 2-letniego źrebaka z kompletnym zaprzęgiem i wozem. Tej samej nocy przejeżdżał p. Konkowski Piotr z Poznania i napotkał przywiązane do przydrożnego drzewa skradzione konie, w odległości 800 metr. od gospodarstwa poszkodowanego, któremu odprowadzono konie. Zachodzi przypuszczenie, że była to tylko zemsta, a nie kradzież.

— We wsi Wylatowo na szkodę Klatta Wawrzyńca spalił się dom mieszkalny i drobne sprzęty rolnicze.

Przyczyny pożaru nie ustalono, a strata wynosi 4 000 zł. W Jeziorach Wielkich na szkodę p. Klotzbichera spalił się warsztat rzeźnicki, chlew i niektóre narzędzia. W toku dochodzeń padło podejrzenie, że pożar powstał przez podpalenie. Emila Klotzbichera aresztowano i osadzono w więzieniu przy sądzie grodzkim w Strzelnie. — Na szkodę Krausego Dyonizego w Mielenku powstał od iskry z komina w czasie pieczenia chleba pożar, który strawił: doszczętnie dom mieszkalny.

— Na cmentarzu erwangelickim w Olszy, pow. Mogilno znaleziono zwłoki noworodka, porzucone przez zwyrodniałą matkę-włóczęgę. Na cmentarzu katolickim w Trzemesznie znaleziono zwłoki noworodka płci męskiej. Sekcja wykazała, że dziecko żyło kilka godzin.

— Odbyło się tu ciekawe spotkanie bokserskie pomiędzy miejscowymi harcerzami, a K. S. „Stellą" Gniezno. Wynik osiągnięto 9:7 na korzyść Stelli".

— Od dłuższego czasu policja konfiskuje mieczyki Chrobrego. Starostwo, zamiast grzywny, orzeka bezwzględny areszt dla noszących odznaki te. Taką karę wyznaczono pp. Michalskiemu Mieczysławowi, Białczykowi Ignacemu, Woźniakowi Aleksandrowi, Kałuskiemu i Nawrockiej Halinie.

— * **Ostrów.** Na ławie oskarżonych zasiedli Kazimierz i Jan Świgulscy i Marjan Kałowski, wszyscy z Biniewa, oskarżeni o pobicie polowego Orzechowskiego. Sąd skazał Kaz. Świgulskiego na 10 miesięcy, a Kałowskiego na 7 miesięcy więzienia. Na mocy amnestji obniżono zasądzonym karę do połowy. Jana Świgulskiego oddano z uwagi na młody wiek pod ścisły nadzór rodziców.

— Ostatnio wzmogły się w powiecie naszym wypadki kradzieży leśnych, które przybierają niejednokrotnie poważne rozmiary, wyrządzając włodnikach wprost niepowetowane szkody.

— Starosta powiatowy wzywa posiadaczy broni i amunicji, którzy nie posiadają pozwolenia na noszenie, do dobrowolnego oddania broni w zarządzie miejskim lub zarządzie gminnym w terminie do końca marca rb. Po upływie tego terminu zastosowane będą surowe kary.

— Właścicielce kiosku p. Marji Jezierskiej skradziono banknot 100 złotowy.

— Narodowa Organizacja Kobiet urządza posiedzenie dziś, 9. bm. Na porządku obrad m. in. referat p. Leona Sokołowskiego. Początek o godz. 20 w Domu Kat. (os)

W związku z notatką naszą o oszustwie firmy „Warta", właściciel tegoż przedsiębiorstwa, p. Jan Cieplik, nadesłał wyjaśnienie, w którem zarzucił p. Stanisławowi Derejczykowi, obecnemu właścicielowi przedsiębiorstwa straży nocnej „Prosna", popełnienie nadużyć w Ostrowie i w innych placówkach. Obecnie prosi nas p. St. Derejczyk o stwierdzenie na tem miejscu, że władze sądowe jak i policyjne dotychczas nie wdrożyły przeciwko niemu żadnych dochodzeń, że nie jest nic winien p. Cieplikowi i że nic go nie łączy z firmą „Warta".

— * **Pakość.** Odbyło się tu posiedzenie rady miejskiej. Zarząd miejski nie przyjął budżetu, przekazując go do zbadania przez komisję finansowo-budżetową. Powodem zakwestjonowania były wydatkowania niektórych sum bez żadnych uchwał. Zniesiono ubój rytualny. Uchwalono podatek od prawa polowania 20 gr od hektara. Powzięto uchwałę stawienia do kuratorjum wniosku o złączenia dwóch systemów szkolnych szkoły 1 i 2 w jeden.

— W czasie Wielkiego Postu odbywają się co piątek na Kalwarji O. O. Franciszkanów bardzo uroczyście t. zw. „Piątki marcowe", poświęcone rozpamiętywaniu Męki Pańskiej, według następ. porządku: o godz. 8 Msza św. z nauką, 9,30 „Droga Krzyżowa" i gorżkie żale, godz. 11 suma z kazaniem, poczem nieszpory, błogosławieństwo Najśw. Sakramentu, uczczenie i całowanie relikwji drzewa Krzyża św.

— * **Potulice.** W potulickim kościółku odsłonięto ostatnio tablicę pamiątkową, której tekst ułożył sam JEm. Ks. kardynał Prymas August Hlond: „Ś. p. Aniela hr. Potulicka, ur. 8. 4. 1861, um. 17. 10. 1932. Opromieniwszy swój dom blaskiem cnót chrześcijańskich i patrjotycznych czynów, wsparła możnie kulturę katolicką narodu, nadając swe włości Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu i ustanawiając w swej siedzibie zakonną kolebkę duszpasterzy wychodźczych. Jej imię i zasługi przekazuje wdzięcznej pamięci pokoleń Kuratorjum Fundacji im. Anieli hr. Potulickiej."

— **Rawicz.** Na szkodę księgarza Rękosiewicza skradziono rower.

— Szewe, Gustaw Pawłowski po wypiciu esencji octowej zmarł w szpitalu.

— Odbyło się w tut. kościele poświęcenie proporca Str. Nar. koło Dębno-Polskie. Po nabożeństwie na sali p. Dziemkowskiego zakończono tę niecodzienną uroczystość.

— Sąd Grodzki w Bojanowie skazał członków S. N. p. Ign. Łuczkiewicza na 3 miesiące aresztu, z zawieszeniem kary, p. Janowicza Alfonsa i Stachowskiego Marcina na 6 miesięcy aresztu. (rs)

— * **Rogoźno.** Na okres wielkopostny tut. kościół ma porządek nabożeństw następujący:

Msza św. w niedziele i święta o godz. 7, 8, 9, z kazaniem, 10 szkolna z kazaniem i 11 (suma) również z kazaniem. W dnie powszednie o godz. 7 i 7,30. Nieszpory w niedziele i święta o godz. 14, nabożeństwo pasyjne 14,30 z wystawieniem Najśw. Sakramentu, o godz. 15,15 nauka, którą głosić będzie ks. dziekan Pomorski. Droga krzyżowa odprawiona będzie w każdy piątek o godz. 16.

— W tut. urzędzie stanu cywilnego zanotowano za miesiąc luty rb.: urodzeń 28, zgonów 30, ślubów 15.

— * **Szamotuły.** W związku z notatką o pożarze w majętności Buszewo, zaznaczyć należy, że kierownikiem akcji ratowniczej podczas pożaru był podnaczelnik Ochotn. Straży Pożarnej p. Władysław Krzyżanowski, a nie jak mylnie podano, p. Brzeziński Ludwik. (m)

— * **Środa.** Na posiedzeniu rady miejskiej w dniu 6. bm. uchwalono budżet m. Środy na rok 1936/37. Do komisji rew. K. K. O. weszli pp.: Dąbrowicz, Rektorowski i Maciejewski — oraz p. Tyrakowski jako delegat do komitetu budowy „Domu Społecznego".

Nowe sposoby lakierowania

W związku z zorganizowanym przez Wojew. Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Poznaniu kursem dla lakierników, pierwszym tego rodzaju w Polsce, odbył się w poniedziałek w sali cechowej Domu Rzemieślniczego pokaz nowoczesnego lakierowania (natryskowego). Pokaz zgromadził liczne grono słuchaczy kursu, którzy z niemałem zaciekawieniem zapoznali się z zastosowaniem ostatnich zdobyczy w lakiernictwie. Niejeden z lakierników stwierdził, że pod względem znawstwa materjałów lakierniczych wiedza jego ma pewne, nieraz poważne braki, czemu znakomicie zaradził obecny kurs, jak się okazało, bardzo potrzebny.

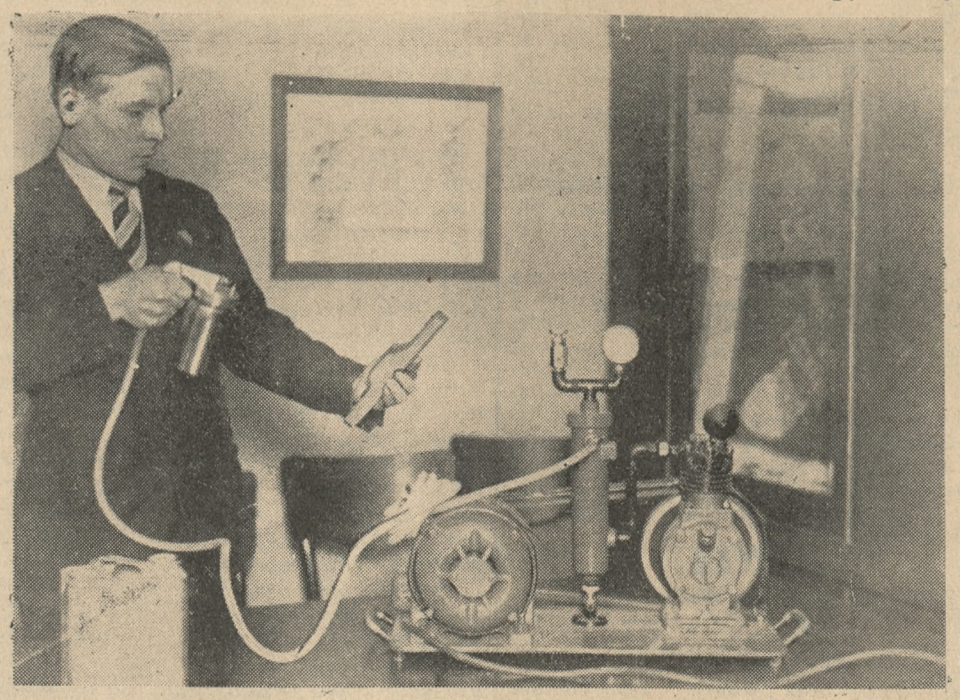

Ilustracja przedstawia lakierowanie aparatem natryskowym polskiej konstrukcji.

Na pokazie zademonstrowano przy pomocy aparatu natryskowego zastosowanie szeregu ciekawych lakierów, naśladujących świetnie skórę krokodylową, marmur, kwiaty szronowe, krepę itd. A wszystko już polskiej produkcji, która zdobywa sobie coraz bardziej rynek krajowy, będący dotychczas przywilejem fabryk zagranicznych. Pokazano również słuchaczom polski aparat natryskowy, znacznie tańszy od zagranicznych. Składa się on z kompresora powietrznego (wyrób „Technogaz") i rozpylacza, skonstruowanego na podstawie kilkuletnich doświadczeń przez p. F. Pronczewa. Aparat działa w ten sposób, że kompresor zgęszcza powietrze, które następnie przechodzi zapomocą wężyka gumowego przez specjalny przyrząd rozpylający, t. zw. pistolet. Ciśnienie powietrza jest tak silne, że porywa za sobą cząsteczki lakieru w formie pyłu wzgl. mgły i rzuca na odnośny objekt, lakierując go.

Warto nadmienić, że lakiery t. zw. nitrocelulozowe znane były już w połowie ub. stulecia, ale dopiero wynalezienie wspomnianego aparatu pozwoliło na zastosowanie w technice lakierniczej tych lakierów. Dzięki istnieniu techniki natryskowej, lakiernictwo rozwinęło się poważnie w ostatnich czasach, to też kurs, uwzględniając najnowsze zdobycze na polu lakiernictwa, dał już, i da jeszcze słuchaczom bardzo wiele korzyści. Kursem, zainicjowanym przez cech lakierników, kieruje z ramienia Woj. Inst. Rzem.-Przem. dyr. Stranz. Głównym wykładowcą jest p. W. Wojciechowski, redaktor „Malarza".

Należy podkreślić, że na kursie niektórzy z lakierników wyrazili chęć pójścia na kresy wschodnie, by tam zdobyć nowe tereny dla chrześcijan, przyczyniając się w ten sposób do odżydzenia rzemiosła lakierniczego. Inicjatywie tej należy przyklasnąć. (sk)

Wybuch petardy

Kościan. (Tel. wł.) Dziś o godz. 1,30 w nocy nieznani sprawcy rzucili do mieszkania budowniczego powiatowego p. Szklarskiego petardę. Petarda nie wyrządziła szkód, ponieważ, rzucona w okno, odbiła się od futryny i wpadła nazewnątrz, gdzie eksplodowała z taką siłą, że okoliczne domy zadrżały.

Krótko potem nastąpiły aresztowania wśród narodowców w Kościanie. Śledztwo prowadzi komendant pow. podkomisarz Krupowicz. (mk)

Napad

Czempiń. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym o godz. 10 przed poł. napadnięty został właściciel maj. Rataje, Żyd Markus Lejkil, przyczem uderzony został tępem narzędziem w głowę, prawdopodobnie toporkiem, odnosząc ciężkie uszkodzenie czaski, tak, że w godzinę po wypadku zmarł. Śledztwo w toku. (cl)

Z POMORZA

— * **Toruń.** Laureatami w konkursie na projekt gmachu Muzeum Ziemi Pomorskiej są pp. Krzywda-Polkowski, Alina Szolcówna, Tadeusz Kaszubski, Stefan Putowski, śp. Czesław Przybylski, Stanisław Odyniec i Jerzy Wierzbicki. Należy zaznaczyć, że Krzywda-Polkowski projektował gmach Dyrekcji Kolejowej, a Jerzy Wierzbicki gmach Pom. Woj. K. K. O.

— W Górsku powstał groźny pożar w zabudowaniach gospodarczych rolnika Oskara Hagena, niszcząc dom mieszkalny oraz 600 cent. zboża, które znajdowały się na strychu. Przyczyną pożaru było najprawdopodobniej nieugaszenie ognia w wędzarni. Straty wynoszą około 11 tysięcy zł.

— W Teatrze Ziemi Pom. odbył się występ gościnny Szczepcia i Tońcia z „Wesołej Lwowskiej Fali".

— Przy ul. Królowej Jadwigi 13/15 powstał nowy polsko-chrześc. skład wyrobów metalowych i artykułów gospodarstwa domowego pod f. Kazimierz Kraśkiewicz.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na biednych parafji Naramowice: N. N. 1, S. S. 10, razem 11 zł.

Dla Stasi Wójcikówny w Łodzi: red. W. Maciąg 3, razem z poprzednio pokwitowanemi 22,50 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: K. K. i M. D. z gorącą prośbą o wysłuchanie w pewnej intencji 1,50, razem z poprzednio pokwitowanemi 205,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi:

Dnia 10. b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu): Miern. przys. Wit. Ogrzanowski i rozw. mg. farm. Elżb. Gadomska z d. Pruska; art. widowisk. Józ. Fornalski i artystka widowisk. Weronika Lima; kołodz. Andrzej Mamot w Pniewach — Zamek, pow. szamotulski i Aniela Czechówna; owdow. rob. roln. Teodor Łewoczko w Suchymlesie, pow. poznański i służ. Mich. Żurówna; górn. Stan. Solarski i Wł. Skrzypczakówna w Drużynie pow. Śrem; handl. Sylw. Paprzycki w Gdyni i Marja Nowicka; rzeźn. Stan. Kordziński w Antoninie, pow. poznański, i Ant. Adamkiewiczówna; handl. Edm. Perz i biur. Monika Wawrzyniakówna; agent kol. Józ. Styszyński i gosp. Helena Wardzińska; rob. Jan Becker i praczka Wł. Andrzejewska.

Zgony.

Dnia 9 marca 1936 r. zapisano następujące zgony: Jan Nawrocki, emerytowany kontroler pocztowy, 61 lat; Roman Matysik, kupiec, 30 lat; Józefa Promieńska z domu Szmakówna, 83 lata; Anna Stein, z domu Lehmann, 65 lat; Franciszka Michalczykowa z domu Nawrocka, wdowa, 81 lat; Norbert Lawrenz, 1 rok, 9 miesięcy, 19 dni; Helena Spiżewska, krawcowa, 28 lat; Antonina Jensch, bez zawodu, 73 lata; Andrzej Frąckowiak robotnik, 73 lata; Stanisław Rudka, rzeźnik, 26 lat; Stanisława Zarada z domu Dobrosiewiczówna, 42 lata; Marjan Kapsa, bez zawodu 21 lat; Bronisław Gruszczyński, kierownik parowozu, 43 lata; Bożena Biskupska 15 lat; Marjanna Skórka z domu Wojciechowska, wdowa, 85 lat; Helena Karwatka, szwaczka, 31 lat; Stanisław Łukaszewicz, robotnik, 60 lat; Alfons Pajzderski, mistrz kowalski, 58 lat.

JARMARKI

— * **Krzywiń.** Jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną odbędzie się 11 bm.

— * **Odolanów.** Dn. 11 bm. jarmark na konie, bydło i świnie.

— * **Rawicz.** Jarmark ogólny dnia 11 b. m. nie odbędzie się.

— * **Szamotuły.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się dnia 11 bm.

— * **Wieleń.** Dnia 11 bm. odbędzie się jarmark kramny, na konie, bydło i trzodę chlewną.

— * **Damasławek.** Jarmark ogólny odbędzie się w naszem mieście 11 marca 1936 r.

— * **Odolanów.** W dniu 11 bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną.

— * **Kościan.** Jarmark na bydło, konie i trzodę chlewną, bez towarów kramnych, odbędzie się 12 bm.

— * **Kościan.** Jarmark na konie, bydło, świnie, kozy, owce itd., bez towarów kramnych, odbędzie się dnia 12 bm.

— * **Kostrzyn.** Jarmark na konie i bydło oraz kramny dnia 17 bm.

— * **Rogoźno.** Dnia 17 bm. jarmark ogólny. W rzeźni miejskiej zniesiono ubój rytualny.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

ROSTWOROWSKI JAKO JUBILAT

Z Krakowa donoszą nam (krt.):

Upływa dwadzieścia pięć lat, jak Rostworowski zaczął tworzyć dzieła sceniczne. Kraków postanowił uczcić tę datę uroczystym obchodem an cześć poety, który jest w całem słowa znaczeniu jego, Krakowa, poetą, tak jak był nim Wyspiański. Od ćwierć wieku przebywa Rostworowski stale w Karkowe. Związany z nim sercem, oraz wszystkiemi ważniejszemi premjerami swych wspaniałych dzieł, pozostał autor „Judasza" wierny miastu swych pierwszych triumfów i stale w niem żyje, aczkolwiek teraz, zamknięty od lat w pokoju przez uporczywe niedomagania, rzadko w mieście się pojawia, patrząc tylko na nie ze swej uroczej samotni na wyniosłym Salvatorze.

Utworzył się komitet jubileuszowy, którego protektorat objęli: książę-metropolita krakowski, minister wyznań i oświecenia publicznego, oraz przedstawiciele władz rządowych i samorządowych. W teatrze miejskim m. Juljusza Słowackiego będzie odegrany „Judasz z Kariothu", który był, jak wiadomo, pierwszym wielkim triumfem Rostworowskiego na skalę ogólno-polską. Rolę tytułową odtworzy Ludwik Solski, przybywający w tym celu do Krakowa, pierwszy i właściwie jedyny na scenach polskich Judasz Rostworowskiego. Kraków intelektualny i artystyczny gotuje się do wielkiego święta.

„Pani Dulska" w Zagrzebiu jest obecnie grana w teatrze Narodowym z wielkiem powodzeniem. Jest to wznowienie.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawę Pięknej Książki urządzi warszawskie Tow. Bibljofilów w maju, z okazji bibljotekarzy polskich.

Kursy przemysłu drzewnego zorganizował na Huculszczyźnie Wydział Powiatowy w Nadwornej, a to w dwóch na razie wsiach. Na kursach kształcą się dzieci huculskie.

WALKA O TATRY

KOLEJKA TO DOPIERO POCZĄTEK!

Warszawa, 9 marca.

— Znowu ta kolejka!... — gotów zawołać czytelnik, może już trochę zniecierpliwiony bezskuteczną, niestety, kampanją sfer kulturalnych przeciw temu możnie forytowanemu przedsięwzięciu.

Otóż i tak — i nie. Kolejka jest tym razem tylko punktem wyjścia. Okazuje się bowiem, że i dla spekulantów stanowi ona tylko punkt wyjścia do dalszych zagonów w Tatry.

Liga Ochrony Przyrody, Towarzystwo Krajoznawcze i sekcja ochrony przyrody Towarzystwa Tatrzańskiego urządziły właśnie zgromadzenie, na którem dalsze projekty kolejkarzy zostały zdemaskowane.

Okazało się mianowicie z przemówienia prezesa Tow. Tatrzańskiego, prof. Walerego Goetla, że spółka, budująca kolejkę, chce zająć na Kasprowem dwadzieścia tysięcy metrów kwadratowych obszaru, t. j. przestrzeń o wiele większą, niż potrzebna jest do zbudowania stacji. Co to znaczy? Nic innego chyba, jak to, że na zajętym terenie mają być zbudowane restauracje, dancingi, może hotele itp. ozdoby dziewiczej tatrzańskiej przyrody.

Otóż właścicielem Kasprowego Wierchu jest Polskie Towarzystwo Tatrzańskie. Jakież zajmie ono stanowisko wobec tych nowych zakusów?

Trzeba o to zapytać, gdyż rola zarządu Polskiego Tow. Tatrzańskiego w sprawie samej kolejki nie przyniosła mu chluby. Grunt, na którym kolejkę zbudowano, był własnością Towarzystwa w 54 procentach. Mimo to nie dowiedzieliśmy się, aby Towarzystwo było wniosło i przeprowadziło skutecznie swój protest przeciw kolejce. Fakt ten, o którego przyczynach dużo się mówiło, a także sporo szeptało, obciążył mocno conto Towarzystwa w opinji publicznej. Bo jeżeliby nawet było prawdą, że na Towarzystwo wywarto jakiś przemożny nacisk zgóry, to należało „uciec na światło dzienne" i przedstawić opinji publicznej te zabiegi a może i pogróżki — nie zaś ulegać im i zrzekać się przeciwdziałania.

To też opinja kulturalna dowie się z zadowoleniem, że nowe zakusy na Kasprowy Wierch nie spotkają się już w Towarzystwie Tatrzańskiem z uległością, ale z odporem. Towarzystwo nie będzie bezczynne wobec zamierzonego zabrania mu dwudziestu tysięcy metrów kwadratowych na Kasprowym Wierchu, ale zajmie stanowisko bezwzględnego protestu. W przekładzie na czyny znaczy to, iż wnosi ono sprzeciw do władz wojewódzkich i — jak zapowiedział prof. Goetel — tem się nie zadowolni. Gdyby ta pierwsza instancja mie zapobiegła pogwałceniu praw Towarzystwa przez spółkę kolejkową, Towarzystwo uda się do instancji wyższej, a gdyby i tam nie znalazło oddźwięku, pójdzie ze swoją skargą aż do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Zapowiedzi tej można tylko przyklasnąć. Wiadomo, w jaki sposób „stosowano" prawo przy samej budowie kolejki. Zobaczymy, czy tym razem protegowani przedsiębiorcy będą mogli rozrządzać się cudzą własnością do swoich celów? Trzeba mieć nadzieję, że Tow. Tatrzańskie będzie obszernie informowało opinję kulturalną o wszystkich stadjach tej sprawy i postawi ją w pełnem świetle z całą bezwzględnością. Opinja ma prawo wiedzieć, po jakich drogach chodzą za swoim interesem handlarze Tatr i jakie czynniki wpływowe milczkiem ich popierają. Kto ma prawo za sobą, nie potrzebuje bać się światła. A kto woli manewrować w cieniu, ten musi spotkać się ze światłem...

T. W.

W NAUKOWYM POZNANIU

Komisja Historyczna Tow. Przyj. Nauk odbędzie zebranie w środę, dn. 11 marca o godz. 18 w Archiwum Państwowem. Na porządku dziennym — referat p. Zdzisława Grota p. t. „Generał Włodzimierz Krzyżanowski".

Święta Gromnicznej i Zwiastowania. Dziś we wtorek o godz. 20 w ramach Powszechnych Wykładów Uniw. Pozn., w sali XVII Col. Minus, prof. U. P. dr Witold Klinger mówić będzie na temat „Święta Gromnicznej i Zwiastowania w wierze i obrzędowości ludowej". — Jutro w środę, prof. U. P. dr. Adam Skałkowski wygłosi odczyt p. t. „Zaranie insurekcji kościuszkowskiej". — Wstęp 30 i 15 gr (dla młodzieży i wojskowych niższych stopni).

Odczyt o Polsce w Budapeszcie wygłosił p. t. „Problemy Polski współczesnej" profesor Uinw. Pozn. dr. Roman Pollak, na zaproszenie „Węg. Tow. Polityki zagranicznej".

MUZYKA

Zygmunt Zaleski w Warszawie. Znakomity basista śpiewa w Warszawie Scarpię w „Tosce" oraz Mefista w „Fauście". Ponadto zajął się wyreżyserowaniem „Holendra Tułacza" oraz „Manru". Jako reżyser jest Zaleski mistrzem w instruowaniu solistów, oraz w operowaniu masami. Szczególnie „Manru", gdzie pierwszy akt daje pole do rozplanowania ruchu scenicznego, okazał się kunszt Zaleskiego, reżysera mediolańskiej Scali, swoją najwyższą miarę.

Nowy młody kapelmistrz p. Czesław Lewicki, dyrygował w Wilnie na poranku symfonicznym. Przyjęto go życzliwie, jako siłę wielce obiecującą. Narybek kapelmistrzowski rośnie.

ZE ŚWIATA FILMU

„Straszny Dwór" jako komedja ma być nakręcony przez jedna z wytwórni warszawskich. Wykonają go aktorzy dramatyczni.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Nowe pismo regjonalne. We Włocławku zaczęło ukazywać się nowe regjonalne czasopismo młodzieży szkół powszechnych p. n. „Własnemi siłami". (lm)

SZKOLNICTWO

Słuchaczy na Uniwersytecie Jagiellońskim jest w tym roku akademickim 6087, t. j. o 10 procent mniej, niż w roku zeszłym, a to z powodu wysokich opłat.

Jutro:

„MANRU" W WARSZAWIE

przez

prof. Stanisława Niewiadomskiego

Książki nadesłane

„Świat i Życie". Tom IV. Zesz. 2. Warszawa 1936. Książnica-Atlas.

MILLENNIUM I SZTUKA WĘGIERSKA

(Z wrażeń budapesztańskich)

Sztuka wobec wspaniałej natury — Najpiękniej położone miasto świata — Gdzie szukać sztuki? — Założyciele Węgier na pomniku — Studjum ludzi i koni — Coś jak Chełmoński w bronzie — W Muzeum Narodowem — Blisko stąd do Wiednia i do Monachjum — Węgierski Matejko, ale chłodny — Walka węgierskości z wpływami — Warto poznać tę sztukę.

Gdy się z góry św. Gellerta patrzy na Budę, Dunaj i Peszt, — na piękno natury nieporównanie sharmonizowane z pięknem miljonowego ludzkiego osiedla — wówczas, któżby pytał o węgierskie sztuki piękne, o muzea, galerje i artystów Budapesztu? Do stolicy Węgier jeździ się przedewszystkiem poto, by zobaczyć najpiękniej chyba położone miasto Europy. Turysta istotnie niemieje na widok wyżynnej Budy, oglądanej z nizinnego Peszta, i na widok szeroko rozłożonego w nizinie Peszta, widzianego z wyżyn Budy. Wreszcie słupieje z podziwu, gdy z któregoś potężnego mostu na Dunaju ujrzy obydwa miasta ciągnące się aż po horyzont, niby bogate, złociste obramowanie modrej rzeki. Urok „Królowej Dunaju" jest naprawdę tak wielki, że wydobędzie z człowieka wszystkie jego zapasy zachwytu. Po tej wielkiej dawce piękna, nie zostanie ich zbyt wiele na to, by pytać o piękno inne: ukryte w budapeszteńskich muzeach i salonach sztuki.

Może dlatego, mimo szeroko przez Węgry przelewającej się fali turyzmu, tak mało się na szerokim świecie wie i mówi o sztuce węgierskiej. Odrębny i trudny język wzbrania skutecznie dostępu do literatury i teatrów węgierskich, to jednak nie powinno wchodzić w rachubę, gdy idzie o plastykę. Czy istnieje plastyka węgierska o swoistym, odrębnym charakterze; — a jeśli istnieje, to gdzie należy jej szukać? — W „Millenium" — słyszę w odpowiedzi.

Do „Millenium" każdy drogę wskaże. I bardzo łatwo trafić. Do tego pomnika tysiąclecia Węgier prowadzą najważniejsze ulice stolicy. U zbiegu imponujących wielkomiejskich arteryj, na środku pokaźnego placu wznosi się pomnik założycieli Węgier. Pomnik nie jest monumentalny. Kolumna, otoczona siedmioma jeźdźcami z bronzu, grzeszy mocno przeciw kompozycyjnej architektonice brył. Mimo to pomnik, zwłaszcza widziany zbliska, robi niemałe wrażenie. Postacie Arpada i jego legendarnych towarzyszy łączą bohaterski patos sylwety z pierwszorzędnem studjum realistycznem jeźdźca i konia. Zwłaszcza konia. Odrazu widać, że autor pomnika należy do narodu rozmiłowanego w koniu. Przeto oku polskiemu jest pomnik dziwnie bliski i dobrze znany. Znany dzięki... Chełmońskiemu, którego niezrównanie malowane rumaki widzi tu oto przekute na bronz.

W głębi — za centralną partją pomnika — na kilkunastu cokołach architektonicznie ujętych w szeroki łuk — wznoszą się posągi królów i bohaterów Węgier. Końce łuku wiążą się z dwoma naprzeciw sobie ustawionemi gmachami. Te potężne skrzydła „Millenium", to Węgierskie Muzeum Narodowe i Galerja Sztuki Współczesnej.

*

Do skarbca węgierskiej plastyki wchodzę z takiem chyba uczuciem, z jakiem — cudzoziemiec wkracz do naszego Muzeum Narodowego. Z uczuciem odkrywcy, wkraczającego w nieznane. Daremne były moje zabiegi o to, by teoretycznie przygotować się na spotkanie się z plastyką węgierską. Mimo poszukiwań nie udało mi się natrafić na najmniejszą choćby publikację. Nawet encyklopedje wyczerpująco informujące o węgierskich winach, nie wspominają o węgierskich sztukach pięknych. Trzeba więc radzić sobie samemu, tem bardziej, że napisany w języku węgierskim katalog nic nam pomóc nie może. Natomiast obszerne, znakomicie oświetlone salony, pozwalające na celowe i przejrzyste rozmieszczenie eksponatów ułatwiają interesującą pracę „odkrywczą". Z łatwością można się zorjentować w charakterze przeobrażeń, przez jakie plastyka węgierska przechodziła, począwszy od wczesnego średniowiecza aż po okres bieżący. Pouczającą jest paralela jaką przy tej okazji można przeprowadzić między historycznym rozwojem sztuki węgierskiej i polskiej. Okaże się tu zaraz, że linja rozwoju plastyki węgierskiej nie wykazuje znaczniejszych odchyleń od międzynarodowych programów artystycznych zwłaszcza w wiekach: XVIII i XIX. Natomiast w plastyce naszej odchylenia są nieraz bardzo znaczne a wynikają z odważnych pragnień oryginalnego, swoistego wypowiadania się artystycznego.

Malarz węgierski, nawet gdy odtwarza swój pejzaż i swój folklor jest nieomal zawsze w bardzo poprawnym stosunku do obowiązujących współcześnie kanonów plastycznych. Bliskość Wiednia i Monachjum wpływała widać hamująco na porywy indywidualne. Bo trudno przyczyn tej poprawności doszukiwać się w braku temperamentu u Węgrów. Widać przysłowiowy temperament węgierski wyładowywał się raczej na innych terenach. W plastyce jest Węgier naogół opanowany, akademicki i chłodny. Ujawnia się to zwłaszcza w bogato reprezentowanem malarstwie historycznem. Michał Munkaczy — węgierski Matejko, — ma w galerji dla swych płócien historyczno-rodzajowych osobną, obszerną salę. I właśnie w tej sali trudno nie myśleć o „Batorym", „Hołdzie Pruskim" czy „Grunwaldzie". Trudno nie myśleć z uczuciem najwyższego podziwu dla Matejki. Munkaczy maluje swe płótna z niewątpliwym talentem, ale jego sceny historyczne to tylko „sceny" a nie wspaniała matejkowska rzeczywistość, wynikająca z najbardziej przekonywującej z prawd — z prawdy artystycznej.

Zwrócono mi uwagę, że największego dzieła historycznego Munkaczego należy szukać w gmachu parlamentu budapeszteńskiego. Odnalazłem je tam, by przekonać się, że „Wjazd Arpada na Węgry" to istotnie największy Munkaczy — rozmiarami. Imponujące zręcznością rysunkową płótnisko jest kolorystycznie tak samo chłodne i ciemne, jak większość obrazów noszących na sobie wyraźne wpływy szkoły monachijskiej.

*

Wracając do płócien zawieszonych w galerjach Millenium stwierdzić jednakże należy, że część z nich to dokumenty walki jaką artysta węgierski toczył z przemożnemi wpływami pobliskich centrów artystycznych. Aczkolwiek rezultaty tej walki nieczęsto wieńczone są zwycięstwem, to przecież sam fakt jej istnienia i trwania przynosi zaszczyt węgierskim plastykom. Niwelacyjne wpływy „prądów" czy mody artystycznej narzucane środowiskom czy społeczeństwom mniejszym nie zdołały na szczęście malarstwu węgierskiemu odebrać całkowicie jego cech własnych, rodzimych, narodowych. Choć cechy te nie ujawniają się z taką siłą jak u nas dzięki Matejkom, Chełmońskim, czy Wyczółkowskim, to jednak wymowa ich wystarczy, by językiem dla wszystkich zrozumiałym, bo językiem plastyki, opowiedzieć obcemu o bogactwie, charakterze i odmianach duszy Węgier. Nic dziwnego, że Węgrzy, wznosząc w Budapeszcie pomnik swego tysiącletniego istnienia, w organiczną całość momentu włączyli gmachy poświęcone sztuce narodowej. W ten sposób „Millenium" głosząc chwałę wielowiekowej państwowości węgierskiej jest jednocześnie najpiękniejszem świadectwem narodowej sztuki, którą warto bliżej poznać.

Marjan Turwid

Budapeszt

Pisma nadesłane

„Przegląd Powszechny". Nr. 5. Treść: J. Rostworowski: „Rocznica Skargi". — Sp. O. W. Piątkiewicz: „Piotr Skarga". — S. Podoleński: „Kryzys naszego szkolnictwa powszechnego". — A. Vetulani: „Konkordat z Austrją". — Forst-Battaglia: „Dwaj zmarli pisarze katoliccy". — M. Morawski: „Idea pracy u św. Pawła". — A. Knot: „Nowe przyczynki do biografji ks. Grzegorza Piramowicza". — Przegląd piśmiennictwa. — J. Urban: „Sprawy Kościoła". — E. Szymkiewicz: „Z dążności korporacyjnych w Szwajcarji". — A. Hilckman: „Giuseppe Zamboni i jego „Czysta gnozeologja". — J. Pawelski: „Historyczna uroczystość emigracji polskiej w Paryżu". — Adr. Red. Warszawa, ul. Rakowiecka 61.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Na odcinku traktatowym

Na odcinku traktatowym zapanowało ostatnio ożywienie. Już w pierwszych dniach bieżącego roku mieliśmy do zanotowania korzystny obrót w stosunkach handlowych polsko-francuskich, który nastąpił m. i. dzięki wprowadzeniu w życie sankcyj przeciwwłoskich. Kontyngenty, jakie przyznała nam Francja na przywóz produktów gospodarki roślinnej i hodowlanej, wzmogły nasz wywóz i poprawiły szanse na przyszłość.

Ostatnio podpisano w Brukseli traktat handlowy między Polską a Unją gospodarczą belgijsko-luksemburską, który to układ, choć wtłoczony we względnie ograniczone ramy, jednak stanowi pewien postęp na linji rozwoju naszych obrotów handlowych z Belgją. Przypuszczać należy, że nasze saldo dodatnie w bilansie handlowym z tym krajem nietylko zdołamy utrzymać, ale nawet zwiększyć.

Gorzej nawet przedstawia się sprawa układu kontyngentowo-celnego, zawartego w tych dniach między Polską i Związkiem Sowieckim. Nasz wywóz do Sowietów wynosił w 1934 r. 25,5 miljn. zł przy wywozie sowieckim do Polski wartości 17,7 milj. zł. W 1935 r. obrót polsko-sowiecki skurczył się do sumy 20 miljn. zł, przyczem nasz wywóz wynosił 10,1 miljn. zł, a przywóz z Sowietów 14,9 miljn. zł. Tak więc z jednego roku na drugi saldo z korzystnego przekształciło się dla nas w ujemne. Obecnie podpisany układ polsko-sowiecki obraca się w ramach około 8 miljn. zł po obu stronach, oznacza więc dalsze skurczenie się wzajemnej wymiany towarowej.

Jeśli chodzi o stosunki z naszym sąsiadem zachodnim — Niemcami, stosunki handlowe uległy w dniach ostatnich lekkiej, zresztą prawie jeszcze niedostrzegalnej poprawie, a to wskutek lekkiego wzrostu wywozu towarów niemieckich (nawiasem mówiąc, warto zanotować, że przy układzie clearingowym, jako że zmniejsza sumę zamrożonych należności polskich w Niemczech i zwiększa możliwości dla wywozu polskiego; brzmi to paradoksalnie, ale odpowiada rzeczywistości!). W ciągu pierwszego kwartału obowiązywania nowej umowy (od 20. 11. 1935 do 20. 2. 1936) wywóz nasz do Niemiec wyniósł 27 milj. zł, zaś przywóz nasz 20,5 miljn. zł, czyli że nadwyżka wywozu nad przywozem wynosi 6,5 miljn. zł.

Z naszymi dwoma największymi sąsiadami uprawiamy handel dość mizerny: w sumie roczny wywóz nasz do Niemiec i Z. S. R. R. wynosi około 10 milj. zł. Dwadzieścia miljonów papierowych dolarów!

Wreszcie zanotować należy podjęcie w dniach ostatnich rozmów z Węgrami i Rumunją. Delegacja węgierska przybyła do Warszawy w poniedziałek; ma ona na celu zbadanie obecnego stanu obrotów handlowych polsko-węgierskich oraz przygotowanie materjałów dla mających się niebawem rozpocząć rokowań handlowych. Delegacja ma duże pole do popisu, jeśli się zważy, że eksport węgierski do Polski w ub. roku spadł do 5 miljn. zł (polski eksport wyniósł mniej nawet, bo tylko 4 miljn. zł!).

Jeśli chodzi o Rumunję, delegacja polska, która ostatnio wyjechała do Bukaresztu, ma za zadnie usprawnienie funkcjonowania bardzo zawiłej techniki rozliczeniowej, jaką mamy z tym krajem.

Z obrad kół L. O. P. P.

W sali rady miejskiej obradowało doroczne walne zgromadzenie delegatów kół poznańskich obwodu miejskiego L. O. P. P.

Sprawozdanie z działalności przedłożył sędzia dr. Taszycki, ze stanu kasy mgr. Drost. W imieniu komisji rewizyjnej wniósł o pokwitowanie dla zarządu dyr. Stiller.

W obradach uczestniczyło 95 delegatów zastępujących wszystkie koła.

Sprawozdanie podkreśla między innemi życzliwy stosunek prasy miejscowej do L. O. P. P. Z dziedziny lotnictwa i obrony przeciwgazowej odbyło się kilkaset wykładów, kilka tysięcy osób zorganizowanych w wycieczki zwiedziło schron przeciwlotniczy w ratuszu. Programowe przeszkolenie L. O. P. P. otrzymało kilkaset osób. Specjalne wykłady o lotnictwie i zadaniach L. O. P. P. wygłaszane były dla poborowych przed komisją poborową dla kilkunastu tysięcy osób. Urządzono tydzień propagandowy L. O. P. P., różne imprezy propagandowo-dochodowe m. in. start 10 tysięcy baloników o nagrody, zabawy ludowe i t. p. Przy dużem zainteresowaniu odbyły się pokazy napadu lotniczego i obrony czynnej, oraz pokaz w obozie harcerskim. Działalność kół kobiecych była bardzo ożywiona. Nie pominięto też szkół tak powszechnych jak i średnich, w których odbywały się wykłady i ćwiczenia, prowadzone przez instruktorów kół szkolnych. Zainteresowanie wśród młodzieży było duże.

Podczas zebrania, którego przebieg był bardzo ożywiony i dyskusja świadczyła o dużem zainteresowaniu kierownik biura LOPP por. Łyska przedłożył program prac na rok bieżący.

Po przyjęciu budżetu na rok bieżący w sumie 73 tysięcy zł dokonano wyboru uzupełniającego. W miejsce wylosowanego dyr. elektrowni inż. Koźniewskiego wszedł do zarządu dowódca 7 p. art. ciężkiej płk. Jakubowski. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Wł. Stillera, Tadeusza Zielińskiego i Kunca jako członków, oraz pp. Stefana Zielińskiego i Krzyżaniaka jako zastępców. (kl

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Nowe rozporządzenia podatkowe.** Samorząd gospodarczy podjął obecnie prace nad opinjowaniem rozporządzeń wykonawczych do dekretów podatkowych. Ministerstwo skarbu opracowało już rozporządzenia wykonawcze do nowych ustaw o podatku od nieruchomości, lokalowym i podatku dochodowym. W najbliższym czasie zakończone zostaną prace nad rozporządzeniem wykonawczem do ordynacji podatkowej oraz do ustawy przemysłowej. W związku z pracami nad rozporządzeniem wykonawczem do ordynacji podatkowej czynniki miarodajne przeprowadzą również zmiany w instrukcji podatkowej. Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku od nieruchomości i podatku lokalowym wprowadzają dość poważne zmiany. Natomiast rozporządzenie do ustawy o podatku dochodowym jest raczej uzupełnieniem dotychczasowych rozporządzeń z wyeliminowaniem przepisów, które wydane zostały w r. ub.

(p) **Zażalenia organizacyj gospodarczych.** Min. skarbu okólnikiem z dn. 10. II. 1936 r. L. D. V. 36301/4/36 wyjaśniło, że ewentualne zażalenia organizacyj gospodarczych płatników, składane do izb skarbowych, a dotyczące sposobu przeprowadzania wymiaru zryczałtowanego podatku przez urzędy skarbowe, winny być każdorazowo rozpatrzone i zbadane. O wyniku należy powiadamiać zainteresowane organizacje. (K)

(p) **Pełnomocnik.** Min. skarbu okólnikiem z dn. 10. II. 1936 r. L. D. V 36301/4/36 wyjaśniło, że płatnik, zgodnie z obowiązującemi przepisami ordynacji podatkowej, może ustanowić pełnomocnika do zastępstwa przy rozpoznawaniu wniosku.

(p) **Zryczałtowanie a książki.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 10. II. 1936 r. L. D. V. 36301/4/36 wyjaśniło, że w razie posiadania przez urząd skarbowy wiadomości o prowadzeniu przez przedsiębiorstwo od początku 1936 r. ksiąg handlowych w myśl kodeksu handlowego lub uproszczonych ksiąg handlowych, należy przedsiębiorstwo to wyłączyć z pośród przedsiębiorstw, opłacających zryczałtowany podatek, nawet pomimo niezłożenia o tem pisemnego o-

(p) **Przedłużenie terminu likwidacji sprzedaży zapasów wódek gatunkowych.** Ustalony okólnikiem min. skarbu z dnia 25 marca 1929 r. L. D. VI. 735/2/29 termin likwidacji sprzedaży zapasów wódek gatunkowych, niezaopatrzonych w numery rejestracyjne, znajdujących się w detalicznych zakładach sprzedaży napojów alkoholowych, przedłuża się aż do odwołania. (K.)

Z KRAJU

(k) **Reakcja na giełdach walutowych z powodu zerwania paktu lokarneńskiego.** Doniosłe wydarzenia polityczne na terenie europejskim wywołały na giełdach walutowych wyraźny odgłos. Odbiły się one przedewszystkiem na sytuacji franka francuskiego oraz dolara. Frank francuski osłabł w stosunku do szeregu walut obcych, jako wynik zaniepokojenia na rynku francuskim i ucieczki na tem tle od waluty. Wzmożone zakupy walut zagranicznych podniosły ich kurs na giełdzie paryskiej, co zkolei odbiło się również i na innych giełdach. Perspektywy powikłań politycznych na terenie Europy zupełnie naturalnie zwróciły oczy kapitalistów europejskich w stronę Stanów Zjednoczonych, najmniej dotkniętych ostatniemi wydarzeniami. W związku z tem dolar potężnie zwyżkował, w ciągu jednego dnia przekraczając kurs parytetowy. Dalsza reakcja kursów walut będzie oczywiście zależała od przebiegu wydarzeń na terenie polityki międzynarodowej. Dewizę na Londyn notowano wyżej na wszystkich giełdach. Ponieważ londyński kurs Paryża jest nieco niższy, narazie niema jeszcze mowy o przeciwdziałaniu brytyjskiego funduszu walutowego i ucieczce złota z Francji do Anglji. Zurych i Amsterdam utrzymały się na dotychczasowych bardzo wysokich kursach w Paryżu, natomiast na innych giełdach jeszcze zwyżkowały. Mocniejszą tendencję miała również Belgja.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 18 z dn. 9 marca br. opublikowano następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. min. przem. i handlu z dnia 17 lutego rb., wydane w porozumieniu z min. wyznań rel. i ośw. publ. o zmianie przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika (poz. 153); rozp. min. przem. i handlu z dnia 26 lutego rb. o funduszu popierania wiertnictwa naftowego (poz. 154); rozp. min. skarbu z dnia 20 lutego r. b., wydane w porozumieniu z min. spraw wewnętrznych w sprawie wykonania art. 27 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (poz. 155); rozp. min. skarbu z dnia 3 marca rb. w porozumieniu z min. przem. i handlu oraz rolnictwa i r. r. o zniżkach celnych (poz. 156).

(k) **Z działalności The British and Polish Trade Bank A. G. w Gdańsku.** W dn. 24 lutego br. odbyło się walne zgromadzenie The British an Polish Trade Bank w Gdańsku. Rok ubiegły, pomimo trudności, których terenem było w. m. Gdańsk, został zakończony zyskiem, wynoszącym 333.406 guldenów gdańskich. Wobec niemal wyłącznego zaangażowania kapitałów własnych Banku w transakcjach eksportowych nie ucierpiały one wskutek dewaluacji guldena. Uchwalono wypłacić dywidendę w wysokości 3½ proc. od kapitału zakładowego, wynoszącego 5½ milj. guldenów. Bilans Banku zamyka się sumą 38,1 milj. guldenów. Pozycja „wierzyciele" wynosiła w końcu 1935 r. 13,2 milj. guldenów, rachunek „dłużników" 22,4 milj. guldenów, a portfel wekslowy — 2,4 milj. guldenów. Stan kasy i sum do dyspozycji w bankach utrzymał się na wysokim poziomie 6,9 milj. guldenów. Do rady nadzorczej został wybrany wiceprezes B. G. K. p. J. Kożuchowski. Poza tem wszedł do rady nadzorczej, jako nowy członek, p. M. Turski, dyr. Państw. Inst. Eksport. Prezesem rady na 1936 r. został wybrany sir William Grenfell Max-Muller.

(k) **Zapłata towarów sprowadzanych z Niemiec do Polski.** W związku z zawartym w dniu 4 listopada 1935 r. układem gospodarczym polsko - niemieckim, min. skarbu komunikuje, że wszelkie należności za towary, sprowadzane z Niemiec, powinny być przez importerów polskich wpłacane w złotych polskich na konto „Niemcy" Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego S. z. o. o., w Banku Handlowym w Warszawie S. A., względnie przez jego korespondenta w Banku Związku Spółek Zarobkowych S. A., w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce S. A. lub w Powszechnym Banku Kredytowym S. A. Zdarzają się bowiem wypadki, wywołane nieświadomością importerów polskich, których zapłata za towary, sprowadzane z Niemiec, następuje poza clearingiem, w szczególności czekiem, wydanym przez bank w Polsce na bank niemiecki. Równocześnie min. skarbu zaznacza, że powyższy sposób należy również przeprowadzać rozrachunki z tytułu inkasa weksli, pochodzących z Niemiec.

(k) **Propaganda wytwórczości polskiej w woj. poznańskiem i pomorskiem.** Z okazji 10-lecia istnienia Związku Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu, odbędzie się „tydzień propagandy przemysłu polskiego" w okresie od 29 marca do 5 kwietnia. W tygodniu tym na terenie woj. poznańskiego i pomorskiego przeprowadzona będzie akcja propagandowa wytwórczości polskiej.

(k) **Powstanie fabryki konserw w Środzie.** W tych dniach uruchomiona została w Środzie nowa placówka eksportowa na miejsce dawnej bekoniarni, przeniesionej do Nakła. przedsiębiorstwo zajmować się będzie wytwarzaniem konserw mięsnych na eksport.

(k) **Z Towarzystwa Kupców w Kępnie.** W dniu 27. 2. br. odbyło się roczne walne zebranie Towarzystwa Kupców w Kępnie. Obrady zagaił prezes Sternicki. Zebraniu przewodniczył p. Przewoźny. Sprawozdanie składali: prezes p. Stasierski, sekretarz p. Pawlak i skarbnik p. Berski. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi pokwitowania z dotychczasowej działalności. Wybrano nowe władze w następującym składzie: zarząd: prezes p. Stasierski, wiceprezes p. Bogucki, sekretarz p. Pawlak, zast. sekr. p. Kiełmiński, skarbnik p. Berski, zast. p. Zieliński; komisja rewizyjna: pp. Laskowski, Tomczak, Szymkowiak; sąd honorowy: pp. Przewoźny, Bogucki, Pawlak, Tomczak i Fiszer. Następnie delegat Związku Tow. Kupieckich z Poznania p. Wojciechowski wygłosił obszerny referat o aktualnych zagadnieniach podatkowych. Referat wywołał ożywioną dyskusję, w której zabierali głos m. in. pp. Bogucki, Pawlak, Karolewski, Tomczak, Stasierski, Laskowski, poruszając szereg ciekawych problemów i spraw, na które wyczerpujących wyjaśnień udzielił referent. Ruchliwe Towarzystwo Kupców w Kępnie obchodzi z końcem marca br. uroczystość 25-lecia swego istnienia.

Argentyna na Targach Poznańskich

Argentyna bezpośrednio w Europie na Targach jeszcze nigdy nie wystawiała. Pierwszy raz czyni to na Targach Poznańskich, tymczasem w skromnym zakresie, by stwierdzić, jaki wynik daje ten instrument handlowy dla ekspansji handlowej argentyńskiego eksprotu. Argentyna poza wytwórczością nienadającą się dla Targów, jak mrożone mięso i przetwory mięsne, eksportuje znaczne ilości garbników, nasion oleistych, olei jadalnych, owoców i konserw owocowych, skór, zarówno surowych jak i wyrobionych, wreszcie niektóre metale zarówno w postaci rud jak i rafinowane w rozmaitym stopniu uszlachetnienia. Oprócz tego coraz większy zbyt wykazują bawełna argentyńska, nasiona lniane, ryż i rozmaite gatunki kukurydzy.

Argentyna jako drugi co do siły gospodarczej kraj w Ameryce Południowej, o strukturze gospodarczej nawskroś nowoczesnej, w ogromnie szybkiem tempie uprzemysławia się. Czyni to tymczasem dla celów konsumcji wewnętrznej, jednakże przez zwiększenie produkcji staje się w coraz wyższym stopniu odbiorcą towarów uszlachetnionych, albowiem ma czem za nie płacić. Polska może do Argentyny eksportować wyłącznie najwyższe gatunki swojej produkcji przemysłowej, gdyż w średnich nie wytrzyma konkurencji U. S. A. Takiemi mogłyby być wyroby wełniane i dziane, konfekcja, maszyny włókiennicze i obrabiarki, kotły parowe, drobne wyroby metalowe, niektóre wyroby ze szkła lanego, porcelana elektrotechniczna, wódki i likiery gatunkowe i wyroby z działu elektrotechniki. Zadzierżgnięcie kontaktu z odbiorcami na stoisku Argentyny na Targach Poznańskich powinno dać poważne wyniki dla polskiej ekspansji gospodarczej, albowiem w Argentynie obowiązuje clearing dewizowy, który na import przydziela dewizy wyłącznie na podstawie świadectw eksportowych. To też wszelkie transakcje polskie, mające na celu eksport do Argentyny, najłatwiej jest związać z importem w Polsce towarów argentyńskich.

Z ZAGRANICY

(z) **City londyńska o gospodarczych skutkach wystąpienia Hitlera.** Londyńskie sfery gospodarcze i finansowe przyjęły ogół ze spokojem posunięcie Hitlera, które jest uważane za stosunkowo niegroźne. Podczas, gdy reperkusje natury dyplomatycznej tworzą okres niepewności, sfery dobrze poinformowane są pełne nadziei, że na dalszą metę atmosfera zostanie oczyszczona. Jakkolwiek giełda londyńska otwarta została przy tendencji słabszej, to jednak tendencja ta nosiła charaker raczej zapobiegawczy i pewne osłabienie kursu spowodowało wzmożone zakupy. Najbardziej wrażliwą okazała się giełda walutowa, na której dewiza na Nowy Jork gwałtownie zwyżkowała, osiągając ponownie stanowisko pieniądza - azylu. Obawy sfer kontynentalnych wywołały paniczną sprzedaż franków francuskich i zakup dolarów. Brytyjski fundusz walutowy musiał interwenjować, co mu się też w zupełności udało, gdyż kurs franka utrzymany został na stosunkowo niewysokim poziomie 74,97. Jednakże relacja frank - dolar zwyżkowała z 15,02½ do 15,10½. Stopa deportowa dla franka francuskiego wzrosła z 1¾ do 2⅜. Wzrost stopy deportowej stanowi odzwierciedlenie obaw, jakie żywią angielskie koła finansowe co do zdolności rządu francuskiego utrzymania parytetu franka wobec dodatkowych wydatków na zbrojenia oraz powstałych trudności politycznych.

(z) **Kolosalne powodzenie wewnętrznej pożyczki w Stanach Zjednoczonych.** Wyłożona do subskrypcji pożyczka wewnętrzna w Stanach Zjednoczonych w wysokości 1.250 milj. dolarów, o której wielkiem powodzeniu i wielokrotnem pokryciu już donosiliśmy, do dn. 6 b. m. została zasubskrybowana w sumie 8.459 milj. dolarów, a więc prawie 7-krotnie.

Zmierzch niedźwiedzi morskich

Już w IX wieku ery naszej żeglarze norwescy zapuszczali się bardzo daleko na północ, szukając zysku lub przygod w pogoni za olbrzymami świata morskiego. W XII wieku rozwijały się łowy na wieloryby w zatoce biskajskiej, a najśmielsi żeglarze docierali nawet do okolic Nowej Fundlandji. Wyprawy te, podjęte na żaglowcach i z prymitywna bronią ręcznej harpuny i lancy, nie mogły oczywiście poważnych szkód wyrządzić w państwie wielorybów, ale były owiane urokiem romantycznym jako wysiłki bohaterskie, połączone z ustawicznem narażaniem życia.

Dzisiaj poezję i romantyczność zastępuje zorganizowane tępienie tych wielkich, spokojnych ssaków. Zamiast żaglowców prują falę oceanów w pogoni za wielorybami chyże statki parowe, ręczna harpuna znikła, miejsce jej zajęła armatka, wyrzucająca silny, zadzierzysty pocisk, zaopatrzony w nabój eksplodujący, a produkty z upolowanych wielorybów w postaci tłuszczów i fiszbinu, sprzedawane dawniej w małych barylkach i na funty, sprzedaje się dziś w tysiące tonn. Suszone i sproszkowane mięso waleni służy jako pokarm dla trzody chlewnej lub jako sztuczny nawóz.

W ostatnich czasach wydała Komisja Wielorybnicza Międzynarodowej Rady Badań Morza z siedzibą w Kopenhadze statystykę połowu wielorybów. Przedstawicielem Polski w tej radzie jest prof. Michał Siedlecki, z którego rozprawy czerpane są szczegóły o wielorybach i wielorybnictwie, w niniejszej notatce. Według statystyki wspomnianej zabito i przerobiono w okresie dziesięciolecia o dr. 1919/20 do 1929/30 wielorybów 198 593, czyli przeciętnie w jednym roku blisko 20 000, co wobec stwierdzonego w ostatnich latach zaniku waleni dowodzi, że polowano na nie z niesłychaną bezwzględnością. Pobudką masowego tępienia tych kolosów fauny morskiej są ogromne zyski, jakie z przedsiębiorstwa swego ciągną wielorybnicy. Dochód z jednego walenia ocenia się na 30—60 000 złotych zależnie od wymiarów i gatunku osobnika. Nic dziwnego, że kompanje wielorybnicze wypłacają do 50% dywidendy.

Nieprzejrzane stada fok, zwanych niedźwiedziami morskiemi, zamieszkiwały wyspy Komandorskie i wyspy Pribyłowa na morzu Beringa na wschód i północno-wschód od Kamczatki. Kilkadziesiąt lat temu oszacowano je na pięć miljonów sztuk. Rabunkowa gospodarka żądnych zysku ludzi niszczeniem wręcz nieprzytomnem zredukowała te olbrzymie stada do tego stopnia, że dziś zaledwie 200 tysięcy niedźwiedzi morskich o drogocennem futrze zamieszkują stare swoje siedziby.

Rząd rosyjski wydzierżawił eksploatację tej resztki dawniejszego bogactwa wspomnianych wysp towarzystwu, któremu wolno tylko pewną ilość fok co rok ubić. Gdy więc nastanie pora, kiedy samce gromadzą się na wyspach, zamówieni przez towarzystwo ludzie lądują nocą na tychże wyspach i zapędzają wystraszone foki coraz głębiej w ląd aż do miejsc, gdzie nastąpić ma rzeź ofiar. Miejsca te oddalone są mniejwięcej o kilometr od morza. Naganiacze przepuszczają stare foki o mniej wartościowem futrze, młodsze zaś rozdzielają na grupy o kilkudziesięciu sztukach i zabijają uderzeniem pałki w kość nosową okazy z beznagannem futrem.

Nie wolno używać broni palnej. Dawniej strzelano do samic, które szeroką ławą wraz z młodemi pływały w morzu. Okazało się, że tylko mała część strzelanych starych fok dostała się do rąk barbarzyńskich niszczycieli świata zwierzęcego; reszta przepadła w głębinach morskich. Do wysp dotarły ostatkiem sił pozbawione matek młode i ginęły z głodu. Znaleziono potem na tych wyspach 30000 martwych focząt, które padły ofiarą zachłanności i chciwości ludzkiej. Zakaz strzelania fok płynących w morzu był więc ze wszech miar uzasadniony.

Ubite pałkami sztuki bywają zaraz na miejscu ociągane i skóry nasolone. Z Alaski transportują je do Londynu, gdzie bardzo ograniczona liczba firm zajmuje się umiejętnem preparowaniem ich do dalszego użytku. Przez nawapnianie wewnętrznej strony skór usuwa się warstwę dłuższych twardych włosów futra, tak że pozostaje tylko jedwabisty, miękki włos dolnej warstwy, który, ufarbowany na ciemno-brunatny kolor, tworzy wspaniały, prawie niezniszczalny „sealskin" (sylskin), futro nader dziś rzadkie i bardzo drogie, z którem nie wytrzymują ani w przybliżeniu porównania liczne imitacje ze skór norek, wydr, piżmowców, królików lub zgoła z jedwabnego pluszu.

Prawdziwy więc „seal" nie pochodzi od zwykłych fok, żyjących w morzach strefy umiarkowanej, lecz od uszatych fok stref antarktycznych, na pierwszem zaś miejscu od foki, zwanej niedźwiedziem morskim, z mianem naukowem Otaria ursina.

X. Ludwik Niedbał.

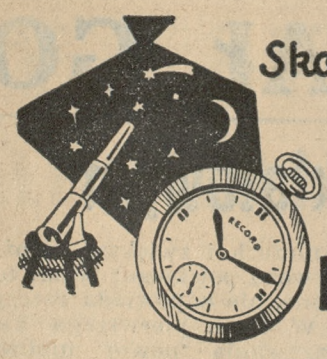

Skomplikowane obliczenia astronomiczne

można przeprowadzić według absolutnie precyzyjnego, antymagnetycznego zegarka szwajcarskiego Record. Niezawodny w życiu codziennem, trwały i tani

RECORD GENEWA

uczy cenić czas i pilnuje punktualności.

nr 7607

Piękne zdjęcie rodzajowe. Głodne mewy same garną się do ręki po pokarm.

W krajach wielkoludów

Waligóra i Wyrwijdąb są to niewątpliwie postacie bajeczne, lecz w opowieściach o wielkoludach mieści się przecież ziarnko prawdy. Po wsze czasy żyły na świecie nietylko jednostki, lecz szczepy i narody, wyróżniające się pośród innych swym nadmiernym wzrostem.

Pierwsze wiadomości o ludzie olbrzymów nadeszły do Europy w 16 wieku. Było to w czasach, kiedy Hiszpanie podczas swych śmiałych wypraw do nowego świata po raz pierwszy wylądowali na wybrzeżu Patagonji (najbardziej na południe wysunięta część Ameryki Południowej między 39 a 54 stopniem szerokości południowej, należy w przeważnej części do republiki argentyńskiej, za wyjątkiem kraju Magallanes, który jest własnością republiki Chile — przyp. red). Patagończycy byli ludźmi olbrzymiego wzrostu, średni wzrost 2 m uchodził za normalny. Aż do dnia dzisiejszego zachowały się u tamtejszych czystokrwistych Indjan jak n. p. w szczepie Ona te olbrzymie kształty ciała.

Także w Europie istnieją ośrodki z epigonami dawnych ras wielkoludów. Są to owe terytorja, które zamieszkałe są przez potomków dwóch starych ras: kromagnońskiej i atlanto - śródziemnomorskiej. Pierwsi odznaczają się potężną, krępą figurą ciała, mają jasne włosy i niebieskie oczy i prawie kwadratowy kształt twarzy. Ludzie drugiej rasy są ciemni, wysmukli i mają twarz wydłużoną. Przez krzyżowanie kolor oczu i włosów przeważnie pociemniał, lecz mimo to daje się zaobserwować ciekawe zjawisko, że prawie wszyscy pięściarze europejscy i amerykańscy wykazują typowe cechy rasy kromagnońskiej. Schmeling, Carnera, Dempsey i Paolino są charakterystycznymi przedstawicielami tego typu. W Europie znajdują się przedewszystkiem ludzie nadmiernego wzrostu w Szwecji, w północnej Szkocji i wśród Basków. Lecz także na Łotwie i na Ukrainie są potomkowie rasy wielkoludów. W kurhanach rosyjskich stepów znaleziono liczne szkielety olbrzymów.

Osobliwy rodzaj wielkoludów żyje na wyspach Kanaryjskich. Pierwotna ludność, która w głębi kraju zachowała się jeszcze jako rasa względnie czysta, odznacza się wzrostem olbrzymim, ma jasne oczy i włosy i usposobienie wprost dziecięce. Mężczyźni, 2.20 m wysocy nie są tam wcale rzadkimi. Dawniej zabawiali się oni w sposób swoisty. Ulubionym sportem było ścinanie siekierą kamienną drzew możliwie najgrubszych i zaciąganie ich na najwyższe szczyty. Inną ulubioną rozrywką było obrzucanie się wzajemne kamieniami. Żywe tarcze ludzkie pozostawały przytem na jednem i tem samem miejscu, usiłując zapomocą ruchów ciała uniknąć ugodzeń. Pewien wódz kanaryjski, który bawił na dworze króla hiszpańskiego Ferdynanda, pozwolił się bombardować kamieniami równocześnie przez trzech mężczyzn, gdy sam rzucał do nich pomarańczami. Walka ta podobno dla jego przeciwników zakończyła się porażką.

Na szczególną uwagę zasługuje okoliczność, że te wielkoludy kanaryjskie zdołały wspiąć się na wysoki poziom kulturalny. Mimo, że rozporządzali tylko narzędziami kamiennemi, wykuwali oni w skałach wielkie pałace i świątynie o czterdziestu i więcej sal. O wysokiej inteligencji tego ludu świadczy fakt, że w bardzo krótkim czasie zdołał on przyswoić sobie zdobycze kultury. Już w 10 lat po zajęciu wysp przez Hiszpan, znajdujemy wodzów kanaryjskich na wysokich stanowiskach urzędniczych. Kanaryjscy żeglarze i awanturnicy biorą udział w wyprawach hiszpańskich zdobywców.

Inny lud olbrzymów zamieszkuje terytorja między jeziorami Afryki Wschodniej. Jest to szczep Watussi. Ludzie wysokości 2.20 m między nimi nie należą do anormalnych. W przeciwieństwie do rozłożystych Kanaryjczyków Watussi są niezmiernie wysmukli i delikatni. Żywią się oni przeważnie mlekiem, mięsa nie jedzą prawie wcale, nie przepadają oni też za pożywieniem roślinnem. Zdumiewająca jest ich elastyczność i zwinność. Watussi są niewątpliwie najlepszymi skoczkami świata. Podróżnicy opowiadają, że skaczą oni z łatwością 2.50 m wysoko. Watussi, których nazywa się arystokracją afrykańską, mają niezmiernie delikatne kości i nadzwyczaj drobne ręce.

WiP

Ponad tysiąc studentów ukończyło swe studja na uniwersytecie w Kalkucie. Powyżej widzimy ich w chwili, gdy z świeżo zdobytemi dyplomami opuszczają gmach uniwersytetu.

Ekscentryczność wstecz

Stany Zjednoczone miały dotychczas reputację kraju rekordów, ojczyzny pomysłów ekscentrycznych, manji wielkości. Tu powstały drapacze nieba, największe mosty, najnowocześniejsze miasta w szachownicę. A jednak... Od pewnego czasu Ameryka zaczyna chorować na gust starożytności, chciałaby posiadać nietylko starożytne zamki, jak Europa, ale i stare średniowieczne miasta. Starożytnych, stylowych miast w Ameryce niema. Ale można je stworzyć — tak przynajmniej myślą Amerykanie. Wzięli się też po swojemu do tej sprawy. Gubernator stanu Wirginia postanowił więc przebudować leżące w granicach jego stanu miasto Williansburg w starym stylu. Miasto powstało w 1632 roku i większość budynków oraz plan miasta przypominały zupełnie miasta angielskie z tej epoki. W 1750 r. Williamsburg zostało przebudowane, odnowione i straciło zupełnie swój wygląd i charakter starożytny. Obecnie wszystko to ma być przywrócone. Williamsburg ma być znowu miastem z czasów królowej Anny.

Szkoła gimnastyki dla koni

Na Węgrzech znajduje się w pobliżu miejscowości Debreczyn szkoła gimnastyki dla koni, jedyna tego rodzaju, jak się zdaje, na świecie. „Uczniami" tej szkoły są źrebięta, które, podzielone na roczniki, poddawane bywają tam systematycznemu szkoleniu. Plac ćwiczeń obejmuje obszar 10 km. kw. i posiada mnóstwo sztucznych przeszkód, jak rowy, wzgórza, wodę, płotki i t. p. Źrebięta trenują najpierw na równym torze i przebiegają codziennie razem z starszemi rocznikami 24 km w szybkim galopie. Codzienny ten trening wydaje nadspodziewanie dobre wyniki.

Węgierska szkoła gimnastyki dla koni obchodziła niedawno temu pierwszą rocznicę swego założenia. Konie znajdują się w doskonałej kondycji i wykazują swoją wytrzymałość szczególnie na złych i niedostępnych drogach dzięki temu systematycznemu przeszkoleniu.

W. i P.

Muzeum pod gołem niebem w Szwecji

Jedyne w swoim rodzaju muzeum Skansena pod gołem niebem, znajdujące się w Sztokholmie wpływa dodatnio na podniesienie się kultury ludności miejskiej i wiejskiej Skandynawji. Zwiększająca się stale liczba eksponatów wskazuje na pomyślny rozwój tej instytucji. Sprowadzony ostatnio z lasów specjalista będzie tam na oczach publiczności wypalał węgiel drzewny w celu uświadomienia mieszkańców stolicy, jak się odbywa produkcja tego materjału, potrzebnego do wyrobu słynnej szwedzkiej stali.

Budynek, przewieziony ze starej dzielnicy Sztokholmu, przypomina wyglądem przedsiębiorstwo handlowe z przed paruset lat. Wielką popularnością cieszy się zagroda lapońska. Mieszkańcy jej starają się zachować i nadać charakter jaki nosi w ich mroźnej ojczyźnie. Przetransportowano wraz z zagrodą i Lapończykami stado renów, liczące 30 sztuk. Ojciec rodziny lapońskiej, gdy spadną śniegi, zaprzęga je do specjalnych saneczek, w których używają miłej przejażdżki dzieci, zwiedzające wystawę.

Katolicyzm a sztuka

W środę, 11 bm. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus odbędzie się odczyt artysty-rzeźbiarza Marcina Rożka n. t. „Katolicka myśl twórcza w nowej sztuce polskiej". Odczyt da pogląd na wkład ducha katolickiego we współczesną twórczość. Bilety do nabycia w Archidiecezjalnym Instytucie Akcji Katolickiej, Aleje Marcinkowskiego 22, III p., i przy wejściu do sali.

Odbywające się już od 3 b. m. co wtorki i piątki o godz. 20 w sali sodalicyjnej (św. Marcin 69) wykłady liturgiczne pod przewodnictwem ks. prof. dr. Spikowskiego cieszą się ogromnem powodzeniem. Frekwencja wynosi stale ponad 300 osób. Wykłady trwać będą do 3 kwietnia.

Dziś koncert symfoniczny

Dziś, we wtorek o godz. 20.10 koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim pod dyrekcją szambelana Feliksa Nowowiejskiego. Program obejmuje Wagnera wstęp do op. „Parsifal", koncert fortepianowy d-moll Brahmsa w wykonaniu prof. G. Konatkowskiej, „Dies irae" poemat symfoniczny (pierwsze wykonanie) T. Z. Kasserna i „Marsz francuski" R. Ducasse.

Artretyzm i niedyspozycje żołądkowe

leczy wino owocowe. Według prof. Bergmanna, sławnego internisty pobudza ono wydzielanie w żołądku kwasu solnego, który jest niezbędny. **Maślacz Kantorowicza** jest najwyższem winem owocowem.
Pg 2961-11,30

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś koncert symfoniczny pod dyrekcją F. Nowowiejskiego z udziałem pianistki G. Konatkowskiej.

W środę opera „Tosca" z występem znakomitej primadonny Adeliny Korytko-Czapskiej, tenorem St. Roy'em, świetnym barytonem Z. Dolnickim, Urbanowiczem, Warchalewskim i Gruszczyńskim. Nowe dekoracje aktu I-go Z. Szpingera, reżyserja M. Jánowskiej, dyryguje dyr. dr. Latoszewski.

W czwartek po raz 5 ciesząca się wielkiem powodzeniem operetka „Bal w Savoy'u".

Z Teatru Polskiego

Do piątku włącznie dane będą przez cały tydzień przedstawienia popularne po cenach do połowy zniżonych. Repertuar wypełnią następujące sztuki: Wtorek „Stare wino", środa „Przechodzień" czwartek „Bolesław Śmiały", w piątek „Bez trzeciego". W nadchodzącą sobotę premjera ostatniej nowości T. Konczyńskiego „Zburzenie Jerozolimy.

Z Teatru Nowego

Ciesząca się fenomenalnem powodzeniem gościna znakomitego artysty Kazimierza Szuberta zakończy się w bież. tygodniu, w niezwykle zabawnej farsie „On i jego sobowtór". Niezwykle sukcesowa farsa grana będzie codziennie wieczorem poczynając od dnia dzisiejszego do soboty włącznie i z pewnością na każdem przedstawieniu przy zapełnionej widowni.

Każdy chciał - nie każdy mógł

NABYĆ NAJDOSKONALSZY RADJOODBIORNIK TELEFUNKEN'A: AMBASADOR, UNIPHON LUB SPECIAL ZA GOTÓWKĘ. OBECNIE SPRZEDAJEMY JE W OGRANICZONYCH ILOŚCIACH NA SPŁATY..... OD

20 zł. MIESIĘCZNIE

RADIO-TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

ng 7606

Rewelacyjnie interesująca sztuka Władysława Fodora „Matura", przygotowana przez zespół teatru już od bardzo długiego czasu, dana będzie bezpośrednio po zakończeniu gościny Kazimierza Szuberta.

Całusy zakazane w Japonji

W ciągu 1935 roku cenzura filmowa japońska wycięła z filmów zagranicznych i krajowych ponad 3000 metrów scen pocałunku i obejmowania. Ponadto wycięte zostało 7 000 metrów, które zostały uznane za niebezpieczne dla moralności japońskiej publiczności.

Logika.

Szef: — Czemu spóźnił się pan do biura o trzy kwadranse, panie Müller?

Müller: — Spadłem ze schodów.

Szef: — Nonsens! To nie może przecież trwać tak długo!

(„Jugend")

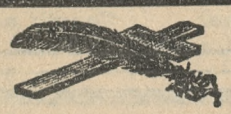

Dnia 7 marca 1936 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa matka, ś. p.

ze Smaków

Józefa Jelita-Promieńska

Pogrzeb odbył się dzisiaj na cmentarzu Ojców Zmartwychwstańców. Msze św. odprawią się w środę, 11. III. o godz. 8,30 w kościele św. Marcina i 26. bm. o godz. 9 w kościele Ojców Zmartwychwstańców.

W ciężkim smutku pogrążona

zg 13 067 **córka.**

Poznań, Romana Szymańskiego 6.

Dnia 9 marca 1936 r. o godz. 7 rano, powiększyła grono Aniołków nasza najdroższa, ukochana 5-letnia córeczka, siostrzyczka i wnuczka

Oleńka - Holnicka - Szulc

w nieutulonym i niepocieszonym żalu

Pg 3123-54,64 **rodzice, siostrzyczka, babcia i dziadkowie.**

Poznań, Siemiradzkiego 2, Lublin.

Msza św. żałobna w środę, dnia 11. 3. 36 o godz. 9 w kościele Wojskowym. Pogrzeb tegoż dnia o godz. 10 z kostnicy Szpitala Wojskowego.

BUFET „QUICK"

daw. Becker

3 Maja nr. 5 poleca:

Bigos . . . . . 50 gr
Peklówka . . . . . 60 „
Ozor sos chrzanowy 70 „
Noga wieprzowa . . 70 „
Wódka . . . . . 15 „

zg 13 072

Mieszkania

4 do 5 pokoi I lub II piętro poszukuję od zaraz ulica Wielka lub w pobliżu. Oferty Kurjer Poznański **zg 13 064**

†

Dnia 8 marca 1936 r., oddała Swą duszę Bogu, po długiej i ciężkiej chorobie, moja najdroższa żona, kochana i troskliwa siostra

z Lehmanów

Anna Steinowa

przeżywszy lat 65.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 13 066 **mąż i siostra.**

Poznań, Wrocławska 18.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 12. bm. o godzinie 3 po poł. z kaplicy cmentarza ewang. w Szelągu.

†

Dnia 9 marca 1936 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostra i ciocia, ś. p.

Antonina Zeyland

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 12. bm o godz. 4 z kaplicy cmentarnej w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

bracia i rodzina.

Poznań, 10. 3. 1936 r. Pg 3735-54,69

Zakł. pogrz. Br. Nowak. Pl. Nowomiejski 10. tel. 10-46.

†

Dnia 8 marca 1936 r., zasnął w Bogu, po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany i troskliwy ojciec, brat, zięć, wuj i szwagier, ś. p.

Bronisław Gruszczyński

przeżywszy lat 44. Pogrzeb odbędzie się w środę, 11. bm. o godz. 4,45 z kaplicy cmentarnej w Górczynie.

Pg 3738-54,67 W ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina.

Poznań, 10. 3. 1936 r.

Zakł. pogrz. Br. Nowak. Pl. Nowomiejski 10, tel. 10-46.

†

W poniedziałek, dnia 9 marca 1936 r., zmarł, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek i brat, ś. p.

Alfons Pajzderski

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 12. bm., o godz. 16 z domu żałoby na cmentarz parafjalny.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 13 068 **żona z dziećmi.**

Poznań, ul. Główna 54.

Oto szczery wyraz zdumienia Pani, która zapoznała się z działaniem odżywczego, nasycającego skórę i chroniącego ją od suchości, pękania, łuszczenia się, rozszerzenia porów, zmarszczek, rys i t. zw. worków pod oczami — kremu Abarid. Przygotowany z wyciągu lilji białej i miodu, krem Abarid jest nieodzowną odżywką dla cery, nadając jej trwałe piękno i młodzieńczy wygląd

KREM ABARID PRZECIW ZMARSZCZKOM

ng 7 300

†

Dnia 9 marca 1936 r., zmarła po dłuższych, ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa i najukochańsza żona, matuchna, moja najukochańsza córka, siostra, szwagierka i ciotuchna, ś. p.

z Leciejewskich

Walerja Karlińska

przeżywszy lat 34. Pogrzeb odbędzie się w czwartek o 10 w Sowinie, pow. jarociński. Stacja kolejowa Bronów lub Taczanów.

W ciężkim smutku pogrążeni

dg 1093 **mąż, matka, córka i rodzina.**

Bugaj, p. Koźminiec r. 1936.

†

Dnia 5 marca 1936 r., zmarł nagle, nasz najdroższy syn, brat, szwagier, mój ukochany narzeczony, ś. p.

Franciszek Stoiński

przeżywszy lat 34. Pogrzeb odbędzie się w środę, 11. bm. o godz. 16 z kaplicy cmentarnej w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice, rodzina i narzeczona.

Poznań, 10. 3. 1936. Pg 3137-54,68

Zakł. pogrz. Br. Nowak, Pl. Nowomiejski 10, tel. 10-46.

NIEBYWAŁA OKAZJA!
600 zł NAGRODY!

W związku z otwarciem działu wysyłkowego, postanowiłem rozdzielić 600 złotych w gotówce pomiędzy klientami kto nadeśle prawidłowe rozwiązanie szarady i zamówi jeden lub więcej kompletów, będzie zamieszczony na liście uczestników przy podziale nagród. Każdy zamawiający ma więc szanse otrzymania jednej z niżej wymienionych nagród pieniężnych.

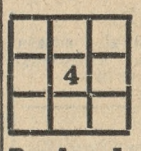

1 Nagroda 300 zł w gotówce,
2 Nagroda 200 zł w gotówce,
3 Nagroda 100 zł w gotówce.

Sposób rozwiązania: Do wolnych miejsc wstawić liczby od 0 do 8 tak, aby suma we wszystkich kierunkach była 12.

Bezkonkurencyjne Komplety z 50% zniżką cen!

Tylko za zł 12,50 gr.

wysyłamy: 3 mtr materjału na eleganckie ubranie męskie wiosenne szer. 140 cm. w najnowszych sezonowych wzorach, 1 koszulę męską zefirową z 2 kołnierzykami (podać nr. kołnierzyka), 1 pulower męski bardzo modny, 1 krawat jedwabny w najnowsze wzory, 1 portfel męski z dobrej skóry, 1 szal męski w ładne desenie, 1 parę skarpetek bardzo mocnych deseniowych, 3 chustki męskie do nosa z ładnym szlakiem,1 grzebień męski i 3 kawałki mydła pachnącego. Ten sam komplet w lepszym gatunku jest w cenie zł 14,40, a w najlepszym gatunku w cenie zł 17.50 gr.

Tylko za zł 14,—

wysyłamy: 4 mtr materjału p. wełnianego na ładną suknię damską w różnych kolorach, 1 parą pantofli damskich (podać numer), 1 pulower damski bardzo elegancki, 1 koszulę damską z dobrego madapolamu z jedwabnym haftem albo 1 koszulę p. wełnianą elastyczną, 1 biustonosz z popeliny jedwabnej, 1 parę reform z dobrego elastycznego trykotu, 1 kołnierzyk jedwabny stosowny do materjału o pięknem wykończeniu, 1 apaszkę (szal) wełnianą w piękne wzory lub jedwabną, 1 parę pończoch damskich jedwabnych, 3 kawałki mydła pachnącego i 3 chustki damskie batystowe z mereżką. Taki sam komplet w lepszym gatunku zł 16,50 gr, a w najlepszym gatunku z materjałem wełnianym lub jedwabnym 20 zł.

Tylko za zł 25,80 gr

wysyłamy: 1 sztukę płótna białego zawierającą 17 mtr w dobrym gatunku na bieliznę męską, damską i elegancką pościel firmy „I. K. Poznański", 2 kapy pikowe na łóżka w eleganckie kwiaty żakardowe długości 2 mtr., 2 dywany na ścianę tkane w najnowsze wzory, 6 mtr. zefiru w modne desenie na męskie koszule dzienne i 6 mtr. płótna ręcznikowego białego na dobre i trwałe ręczniki albo 6 ręczników z frendzlami. Ten sam komplet w lepszym gatunku zł 27,80 gr., a w gatunku najlepszym zł 30,80 gr.

Wymienione komplety wysyła się za pobraniem pocztowem. Płaci się przy odbiorze towaru.

Uwaga: Jeżeli towar się nie podoba, proszę odesłać z powrotem a pieniądze natychmiast zwrócę. Proszę adresować:

Wacław Wodzyński, Łódź,
skrz. poczt. 345.

Zaznaczam, że rozdzielenie nagród pieniężnych nastąpi 10-go kwietnia, a wynik będzie podany w danej gazecie. Do każdej paczki dołączam miły upominek.

Uwaga: Prócz wyżej wymienionych kompletów wysyła się męskie gotowe ubrania na jedwabnej podszewce w modne wzory od nr. 46 do nr. 52 (ewentualnie podać należy dokładny rozmiar) w cenie: zł 20, zł 23, 28 zł, 35 zł, 45 zł i 50 zł. zg 13 070

Z dniem dzisiejszym przeniosłem moje przedsiębiorstwo wyrobów skórzanych i artykułów siodlarskich z ulicy **Wielkiej 25** do nowych, obszernych lokali dawniejszej firmy **W. Stefański** przy

Starym Rynku 54

i polecam po znanych niskich cenach:

Torebki damskie — **teki — portfele — walizy — parasole** oraz wszelkie **okucia do uprzęży. — Przybory i narzędzia siodlarskie.**

Własna pracownia.

ST. SOBASZKIEWICZ

Poznań, — Stary Rynek 54 — telefon 56-82

Pg 3134/5-11,9/5

DRZEWKA i KRZEWY

owocowe, ozdobne, alejowe

róże i konifery

w wielkim wyborze polecają

A. i J. JESKE

Szkółki drzew

Jelonek, poczta Złotniki k. Poznania, Telefon 3.

Filja sprzedaży:

Poznań, ul. Emilji Sczanieckiej, tramwaj linji 5

Pg 3118/19-11,10/11

bielizna damska
gorsety, biustonosze
ostatnie nowości

kałamajski

Pg 3151-1128

Cały Poznań zachwyca się od 1. III. Atrakcjami

w MOULIN ROUGE

najtańszym i najwykwintniejszym lokalu, pierwszorzędne siły krajowe i zagraniczne na czele **PRINCE TITTO** syn króla Kolu Fejazzi Niebywała Atrakcja Pg 3126-11,22

Wstęp wolny! Ceny niskie! 2 orkiestry!

Gospodarstwo

73 morgowe budynkami, pszennoburaczanej 15 500, wpłaty 6 500, reszta amortyzacja. Znaczek. — Kwias, Zabikowo, Poniatowskiego. zd 20 172

A. DENIZOT LUBOŃ (POZNAŃ)

poleca

drzewa i krzewy owocowe, parkowe i ozdobne róże,

= konifery, rośliny na żywopłoty. =

Ceny zniżone. Cennik na żądanie.

Pg 3078-10.92

Drogerję w Gdyni

bardzo dobrze prosperującą sprzedam szybkodecydującemu się z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Objekt ca. 70 tys. Wpłata zależnie od ugody. Znakomite pole do pracy dla 2 młodych, dzielnych fachowców, posiadających razem przynajmniej 25 do 30 tys. zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zg **13 065.**

Lokal na kawiarnię

restaurację lub dancing, piękny, duży, terasy nad morzem, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia **W. Dusznicki, Gdynia poste restante.** zg 13 056

Na wiosnę i lato!!!

MATERJAŁY

na ubrania, płaszcze, kostjumy i t. d.

POLECA

Gustaw Molenda i Syn, pl. Stokrzyski 1

Olbrzymi wybór — znane prima jakości

Pg 3127/11.26 **Najnowsze desenie i kolory.**

n 5887

Branża wędliniarska

Poszukiwany **przedstawiciel** na Poznańskie dobrze wprowadzony u wędliniarzy. Artykuł poważny. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zg 13 027**

Naj słynniejszy Jasnowidz WOMOUTH

Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej, uznany jako wszechświatowej sławy fenomen przy pomocy Medjum „TAMAHRY", które jest nieomylne daje w transie jasne odpowiedzi we wszelkich zawikłanych kwestjach. Widzi na odległość, odnajduje zaginione osoby. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby. Przepowiada nieomylnie przeszłość, przyszłość. Opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Medjum zestawia w transie pewne wygranej N-ra losów, podaje gdzie takowe można nabyć. W 35-tej Loterji padło 48 wielkich wygranych wybranych przez Medjum „TAMAHRE" oraz wiele wielkich wygranych na obligacje Państwowe. Podać datę urodzenia, własnoręcznie napisane imię i nazwisko, stan i załączyć kilka włosów dla kontaktu. Na koszty pocztowe i kancelaryjne załączyć zł 1.— znaczkami pocztowemi. Adres: Kraków, Lubicz 22 m. 2. Osobiste przyjęcia codziennie. n 5898/9

Biegłego

ekspedjenta i dekoratora

poszukuje **magazyn bławatów.** Tylko pierwszorzędne siły mogą się zgłosić pod nr. **11,25** do „Par". Pg 3129,11,25

Zarząd Miejski w Lesznie zamierza wydać w drodze

publicznego przetargu

wykonanie tryangulacji terenu m. Leszna o obszarze ca. 2 000,0 ha oraz pomiar sytuacyjny o obszarze ca. 33 ha.

Oferty z napisem „Pomiar miasta Leszna" oddzielnie metodą katastralną podług instrukcji katastralnej i oddzielnie metodą zwykłą, wł. z uwzględnieniem wszystkich potrzebnych świadczeń i materjałów, należy składać w należycie zamkniętych kopertach do dnia 20. bm. 1936 r. godz. 12 w Miejskim Urzędzie Technicznym w Ratuszu, pokój nr. 17.

Zarząd Miejski zastrzega sobie wybór między reflektantami wzgl. nieuwzględnienie żadnej oferty.

Bliższych informacyj udziela Zarząd Miejski — Wydział Techniczny, pokój nr. 17 w godzinach urzędowych.

dg 1094 **Burmistrz:** (Kowalski).

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

120 000,—

i więcej wpłacę na kupno nowoczesnego, dobrze utrzymanego domu w centrum lub okolicy Słowackiego, kupię także ca. 800 m kw. plac budowlany. Dokładne oferty tylko od właścicieli Kurjer Poznański zdg 19 142

Wspólnika

na kupno domu willi. Każda strona do 11 tysięcy. Możliwość starsza pani dzieckiem, ewtl. panna starsza. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 20 217

Teren

przemysłowy Rataje 5 000 m² okazyjnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 410

Dom

piętrowy ze składem, prowincja, cena 18 000, wpłaty 13 500 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 330

Kamienicę — willę

czynszową komfortową kupię za gotówkę w Poznaniu wprost od właściciela i tylko w śródmieściu. — Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 20 384

Parcele

budowlane w śródmieściu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 363

Plac

pod budowę przy ul. Polnej. Informacje Polna 37 — 26. zdg 20 351

Domu czynszowego

dobrze rentującego z większym ogrodem w mieście powiatowem Poznańskiego lub Pomorza poszukuję. Wpłata 50—60 tys. — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 20 447

Parcele

budowlane Dąbrowskiego, Bukowska, Rynek Łazarski, Rocha, Szeląg, Antoninek, Komandorja, Piątkowo najtaniej „Osadopol". Rzeczypospolitej 9. zdg 19 284/5

Kamienica

51 000 wpłaty 21 000 reszta trzyprocentowa hipoteka.

Domek

dochodowy trzypokojowe wolne. Wpłaty 10 000. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. Pg 3 133-54,71

Willę

kupię, wpłaty 20.000 zł. reszta amortyzacja Poznań, tramwaj. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 518

Domy

wille — parcele poleca. Dom Zleceń, Poznań, Szkolna 12. zd 20 674

Willa

2×3 — 1 okazyjnie. tramwaj. 28.000. wpłata 4.000 reszta amortyzacja.

Kamienicę

Żabikowo 7 mieszkań. ogród. światło, woda tanio sprzedam. — Zielke, Górna Wilda 54. Telefon 70-11. zdg 20 720

Parcele

budowlane koło Rynku Łazarskiego sprzeda „Tri" S. A. Poznań, ul. Łukasiewicza 11 telefon 63-03. dg 1 099

Parcele

Dębiec, Wilda, Zaremba, Górna Wilda 48. zdg 20 732

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Wypoczynku

kilkomiesięcznego szuka pani od kwietnia w leśniczówce lub majątku północnych powiatów Poznańskiego. Zgłoszenia z opisem okolicy i warunków na poste-restante F. S. Bydgoszcz. zdg 20 704

2. PIENIĄDZ

Udział

spadkowy około 5 000 m kwadr. w Poznaniu wymierzone zatwierdzone i przydzielone korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 408

Wspólnika

5 000 zł do młyna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 20 386

150 zł

na 3 miesiące 10%. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 469

Inteligentna

pani posiadająca ponad 15 tys. złotych może przystąpić do bardzo rentownego i nobliwego przedsiębiorstwa jako wspólniczka. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 20 494

Poszukuję

pożyczki pod pierwszą hipotekę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 712

Akcje

stoczłotowe Spółki Pedagogicznej kupię korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 687

4. OSOBISTE

Kto

zgubił portmonetkę z pieniędzmi zechce się zgłosić pod liczbę zdg 20 060 do niniejszego pisma.

Salon Mód

„Czarodziejka", Jasna 8. wykonuje szybko, tanio ng 7205

Olga K.

Piątego niemożliwe. List zapóźno proszę nowe spotkanie Kurjer Poznański zdg 20 453

Każda Pani

bieliznę, pończochy, apaszki kupuje w firmie

„Ewa"

Marszałka Focha 60. Nowy skład, najtańsze ceny. dg 1078

Weber

mi dodał do życia ochoty — za

podwieczorek

płacę jeden

złoty.

ng 7214

Z powodu

zajścia w dniu 9. 11. 35 wyrażam ubolewanie i przepraszam pana Dankowskiego. Józef Zapłatka, Wroniecka 10. zdg 20 658

Najmodniejsze fasony, rewelacyjnie niskie ceny

„Ines" kapelusze damskie, Piekary 22/23. Pg 3 136-11,33

6. OŻENKI

Kawaler

zegarmistrz, lat 26, mający interes poszukuje dla braku znajomości panny gotówką dla wspólnego dobra pożądana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 925

Kawaler

inteligentny religijny, posiadający kawiarnię, Poznaniu, pozna panią do lat 30 z posagiem celem ożenku. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zgd 20 574

7. SPRZEDAŻE

Wszelkie meble

używane, nowe, różne inne sprzęty. Świętosławska 10 (Jezuicka) Dom Okazyjnego Kupna. Pg 2587/53.93

Wózki dziecięce

wybór tanio Trabczyńska, Pierackiego 11, podwórze. Asygnaty „Kredyt". zdg 17 895

Karpie

kroczki obsadowe, narybek, lina sprzeda Zakład Rybactwa i Łowiectwa Uniw. Poznań-Sołacz, Niestachowska 10. Tel. 10-31. zdg 19 266

Bibljoteki składane

które można powiększać. Skóra S-ka, Al. Marcinkowskiego 23. ng 5862

Opony samochodowe

dostarcza

najkorzystniej „Wulgum"

A. Kwiatkowski Poznań, Wielkie Garbary 8, telefon 18-64. — Przedstawicielstwo na wojew. poznańskie opon gum pełnych i półpneumatyków.

Pirelli

Posiadamy na składzie opony „Stomil". „Michelin". „Dunlop". „Englebert". „Firestone". Akcesorja, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Protektownia.

Nakładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i udzielamy 20 000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejsze. Żądajcie cenników. Pg 2580-5.59

Rower

męski nowy tanio. Śniadeckich 3 m. 6. zdg 20 421

Kasa

korzystnie na sprzedaż. Palacz, Górna Wilda 69. zdg 20 350

Biurko

kanapy, fotele, łóżko, stół, krzesła, obrazy. Kramarska 5—4. zdg 20 429

Dobra egzystencja

hotel, lokal skład kolonjalny z towarem na prowincji. Objęcie 1.500,— Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 437

Skład

centrum miasta, dobrze zaprowadzony, pewna egzystencja; tej branży tylko 4, oddam spowodu wyjazdu ca 12.000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 335

Pies dog

młody na sprzedaż. Polna 1, m. 22. zdg 20 438

Fiat 520

dobrym stanie. Telefon 32-99 zdg 20 441

Kilim

duży tanio sprzedam. Rybaki 4, m. 7. zdg 20 566

Futro

karakułowe, lampa oraz meble cześciowe sprzedam. Zgłoszenia 3—6, Dominikańska 5 m. 4. dg 1091

Meble

najtaniej poleca

Baranowski

Poznań, Podgórna 13. Pg 2543/4

Tylko do

15 marca

trwa

wyprzedaż

obuwia w firmie „Waza". Wrocławska 15 zd 18 892/3

Nieruchomość

warsztat kowalski, ślusarski nowy 20×12 przy dworcu, chlew, szopa, dom mieszkalny wolny, 7 pokoi, natychmiast, nadający na wszelkie cele handlowe 11 tys. zł, wpłaty 6 tysięcy. Opalenica, Kasa Oszczędności, Pożyczek, ul. Lipowa 43. ng 6623/4

Wysadki

rabarbaru, szparagi, truskawki poleca w handlowych odmianach Jadwiga Kordus, ogrodnictwo — Osiedle-Przemirów, pocz. Swadzim. zdg 20 678/9

Na sprzedaż za cenę wartości

motor

ssaco-gazowy, koksowy z generatorem i sprzętem, w dobrym stanie, około 25 koni mocy. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 486

Skład

delikatesów, owoców, mieszkaniem przy ruchliwej ulicy. Zalewski, Rybaki 20. zdg 20 482

Ciężarówkę

Chevrolet 6 cyl. sprzedam tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 606

Radjo

Uniwersalne Philipsa siedmio obwodowe, Holenderskie, okazyjnie. Telefon 56-94. zdg 20 600

Merežkarka

Singer maszyna damsko krawiecka szybko szyjąca. Adres Kurjer Poznański zdg 20 455

Biurko

nowoczesne na sprzedaż. Wrocławska 15 stolarnia w podwórzu. zdg 20 474

Kapelusze damskie

modele najnowsze fasony z własnej pracowni codzień świeży towar poleca po względnie niskich cenach. N. Sznajder, Nowa 11, Poznań. zdg 19 847

Kolonjalka

nabiał, ruchliwa ulica prosperująca, korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 546

Pianino

krzyżowe zagraniczne sprzedam, Ratajczaka 11a — 73. zdg 20 627

Wentylator

wiszący 110 Volt Drangosz — Wroniecka 19 zd 20 526

Jadalnie

eleganckie, bibljoteka tanio. — Stolarnia Bukowska 9. zdg 20 520

Platformy

na 10 i 35 ctr. wóz 2½ cal. — Chwaliszewo 52. zdg 20 612

Pianina, fortepiany, fisharmonje

okazyjnie. Pierackiego 10. podw., parter. zdg 20 515

Maszyna

krawiecka tanio, Łakowa 9 — 6 zdg 20 493

Rower

i dynamówka Boscha z lampą okazyjnie. Dolina 16. zdg 20 648

Motor

prąd zmienny, 3 konny, okazyjnie. Palacza 127. zdg 20 647

Sypialnia

jasna korzystnie. Kwiatowa 9, m. 4, od 5-ej. zdg 20 725

Underwood

do pisania. Pierackiego 15 — 14. zdg 20 685

Pianino
dobrym stanie 450.— Dąbrowskiego 65, skład obrazów. zdg 20 682

Sprzedam
wóz 2½ cala, dobrym stanie. — Zgłoszenia Fabryczna 10. zdg 20 681

Skład
kolonjalno - delikatesowy, 30 lat istniejący ruchliwej ulicy Poznania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 677

Meble
lampy. Wawrzyniaka 6 — 2. zdg 20 667

Krzesła
dębowe z jadalni Jackowskiego 38 — 6 zdg 20 656

Adlera
maszynę pisania, tanio. „Lamus" Strzelecka 1. Pg 3 125-54,72

Dwunastoosobowy
sztuciec srebrny, inne srebra — drobiazgi, kryształy okazyjnie. „Lamus", Strzelecka 1. Pg 2 963-54,73

Jadalnia flamandzka
okazała dobrze utrzymana zegarem, 12 krzeseł skórze bardzo tanio.

Sypialnie, jadalnie, gabinety
okazyjnie
Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 3 128-11,23

Puszki do kawy
nowoczesne oraz
lustra kryształowe
owalne korzystnie do nabycia we firmie
„Korona"
Poznań, Wielkie Garbary 32. Pg 3 130-11,24

Parę siwych
wyjazdowych 5-letnich 166 cm sprzeda majątek. Zgłoszenia Kurjer Pozn .zdg 20 702

Kuca
klacz sprzedam. Staszica 18. — Buda. zdg 20 582

Platforma
30 ctm, jak nowa. Poznańska 18. zdg 20 637

11. KUPNA

Brylant
duży lub pierścień brylantowy kupje okazyjnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 925

Opony
dętki zużyte i używane kupuje każdą ilość. Wul-Gum. Wielkie Garbary 8 tel. 18-64. Pg 2 585-7,29

Maszynę
damską kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 358

Lisa
kupię. Plac Działowy 11 m. 7. zdg 20 354

Kajak
dwuosobowy, trzyosobowy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 347

Stół
rozciągany, dębowy, 24 osoby, 12 krzeseł skórze, używane kupię Zgłoszenia „Par", pod 11.19/20 Pg 3120/1 11,19/20

Kupię
plac budowlany w handlowym punkcie. Wyczerpujące oferty złożyć do administracji Kurjera Poznańskiego św. Marcin. pod ng 7612

Szczurów
żywych każdą ilość kupuje Zakład Mikrobiologji Lek. Wały Wazów 25. zdg 20 544

Kupię
kasę rejestracyjną. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 555

Dywan
duży i mały kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 20 587

Urządzenie
do bławatów kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 531

Kupię
komplet maszyn rzeźnickich, dobrym stanie, zapędem elektrycznym na prąd zmienny. Oferty Kurjer Pozn. ng 7604

Maszynę
walizkową kupię gotówką. Zgłoszenia Hotel Britania. zdg 20 514

Narodowe
pożyczki kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 689

Urządzenie
kolonjalne stoły kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 668

Maszynę
Singera kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 579

Skład
kolonjalny zaprowadzony z mieszkaniem w Poznaniu lub na prowincji kupię. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 20 575

12. DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
parter, przynależnościami, czynsz bieżący. Wiadomość: Palacza 70 m. 5. zdg 17 661

1
lub 2 próżne pokoje, łazienka w willi wprost od gospodarza. — Zgłoszenia Aleja Wielkopolska 8 od godz. 16 — 17 w środę. zdg 20 467

2 pokoje
kuchnia. Piękna 3. zdg 20 290

6 pokojowe
Kręta 24 wysoki parter słoneczne, narożnikowe, spokojne 170,—. Zgłoszenia portjer. zdg 20 473

3 pokoje
słoneczne I piętro św. Jerzego 17 m. 7 przy Rynku Wildeckim. zdg 20 545

7
pokojowe mieszkanie z komfortem przy Parku Wilsona od 1. 4. — wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Szewska 9 m. 7. od 13—15 portj. 3082

Trzypokojowe
komfort, czynsz 55,— Informacje Zielona 3 — 21. zdg 20 516

Pokój
od gospodarza. — Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 616

Pięciopokojowe
słoneczne, solidnie odnowione, komfort, parkiety, balkon, tramwaju Łazarz do wynajęcia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 824

Czteropokojowe
komfortowe, nowym domu. — Marsz. Focha 56. Faferek. zdg 20 723

Dwupokojowe
z meblami, kaucja 200 zł dzierżawa miesięczna 52.— Hanowa 21, m. 121. zdg 20 718

Jednopokojowe
kuchenka, centrum, urzędnikowi bezdzietnemu Kręta 6, m. 5, godzina pierwsza. zdg 20 664

Siedmiopokojowe
Grottgera korzystnie wydzierżawię telefon 34-44. Oferty „Par" pod 54,66. Pg 3 124-54,66

13. SZUKA MIESZK.

Próżnego
od gospodarza, pół roku zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 187

3—4
pokojowego urzędn. Izby Roln. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 375

5
pokoi komfort, słoneczne, pierwsze, drugie piętro, centrum. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 414

Poszukuję
3—4 pokoi od 1. 4. od gospodarza miesięczne do 80.—. Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 402

Poszukuję
mieszkania 2 pokoje kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 334

2—3
pokojowe mieszkanie, pół roku zgóry szuka pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn zdg 20 428

2—3
pokojowego, bliżej centrum — emerytka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 443

Dwupokojowe
mieszkanie słoneczne I p., przynależnościami wprost gospodarza pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 444

Cztero-
trzypokojowego, śródmieściu, pół roku zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 559

Urzędnik
państw. szuka dwupokojowego mieszkania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 459

Pokoju
kuchnią parter, suterena, obuwnik zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 634

Słoneczne
nowoczesne 3 — 4 pokojowe szuka pewny płatnik nie peryferje. Agenci wykluczeni. Oferty Orędownik zd 20 631

Mieszkania
małego małżeństwo do 20.— Oferty Kurjer Poznański zdg 20 556

Państwowy
urzędnik szuka 5 pokoi komfort od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 644

Dwupokojowego
kuchnia poszukuje, inżynier kolejowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 721

Emerytka
2—3 komfortem, I p., okolicy Bożego Ciała. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 710

4
pokojowego mieszkania komfortowego centrum do 2 piętra pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 722

Pokoju
kuchnia poszukuje kolejarz, ½ roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 636

15. POKOJE UMEBL.

Utrzymaniem
bez. Grobla 1b — 8, narożnik Garbar. zdg 20 274

Przy Zamku
nobliwy elektryczność niekrępujący. Wały Jana III 11 — 4. zdg 20 407

Pokój
Strzelecka 5 m. 4. zdg 20 381

Skromny
paniom. Długa 4 — 12. zdg 20 353

Niekrępujący
Półwiejska 38 I. — 6. zdg 20 392

Szkolna
6, front, I piętro ,zaraz. zdg 20 368

Komfortowy
słoneczny utrzymaniem Słowackiego 16 — 1. zdg 20 434

Matejki
52, m. 9. zdg 20 442

Słowackiego
35—12. zdg 20 448

Panience
Rybaki 14 — 21. zdg 20 558

Pokoik
do wynajęcia zaraz. Składowa 12 m 26. zdg 20 557

Duży
słoneczny, czysty, niekrępujący, zaraz. Poznań, Żydowska 28 — m 3. zdg 20 589/90

Gabinet
15. 3. Młyńska 3. m. 4. zdg 20 480

Elegancki
słoneczny dobrem utrzymaniem — bez. Półwiejska 19, m. 8. zdg 20 569

Przyjezdnym
najtaniej. Młyńska 12a. mieszk. 9. zdg 20 607

Eleganckie
pokoje bardzo dobrem utrzymaniem zaraz. Telefon — łazienka. Stary Rynek 78 — 4. Pałac Działyńskich. zgd 20 604

Pokój
osobnem wejściem, frontowy, elektryczność. Półwiejska 39, m. 6. zdg 20 591

Niekrępujący
Jasna 8 m. 8. zdg 20 620

Pokój
Mickiewicza 19 — 7. zdg 20 457

Pannie
wspólny Wielka 9 — 8 tanio. zdg 20 465

Panu
pani inteligentnym. Mostowa 4a m. 2. zdg 20 468

Mały
Strzelecka 11 — 23. zdg 20 472

Pokoik
Poplińskich 12a — 15. zdg 20 632

Pokój
także przyjezdnym. Kręta 4 II prawo. zdg 20 630

Pokoik
tanio utrzymaniem. Marcin 62—6 zdg 20 532

Pokój
utrzymaniem. Ogrodowa 2 — 8. zdg 20 529

Pokój
panu, małżeństwu kuchnią. — Strzelecka 11, m. 3. zdg 20 525

Dwuosobowy
całodzienne utrzymanie tanio. — Pierackiego 9 m. 6. zdg 20 611

Skryta
7. m 7 dla panów. zdg 19 447

Zupełnie
niekrępujący. Chwaliszewo 25, m. 2. zdg 20 505

Niekrępujący
W. Garbary 18 — 13. zdg 20 488

Spokojny
Jackowskiego 13 — 5. zdg 20 729

Przyjezdnym
dzwonek. Nowy Rynek 5 — 3. zdg 20 728

Młyńska
12a — 10. zdg 20 726

Przyjezdnym
najkorzystniej. Wodna 15 — 5. zdg 20 719

Śniadeckich
23, m. 3. zdg 20 642

Pokój
wspólny dla panienki. Długa 3, m. 18. zdg 20 690

Urzędniczce
studentce (dwom) słoneczny korzystnie. Marcinkowskiego 19—7. zdg 20 684

Miły
elektryczność Kochanowskiego 1 18. zdg 20 670

Dobrze
umeblowany, słoneczny, intelig., Dąbrowskiego 33 — 8. zdg 20 655

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 20 736

Przyjezdnym
tanio. Wodna 13 — 9. zdg 20 735

Pokój
Łąkowa 14 — 23. zdg 20 700

Ratajczaka
31 — 5 jedno- dwuosobowy. zdg 20 692

Pokój
Wojciecha 2 — 7. zdg 20 691

Cieszkowskiego
6 — 6. zdg 20 640

Niekrępujący
utrzymaniem — obiadami. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 20 639

16. SZUKA POKOJU

Skromnego
pokoju dla panienki. Cena? Kurjer Poznański zdg 20 403

Pokoju
próżnego albo umeblowanego z używaniem kuchni poszukuje małżeństwo z dwojgiem małych dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 344

Spokojna
pani poszukuje pokoju z używalnością kuchni, śródmieście, Jeżyce. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 20 340

Słonecznego
matka, córka 20.— Oferty Kurjer Poznański zdg 20 440

Pokoju
niekrępujące wejście — okolica Teatru Wielkiego od 15. 3. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 20 567

Pokoiku
10 — 15 poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 458

Pokoiku
pani do 15 zł. śródmieście, parter lub I piętro 1 kwietnia Oferty Kurjer Poznański zdg 20 548

Pan
poszukuje dwóch jasnych, łącznych pokoi, przyzwoitym domu, komfort, okolica Jasnej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 530

Pokoju
poszukuje na pracownię krawiecką Jeżyce Oferty Kurjer Pozn zdg 20 494

Pokoju
próżnego poszukuje krawcowa. — Oferty Kurjer Poznański zdg 20 610

Jednoosobowego
taniego Oferty cenę Kurjer Poznański zdg 20 649

17. LOKALE

Poszukuję
składu spożywczego w centrum z mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 333

Skład
urządzenie — bez. do wynajęcia. Wroniecka 17. zdg 20 714

Sala
warsztaty do wynajęcia. Półwiejska 2. zdg 20 578

Poszukuję
składu kolonjalnego lub delikatesów z mieszkaniem w dobrym punkcie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 577

18. DZIERŻAWY

Skład próżny
z 1 ubikacją nadający się na każde przedsiębiorstwo od właściciela, ul. Średnia 4. zdg 20 376

Plac
nadający się na kiosk do wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 20 331

Dzierżawy
poszukuje zawodowy rolnik 400 do 500 mórg. Warunek: dobra ziemia, lub przystąpię do współdzierżawy. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 341

Skład kolonjalny
rzeźnicki, warsztat, mieszkanie, w dużej wsi kościelnej L. Sibilak Wilkowo Polskie, p. Kościan. zdg 20 356/7

Warsztatu
kowalskiego poszukuje. Oferty Kujrer Poznański zdg 20 711

21. LICYTACJE

Lokal Licytacji
Brunona Trzeczaka, Stary Rynek 46/47 sprzedaje wszelkie
Urządzenia domowe
kompletne pokoje, pojedyńcze meble, instrumenty, dywany, obrazy, lustra, etc. Pgr 3088-10,109

22. ZGUBY

Zgubiono
7 marca dowód osobisty, świadectwo przemysłowe i inne papiery. Franciszek Sroka, Szwajcarska 26 m. 2. zdg 20 404

Zgubiono
świadectwo na nazwisko Futro. Oddać w Semin. Naucz. Ratajczaka 30. zdg 20 320

Zgubiono
papiery i zdjęcia lekarskie. Marcin Kobielski, Bosa 14. zdg 20 365

Piesek
biały szpic zaginął. Zwrot lub zgłoszenie upraszam. Winklera 10. zdg 20 609

Pies
boks, przybłąkał się. Rybaki 14, m. 9. zdg 20 731

23. ROZMAITE

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). Nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 5877

Krawcowa
domowa dzielna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn .zdg 20 629

Wróżbiarka
Świętosławska 8 — 1. zdg 20 522

Przepisuję
maszyną najtaniej. Pocztowa 15, I piętro. zdg 20 673

Płaszcze
komplety, suknie wykonuje najtaniej. Słowackiego 39 — 9. zdg 20 666

24. NAUKA

English
Dr. Arend — Działyńskich 6. Pg 2959-53,543

Kursy handlowe Preissa
Skarbowa 11 Nowy kurs
1 kwietnia
zdg 20 160

Studentki
udzielają korepetycyj wszystkich przedmiotów. — Samopomocowa Organizacja Studentek Aleja Piłsudskiego 7, pokój 2, telefon 31-20. zdg 15 117

Français
Młyńska 13. — 5. zdg 18 007

Niemieckiego
korespondencji handlowej, lekcyj konwersacji udzielam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 336

Matura!
Eksternistów całkowicie przygotowuje doświadczony specjalista. Dotychczasowe wyniki zawsze dodatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 426

Panienka
szyciem do pomocy w gospodarstwie potrzebna. Św. Marcin 62 m. 5. zdg 20 492

Pokój
za korepetycje. Niegolewskich 1, m. 8. zdg 20 680

25. MUZYKA

Pianista (tka)
rutynowany, akordeonem, potrzebny od 14 marca. Zgłoszenia fotografja Majkowski, Leszno, Boczna 4. zdg 20 570

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Elew
gospodarczy szuka posady na majątku .Ukończona szkoła rolnicza i handlowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 546

Poszukuję
posługi pracy domowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 395

Osoba
długoletniemi świadectwami poszukuje samodzielnej posady — najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 839

Samodzielna
gospodyni z dobrem gotowaniem poszukuje posady 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 373

Poszukuję
posługi całodziennej lub prania od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 324

Praczka
czysta, rzetelna szuka prania, sprzątania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 406

Młodsza
dziewczyna szuka posady cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 412

Poszukuję
posady jako ogrodnik, woźny lub nocny stróż, mogę złożyć kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 337

Poszukuję
posługi, okolica Wilda, Debiec. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 20 338

Starsza
inteligentna panna doświadczona praktyką poszukuje posady wyręczycielki samodzielnej gospodyni. Chętnie u starszej słabowitej osoby. Dobrze gotuje, szyje, prasuje. Oferty Kurjer Poznański zd 20 329

Woźnica
lat 26 samotny, szuka posady, złoży 150 zł kaucji, gwarancja bankowa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 321

Panienka
do dzieci szyciem robótkami poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 390

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 393

Służąca
samodzielnem dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 450

Poszukuję
posady szofera lub innej. Złożę kaucji 400.— Oferty Kurjer Poznański zdg 20 371

Szofer
mech. poszukuje posady portjera zna instalacje, elektrotechnikę i centralne ogrzewanie. Złoży kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 359

Dziewczyna
dobrze polecona szuka stałej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 355

Robotnik
poszukuje jakiejkolwiek pracy z małą gwarancją. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 345

Dziewczyna
z prowincji szuka jakiejkolwiek posady lub posługi, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 422

Praczka
zawodowa 2,— dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 427

Dziewczyna młoda
prosi ludzi dobrego serca o dach nad głową i życie za jakąkolwiek pracę. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 431

Dziewczyna
nawskroś uczciwa, skromna, religijna poszukuje posady, gotowaniem do wszystkiego, w lepszej rodziny 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 433

Gosposia
bardzo dobre gotowanie, świadectwo, polecenie z lepszych domów szuka posady od 1. 4. Warunek, dobre traktowanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 439

Wychowawczyni
kwalifikowana, młoda, zdrowa, szuka posady od 15. 3. 36. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 20 445

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Środa, 11 marca.

6.30 aud. poranna; **6.50** program; **7.20** dziennik; **11.57** sygn. czasu; **12.03** dziennik; **12.15** „Nowości mody wiosennej"; **13.25** chwilka gospodarstw. domowego; **15.15** wiad. o eksp. polskim; **15.20** giełda; **15.30** koncert kwintetu salon. Ark. Flato: **16.00** „Za chińskim murem" — aud. dal dzieci; **16.20** Sonaty w wyk. Herminy i Miecz. Turschów (fort. i skrz.); **16.45** rozmowa muzyk. ze słuchaczem radja: **17.00** „W obronie powieści tendencyjnej"; **17.20** „Świat jest naprawdę piękny", aud. St. Roya ilustr. muz. Lehara; **18.00** „Książka i wiedza"; **18.10** pieśni angielskie w wyk. Der. Helmich; **19.40** sport; **19.50** reportaż aktualny; **20.45** dziennik; **20.55** „Obrazki z Polski Współczesnej"; **21.00** XXVII audycja z cyklu „Twórczość Fryderyka Chopina" Wyk. Z. Rabcewiczowa. **21.40** aktualna pogadanka gospodarcza; **21.50** aud. w 75 rocz. śmierci Tarasa Szewczenki; **22.30** muzyka salonowa i taneczna w wyk. m. ork. P. R.

WARSZAWA

Środa, 11 marca.

Warszawa — **12.30** opery Verdiego (płyty); **18.30** skrzynka ogólna; **18.55** „Pomnajmy przepisy finansowo-rolne"; **20.00** muzyka lekka w wyk. ork. salonowej Rachonia z udz. L. Szczepańskiej i Astona.

POZNAŃ

Środa, 11 marca.

Poznań — **12.30** muzyka filmowa i salonowa z płyty; **13.30** muzyka lekka (płyty); **20.20** walce i piosenki filmowe, odśpiewa St. Ziemniewiczówna (sopr.); **23.05** koncert życzeń z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na środę:

17.00 Monachjum. Utwory Schumanna.

18.00 Monachjum. Popołudnie muzyczne. **Koenigswu.** „Muzyka współczesna". **Frankfurt.** „Śpiewający i grający Frankfurt" — koncert rozrywkowy. **18.25 Koszyce.** Koncert radjoork. **18.40 Budapeszt.** Muzyka salonowa.

19.00 Moskwa. (WCSPS). Recital śpiewaczy. **Koenigswust.** „Taniec instrumentów". **19.25 Wiedeń.** „Uprowadzenie z seraju" — opera Mozarta. **19.30 Kaunas.** „Salome" — opera R. Straussa.

20.00 Anglja (Reg. Progr.). Ostatnie przeboje. **20.15 Budapeszt.** Koncert orkiestrowy. **20.35 Rzym.** „Kwiat Hawaju" — operetka Abrahama. **Mediolan.** „Orseolo" — opera Pizzettiego. **20.45 Sztockholm.** „Król Dawid" — oratorjum Honeggera. **Lipsk.** „Walkirja" — opera Wagnera. **Hamburg.** Koncert muzyki skandynawskiej pod dyr. K. Atterberga. **20.50 Kolonja.** „Aptekarz" — opera Haydna.

21.00 Anglja (Nat. Progr.). Koncert ork. symf. **Praga.** Najnowsza czeska muzyka symfoniczna. **Oslo.** Jazz na 2 fort. **Królewiec.** Koncert orkiestrowy z udz. M. Trembini-Kazuro (klawesyn). **Berlin.** Wesoły koncert. **21.30 Anglja (Reg. Progr.).** Koncert radjoorkiestry. **Paris P. T. T.** Koncert kameralny.

22.00 Stockholm. Muzyka taneczna. **22.10 Wiedeń.** Melodje operetkowe. **22.15 Brno.** „Polska krew" — operetka Nedbala (w jez. esperanto). **22.25 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **22.30 Kolonja.** Muzyka lekka i taneczna. **Koenigswusterhausen.** „Nocna muzyczka". **Sztutgart.** Klasyczna muzyka tan.

23.00 Monachjum. „A skrzypki śpiewają"... **Sztutgart.** „Prosimy do tańca". **Koenigsw.** „Prosimy do tańca". **23.20 Budapeszt.** Muzyka jazzowa. **23.35 Wiedeń.** Muzyka taneczna. **23.30 Anglja (Reg. Progr.).** Muzyka taneczna.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Otwierajcie szafy!
Przeglądajcie garderobę!
Odzież wiosenną czyści chemicznie i farbuje
Barwa-Kałamajski
Filje we wszystkich dzielnicach Poznania.
Pg 2957/8-10,6/7

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem poszukuje posady od 1. 3. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 513

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 512

Poszukuję
prania Wierzbięcice 40, m. 1. zdg 20 510

Dziewczyna
polecona szuka posady lub posługi całodziennej. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 487

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 10. 3. „Stare wino".
Środa, 11. 3. „Przechodzień".
Czwartek, 12. 3. „Bolesław Śmiały".

TEATR WIELKI (Opera):
Środa, 11. 3. „Tosca" z gośc. wyst. **Adeliny Korytko-Czapskiej.**
Czwartek, 12. 3. „Bal w Savoy'u".
Piątek, 13. 3. „André Chénier".

TEATR WIELKI = KONCERTY SYMFONICZNE:
Wtorek, 10. 3. o 20,10: X. koncert symfoniczny. Dyrygent: Feliks Nowowiejski, solistka: Gertruda Konatkowska, fortepjan.

TEATR NOWY: Wtorek, 10. 3. „On i jego sobowtór"
Środa, 11. 3. „On i jego sobowtór".

Dziewczyna
czysta, z dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 652

Inteligentna
panienka do obsługi gości poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 653

Samodzielna
dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz, wiek średni. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 650

Kucharka
wykwintnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 646

Poszukuję
posługi dobre świadectwa, polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 645

Inteligentna
bona, językiem francuskim szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 730

Inteligentna
wychowawczyni, językiem francuskim poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 727

Rządca
gospodarczy, kawaler, lat 34, zamiłowany rolnik-hodowca poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 717

Zastępstwo
lub posade stała kierowniczki biura, korespondentki polsko-franc., niem., ang., perf. maszyna, przyjmie siła fachowa z poważnemi referencjami, zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zgd 20 715

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej, krótka praktyka biurowa, poszukuje posady początkującej w biurze, lub składzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 709

Dzielna
fryzjerka szuka stałej posady na prowincji najchętniej utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 643

Posługaczka
dobrze polecona szuka posługi. — Oferty Kurjer Poznański zdg 20 683

Dziewczyna
uczciwa, skromna, z gotowaniem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 20 669

Poszukuję
3 × w tygodniu posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 659

Przychodnia
szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 635

Praczka
czysta i prasowaczka poleca się w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 706

Urzędnik gospodarczy
lat 31 ukończona szkoła rolniczą, 9 letnią praktyką wszechstronnie obeznany z dobremi poleceniami poszukuje posady zaraz lub od 1. 4. 1936. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 20 705

Zarządczyni
wychowawczyni, młoda językiem polskim, niemieckim, francuskim, dobre polecenia, szuka posady. Łaskawe oferty Toruń, Zieleniec 11a. zdg 20 703

Dziewczyna
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 596

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do administracji naszej po odbiór ofert bez dowodu, otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia. Oświadczamy wobec tego, że w interesie inserentów oraz zgodnie z zasadą szyfrowanych ogłoszeń **wydajemy oferty oraz udzielamy o ofertach informacyj tylko za przedłożeniem odnośnego dowodu.**

Przestrzegamy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacyj nie uwzględniamy.

Administracja.

Dziewczyna
cośkolwiek gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 456

Uczenica
w rzeźnictwo szuka posady od 1. 4. lub od 15. wzgl. do samotnego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 523

Dziewczyna
poszukuje posługi 2 razy tygodniu lub raz. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 466

Przedstawicielstwa
artykułów kolonjalno - drogeryjnych poszukuje na Gdańsk i Gdynie (kupiec reprezentacyjny). Oferty Szczepański, Gdynia, Świętojańska 100 m. 1. ng 7 603

Starsza
uczciwa szuka posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 628

Dziewczyna
zamiejscowa uczciwa czysta z gotowaniem bez prania lat 24 poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 626

Dziewczyna
gotowaniem szuka posady. Świadectwa długoletnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 543

Posługaczka
Jarochowskiego 26 m. 5. zdg 20 411

Poszukuje
się na prowincję zaufanej osoby do bezdzietnego małżeństwa do wszystkiego oraz do zastąpienia w interesie, posada stała z pożyczką do 600 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 385

Poszukuję
podróżujących. Łąkowa 17 m. 13 front. zdg 20 391

Zarządczyni
inteligentna z dobrego domu, sympatyczna, umiejąca dobrze gotować potrzebna do towarzystwa i prowadzenia domu samotnej osobie. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. Zgłoszenia świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdg 20 394

Ogrodniczy
pomocnik na inspekta i doniczkowe. Zgłoszenia Dokowicz — Rogoźno. zdg 20 361

Pracownica
sklepowa może się zgłosić Ul. Kwiatowa 14. Piekarnia. zd 20 346

MIESZKANIA

5—6 pokoi komfortowych w centrum miasta, I do II ptr., od zaraz lub 1 maja wzgl. czerwca **poszukuję.** Oferty Kurjer Poznański **zg 13063**

Ucznia ogrodniczego
miejsca poszukuje 16-letni, zdrów, 7 klas szkoły powszechnej. Zgłoszenia agentura Kurjera Pozn., Chodzież ng 7611

Przyjmę
posługę lub pranie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 541

Służąca
samodzielnem gotowaniem pościel własna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 536

Chłopiec
do posyłek poszukuje posady od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 527

Dziewczyna
wiejska, samodzielna, dobrem gotowaniem szuka posady w religijnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 625

Kelner
potrzebny. Dąbrowskiego 18. zdg 20 348

Urzędnik
młody pod dyspozycję na 500 mórg potrzebny zaraz. Zgłoszenia ze świadectwami i wynagrodzeniem Kurjer Poznański zdg 20 343

Marszantkę
zaraz potrzebuję. M. Focha 103. zdg 20 432

Uczeń
piekarski potrzebny, tylko z solidnej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 436

Inteligentna
panienka z kaucją sprzedaż pieczywa. Św. Wojciech 27, m. 1. zdg 20 565

Erbedont
ELIKSIR · PROSZEK i PASTA DO ZĘBÓW
n 5873/4

Służąca
potrzebna. Wierzbięcice 38 m. 9. zdg 20 471

Marszantki
poszukuje K. Gąsiorowska, skład kapeluszy i bielizny damskiej. — Kraszewskiego 3. zdg 20 550

Marszantka
Hain, Focha 28. zdg 20 551

Marszantka
samodzielna, biegła w ekspedycji potrzebna. E. Reimann, Półwiejska 38 zdg 20 533

Pomocnik
i fryzjerka. Strzelecka 7. zdg 20 528

Ekspedjentka
rzeźnicka, młodsza potrzebna zaraz. Urbański, Szamarzewskiego 19. zdg 20 521

Podróżujący
który pracował w hurtowni kolonjalnej może się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 614

Czeladnik
szewski potrzebny zaraz na reparacje. Piaskowa 1. zdg 20 506

Młodsza
bufetowa potrzebna od zaraz — Wyspiańskiego 9. Zgłoszenia od 19—20. zdg 20 496

Chłopiec
z cukiernictwa potrzebny. Firma Gaede. Św. Wojciech 29. zdg 20 495

Maszynistki
piszące na „Adlerze" podać wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 672

Dziewczyna
uczciwa, skromna do wszystkiego może się zgłosić. Bukowska 33, m 6. zdg 20 641

Służąca
restauracyjna z dobrem gotowaniem potrzebna. Grobla 27. zdg 20 686

Służąca
do wszystkiego, samodzielne gotowanie od 15. Adres Kurjer Poznański zdg 20 671

Służąca
dobrem gotowaniem. Prusa 19, m. 8. zdg 20 657

Marszantka
potrzebna. Kraszewskiego 1. zdg 20 654

Bieliźniarka
na białą bieliznę potrzebna zaraz. Bandel, 27 Grudnia 6. Pg 3 132-11.29

Potrzebna
pomocnica krawiecka. Stachowska, Kreta 5 — 19. zdg 20 707

Urzędnik gospodarczy
zaraz potrzebny. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 20 701

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego, samodzielnem gotowaniem potrzebna. Plac Św. Krzyski 4, piekarnia. zdg 20 491

Poszukuję
pani średnim wieku chętnie z Kresów, skromnych wymagań do towarzystwa chorej. Zgłoszenia z referencjami Kurjer Pozn. ng 7 117

Dwóch
kelnerów z pożyczką po 600 zł zaraz potrzebni. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 699

Uczeń
zamożnej rodziny potrzebny. Cukiernia-Piekarnia. Zaremba, Górna Wilda 48. zdg 20 736

Gosp. kucharka
młoda z dobrem gotowaniem, pieczeniem, zaprawy i chów drobiu, potrzeban na majątek od 1 kwietnia. Pensja 35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 584

Krawcowa
Wymaganie pierwszorzędnego kroju z polecenia może się natychmiast zgłosić. Kraszewskiego 11. mieszk. 11. zgd 20 572

Uczennica
do szycia. Skarbowa 14 — 7. zdg 20 638

28. ROZRYWKA

Tęcza Łazarz
„Byli sobie dwaj hultaje". zdg 20 349

Fryderyk Chopin — Piewca wolności
Zaszczytna duma Narodu Polskiego.
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 20 162/3

Ostatni
raz „Dziewczęta w mundurkach" Kino „Gong". zdg 20 549

„Feniks"
Fredry 12, poleca smaczne, tanie obiady, kolacje, wielki wybór á la carte, dobrze pielęgnowane napoje — Winiarnia — w czasie obiadu koncert — wieczorem „dancing". dg 1033

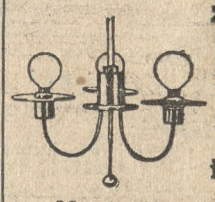

Żyrandole
abażury amplowe lampy biurkowe wielki wybór przeprowadzamy instalacje
Idaszak i Walczak
Poznań, św. Marcin 18 przy Fr. Ratajczaka. Asygnaty „Kredyt". Pg 3096-10.116

Londyńska
Masztalarska przy doborowej orkiestrze poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór. zdg 20 477

Nowości wiosenne nadeszły
Ceny przystępne - Asygnaty „Kredyt"
Witalis KAJKOWSKI
27 Grudnia 5
— telefon 26-50 —
Modne wełny — jedwabie
firanki, materjały dekoracyjne.
dg 1011

KINA

Poznań, wtorek, 10. 3.

ALKAZAR: „Nowi ludzie".
APOLLO: Pan Twardowski
CORSO: „W sidłach bandytów".
GONG: „Dziewczęta w mundurkach".
GWIAZDA: „Kocham wszystkie kobiety".
METROPOLIS: „Pan Twardowski".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Człowiek dwóch światów" oraz nadprogram kolorowy.
RENAISSANCE: „Wyprawy krzyżowe"
SŁOŃCE: „Katarzynka".
SFINKS: „Fryderyk Chopin — piewsa wolności".
ŚWIT: „Burza nad Andami".
TĘCZA-Łazarz: „Byli sobie dwaj hultaje".
TĘCZA-Wilda: „Księżniczka Czardasza".
WILSONA: „Kapryśna Marietta".

Pełna
sierota wojenna, lat 17 poszukuje miejsca, nauki za krawcową, najchętniej z utrzymaniem. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P. Koło Poznań, ul. Kozia 8, tel. 29-94. zdg 20 696/7

Inwalida
wojenny cieśla wykonuje samodzielnie wszelkie prace w zakres zawodu wchodzące. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P. Koło Poznań, ul. Kozia 8, tel. 29-94. zdg 20 694/5

Sierota
inteligentna, przystojna, młoda, szuka odpowiedniej posady od 15. 3. 36. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 446

Praktykant
absolwent szkoły rolniczej poszukuje posady Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Wojciechowski, Ostrów. ng 76 13/4

Trzeźwy
energiczny, wzrorowy, poszukuje odpowiedniego zajecia, najchętniej majetności za kaucja lub pożyczka 1000 złotych. Oferty Tomasz Böttcher, Chrośnica, pow. Nowy Tomyśl. zdg 20 485

Dziewczyna
uczciwa szuka posady bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 587

Kto
przyjmie chłopca do posyłek? — Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 463

Starsza
dziewczyna uczciwa samodzielna, dobrem gotowaniem do wszystkiego do jednej lub dwóch osób szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 478

Młoda
przystojna poszukuje posady w cukierni lub piekarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 479

Starsza
panna z praktyką szuka posady wychowawczyni, wyreczycielki, zna dobre gotowanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 481

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 595

Dziewczyna
szuka posady lub posługi, gotowanie, szycie. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 617

27. WOLNE MIEJSCA

Potrzebna
dobra pomocnica biurowa - kasjerka do większego przedsiębiorstwa. Oferty życiorysem, fotografją Kurjer Poznański zdg 18 978

Pomocnik
i uczeń fryzjerski potrzebni. — Półwiejska 16. zdg 20 564

Uczenica
potrzebna. Prasowalnia, Libelta 13. zdg 20 560

Książkowa
za wypożyczeniem 1000 zł. posada stała. Adres Kurjer Poznański zdg 20 476

Krawczynie
samodzielne do płaszczy przyjmie Willman, Pl. Wolności 7. zdg 20 608

Służąca
uczciwa czysta dobrem gotowaniem długoletniemi świadectwami od zaraz. Zgłoszenia 4—6. — Dr. Rajewski, Dąbrowskiego 82. zdg 20 602

Marszantka
potrzebna. Adres Kurjer Pozn. zdg 20 593

Hafciarki
na sztandary zaraz. Działyńskich 2. m. 11. zdg 20 592

Posługaczka
potrzebna. Marynarska 17 I. zdg 20 619

Uczciwa
czysta gotowaniem. W. Garbary 21 — 14. zdg 20 461

Służąca
ze wsi, do wszystkich prac, z gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia z fotografja do Kurjera Pozn. zdg 20 599

Radjoaparat
tylko w
Radjomechanice
św. Marcin 27, telefon 12-38
zdg 18 053

Humor zagraniczny

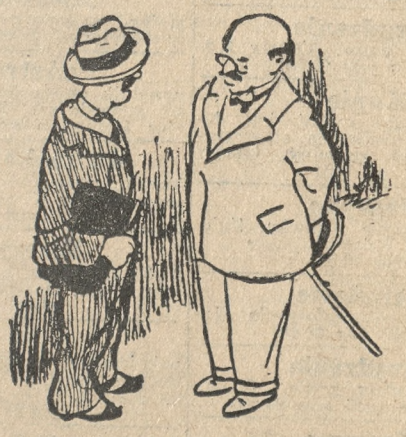

— Zawdzięczam majątek wódce.
— Jakim sposobem?
— Gdy się oświadczyłem o rękę mojej żony, ojciec jej był pijany.

(Ric et Rac — Paryż). S. F.

Co futro = to **Edmund Rychter** = co palto = to **Edmund Rychter** — co ubranie = to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc marzec 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,42, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.56. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w naglych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 11,00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149